Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-1999

[Total No. of Pages : 2

[6363]-31

B.A.LL.B

(Second Year of Five Years Law Course)

ENGLISH

CE - 0301 : LEGAL LANGUAGE & LEGAL REASONING

(2017 Pattern) (Semester - III) (Theory)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates :

1) ***Any five questions from Part A.***
2) ***Part B is compulsory.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

PART - A

Q1) Do you agree that law and language are two sides of the same coin? **[10]**

Q2) Define legal language. Discuss the domain and scope of legal language. **[10]**

Q3) What is advocacy? Discuss the significance of effective argument for advocates. **[10]**

Q4) What is the use of logical reasoning in legal profession? **[10]**

Q5) Bring out the sources of rationalistic knowledge. **[10]**

Q6) What is syllogism? Discuss the types of syllogism. **[10]**

Q7) Explain legal reasoning with reference to *Dahyabhai Chhaganbhai Thakkar v. State of Gujarat*. **[10]**

P.T.O.

PART - B

Q8) Short Notes (Any Two) : **[10]**

i) Avoiding repetition as the rules of legal writing

ii) Hyperbole and Metaphor

iii) Truth and opinion

Q9) Draft a sale deed of a flat with the proper use of legal language. **[10]**

OR

Draft a notice given by a landlord to his/her tenant terminating the leave and licence agreement.

Q10) Identify the fallacies in the following examples and explain their reasons. (Only Two) **[10]**

i) The politicians are greedy. They are corrupt.

ii) He believes that hard work leads to flourishing. Therefore he thinks that recession in the companies comes due to lack of hard work of the employees.

iii) You say you do not believe in joint families. Are you wiser than our ancestors who believed in it?

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2000

[Total No. of Pages : 4

[6363]-32

B.A. LL.B.

(Second Year of Five Year Law Course)

BA - 0302 : Public Policy and Public Administration

(2017 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any Three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.***
2) ***Answer any Two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.***
3) ***Answer questions no. 10 from Part C as directed. The question no. 10 is for 15 marks.***

PART - A

[3 × 15 = 45]

Q1) Define Public Administration. Explain its meaning and scope.

Q2) Critically evaluate Max Weber's Theory of Bureaucracy.

Q3) Elaborate New Public Management as an approach to study Public Administration.

Q4) Discuss in detail the policy formulation process.

Q5) Elaborate the role of Media and Interest Group as mechanism of accountability and control.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) Write a note on RTI.

Q7) Elaborate the objectives of public Policy.

Q8) Write a note on the importance of ethics and morals in Judicial Administration.

Q9) Discuss the concept of Good Governance in detail.

PART - C [3 × 5 = 15]

Q10) **Write a short note on the following. (Any Three)**

a) Rules.

b) E-Governance.

c) Woodrow Wilson's contribution to Public Administration.

d) Relation of Public Administration with Political Science.

e) People's Participation.

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 10]

PC-2000

[6363]-32
B.A. LL.B.
(Second Year of Five Year Law Course)
BA - 0302 : Public Policy and Public Administration
(2017 Pattern) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) *भाग–अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*
2) *भाग–ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
3) *निर्देशानुसार भाग–क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा एकूण 15 गुणांचा आहे.*

भाग – अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न *1)* लोकप्रशासनाची व्याख्या करा. त्याचा अर्थ आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

प्रश्न *2)* मॅक्स वेबरच्या नोकरशाहीच्या सिद्धांताचे चिकित्सक मूल्यमापन करा.

प्रश्न *3)* लोकप्रशासनाचा अभ्यास करण्याच्या 'नवीन सार्वजनिक व्यवस्थापन' दृष्टीकोनावर विस्तृत चर्चा करा.

प्रश्न *4)* धोरण तयार करण्याच्या प्रक्रियेची चर्चा करा.

प्रश्न *5)* उत्तरदायित्व आणि नियंत्रणाची यंत्रणा म्हणून समाज माध्यमे आणि हितसंबंधी गटाची भूमिका स्पष्ट करा.

P.T.O.

<u>भाग – ब</u> **[2 × 10 = 20]**

प्रश्न 6) महितीच्या अधिकारावर टीप लिहा.

प्रश्न 7) सार्वजनिक धोरणाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

प्रश्न 8) न्यायिक प्रशासनातील नैतिकतेचे महत्व यावर टीप लिहा.

प्रश्न 9) सु–शासन संकल्पनेची सविस्तर चर्चा करा.

<u>भाग – क</u> **[3 × 5 = 15]**

प्रश्न 10) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

अ) नियम.

ब) ई–प्रशासन.

क) वूड्रो विल्सन यांचे लोकप्रशासनातील योगदान सांगा.

ड) लोकप्रशासनाचा राज्यशास्त्राशी संबंध स्पष्ट करा.

इ) समाज माध्यमे.

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2001

[Total No. of Pages : 4

[6363]-33

Second Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

BA 0303 : THEORIES OF DEVELOPMENT AND INDIAN ECONOMY

(2017 Pattern) (Semester -III)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) *Answer any three questions from part A. Each question in part -A is for 15 marks.*
2) *Answer any two questions from part B. Each question in part -B is for 10 marks.*
3) *Answer question no. 10 from part C as directed. Each question in part -C is for 5 marks.*
4) *Draw a diagrams wherever necessary.*

PART-A **[3×15=45]**

Q1) What are the primary challenges that industrial workers encounter, and how do labour laws play a role in addressing these challenges?

Q2) What are the problems related to food security such as hunger and malnutrition, and how does the Public Distribution System (PDS) help tackle these issues?

Q3) What is economic development, and what are its main features? How do we measure them?

Q4) What are the main theories that explain development, and how do they differ in their approaches?

Q5) What are the primary features of agriculture in India?

P.T.O.

PART-B [2×10=20]

Q6) What are the main problems and debates related to acquiring land for industrial use?

Q7) What is the vicious cycle of poverty? How can we break the cycle of poverty?

Q8) What are the Sustainable Development Goals (SDGs), and how do they contribute to achieving sustainable development globally?

Q9) What is contractual farming, and what are its effects on farmers and businesses?

PART-C

Q10) Write Short Notes on any three: **[3×5=15]**

a) Pattern of land holding in India.

b) Determination of the poverty line.

c) Issues of agricultural labours.

d) Trends in revenue and expenditure of central and state government.

e) Relation between population growth and per capita income.

■■■■

Total No. of Questions : 10]

PC2001

[6363]-33

Second Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

BA 0303 : THEORIES OF DEVELOPMENT AND INDIAN ECONOMY

(2017 Pattern) (Semester -III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) भाग- अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग- अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.

2) भाग- ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब- मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.

3) भाग- क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क- मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

4) आवश्यक तेथे आकृती काढा.

भाग-अ **[3×15=45]**

प्र.1) औद्योगिक कामगारांना भेडसावणारी प्राथमिक आव्हाने कोणती आहेत आणि या आव्हानांना सामोरे जाण्यासाठी कामगार कायदे कशी भूमिका बजावतात?

प्र.2) उपासमार आणि कुपोषण यासारख्या अन्न सुरक्षेशी संबंधित समस्या काय आहेत आणि सार्वजनिक वितरण प्रणाली (पीडीएस) या समस्या सोडविण्यास कशी मदत करते?

प्र.3) आर्थिक विकास म्हणजे काय आणि त्याची मुख्य वैशिष्टये कोणती? त्यांचे मोजमाप कसे करायचे?

प्र.4) विकासाचे स्पष्टीकरण देणारे मुख्य सिध्दांत कोणते आहेत आणि ते त्यांच्या दृष्टिकोनात कसे भिन्न आहेत?

प्र.5) भारतातील शेतीची प्राथमिक वैशिष्टये कोणती?

भाग-ब **[2×10=20]**

प्र.*6)* औद्योगिक वापरासाठी भूसंपादन करण्यासंदर्भातील मुख्य समस्या आणि वाद विवाद काय आहेत?

प्र.*7)* गरीबीचे दुष्टचक्र काय आहे? गरीबीचे चक्र कसे तोडता येईल?

प्र.*8)* शाश्वत विकास उद्दिष्टे (एसडीजी) कोणती आहेत आणि जागतिक स्तरावर शाश्वत विकास साध्य करण्यासाठी ते कसे योगदान देतात?

प्र.*9)* कंत्राटी शेती म्हणजे काय आणि त्याचे शेतकरी आणि व्यवसायांवर काय परिणाम होतात?

भाग-क

प्र.*10)*कोणत्याही तीनवर छोट्या नोट्स लिहा. **[3×5=15]**

अ) भारतातील जमीन धारणेचा पॅटर्न

ब) दारिद्र्य रेषेचे निर्धारण

क) शेतमजुरांचे प्रश्न

ड) केंद्र व राज्य सरकारच्या महसुली व खर्चातील कल

इ) लोकसंख्या वाढ आणि दरडोई उत्पन्न यांचा संबंध

■■■■

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC2002

[Total No. of Pages : 2

[6363]-34

Second Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

SOCIOLOGY

BA 0304 : Society in India

(2017 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

PART - A

Q1) Answer the following questions in detail (Any Three) **[3×15=45]**

a) Discuss Religious diversity - Hinduism and Christianity in India.

b) Explain in detail Social stratification - Tribe and Gender.

c) Linguistic & Environment movements in pre and post-Independent India.

d) Elaborate Segments of India Society and its Characteristics.

e) Elucidate Continuity and Change.

PART - B

Q2) Answer the following questions (Any Two) **[2×10=20]**

a) Define & Explain regional diversity in Indian Society.

b) Discuss Social Institutions - Family and Marriage.

c) Explain Dalit movement in pre and post-Independent India.

d) Difference between Tribal Society Rural Society.

PART - C

Q3) Write short notes on the following (Any Three) **[3×5=15]**

a) Westernization.

b) Social Stratification - Class.

c) Nomadic tribes.

d) Linguistic diversity.

e) Kinship.

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 3]

PC2002

[6363]-34

Second Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

SOCIOLOGY

BA 0304 : Society in India

(2017 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3* तास] [एकूण गुण : *80*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

भाग - अ

प्र.*1)* खालील प्रश्नांची तपशीलवार उत्तरे द्या. (कोणतेही तीन) **[3×15=45]**

अ) भारतातील हिंदू धर्म आणि ख्रिस्ती धर्म - धार्मिक विविधतेची चर्चा करा.

ब) सामाजिक स्तरीकरण-जमाती आणि लिंग तपशीलवार स्पष्ट करा.

क) स्वातंत्र्यपूर्व आणि उत्तरोत्तर भारतातील भाषिक आणि पर्यावरणीय चळवळी.

ड) भारतीय समाजाचे विस्तृत विभाग आणि त्याची वैशिष्ट्ये.

इ) सातत्य आणि बदल स्पष्ट करा.

भाग - ब

प्र.*2)* खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन) **[2×10=20]**

अ) भारतीय समाजातील प्रादेशिक विविधता परिभाषित करा आणि स्पष्ट करा.

ब) सामाजिक संस्था-कुटूंब आणि विवाह यावर चर्चा करा.

क) स्वातंत्र्यपूर्व आणि उत्तरोत्तर भारतातील दलित चळवळ स्पष्ट करा.

ड) आदिवासी समाज ग्रामीण समाजातील फरक.

भाग - क

प्र.*3)* खालील कोणत्याही तीन वर लहान टिपा लिहा. **[3×5=15]**

अ) पाश्चात्यीकरण

ब) सामाजिक स्तरीकरण - वर्ग

क) भटक्या जमाती

ड) भाषिक विविधता

इ) नातेसंबंध

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2003

[Total No. of Pages : 2

[6363]-41

B.A. LL.B.

(Second Year of Five Year Law Course)

CE-0401 : LAW AND LITERATURE

(2017 Revised Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Any five questions from Part - A.*
2) *Part B is compulsory.*
3) *Figures to the right indicate full marks.*

PART - A

Q1) Discuss the role of Portia in the trial scene in *The Merchant of Venice*. **[10]**

Q2) Discuss the play, Justice, as a social criticism of English society. **[10]**

Q3) Explain 'Justice is blind' with reference to Thomas Wolfe's *Justice is Blind*. **[10]**

Q4) Bring out judges' relation with parties to a suit and state in Bacon's *Of Judicature*. **[10]**

Q5) How are books companions of humans according to Dr Kalam? **[10]**

Q6) Why does Mr Iyer think that M C Chagla is a judicial statesman? **[10]**

Q7) What does Tagore signify through 'where the mind is without fear?' **[10]**

P.T.O.

PART - B

Q8) Answer any one of the following. **[15]**

a) How is literature helpful in understanding the nature of law?

b) Analyse *Balaji Raghvan V. Union of India* in relation with facts and reasoning in it.

Q9) Write short notes on any two of the following. **[10]**

a) Shylock as a villain.

b) Robert Cokeson.

c) Gatekeeper in Before the Law.

Q10) Explain the following lines with reference to their context. (Only One) **[5]**

a) Like love we don't know where or why,
Like love we can't compel or fly,
Like love we oflen weep,
Like love we seldom keep

b) He woods are lovely, dark and deep,
But I have promises to keep,
And miles to go before I sleep,
And miles to go before I sleep.

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2004

[Total No. of Pages : 4

[6363]-42

S.Y. B.A. LL.B.

(Second Year of Five Years Law Course)

BA-0402 : INTERNATIONAL RELATIONS

(2017 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any ThREE questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.***
2) ***Answer any TWO questions from Part B. Each question in Part A is for 10 marks.***
3) ***Answer question no. 10 from Part C as directed. The question no. 10 is for 15 marks.***

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Q1) Discuss the origin and development of International Relations and explain the scope of International Relations.

Q2) Explain the system of United Nations Organization. State the contribution of the United Nations for achieving World Peace.

Q3) Discuss the importance of peace and security in the international arena. Explain the peaceful methods of conflict resolution.

Q4) Critically analyse the Idealist and Marxist approach to study International Relations.

Q5) What is Disarmament? Explain the need for it and the hurdles in the process of disarmament.

P.T.O.

PART - B **[2 × 10 = 20]**

Q6) State the meaning and objectives of Foreign Policy and explain the determinants of Foreign Policy.

Q7) Discuss any two regional organizations in detail - IBSA, European Union, SAARC, Organization of American States.

Q8) Explain the difference between international and regional organizations. State the role of regional organizations in achieving peace.

Q9) Discuss the impact of the ideas of John Rawls on International Relations.

PART - C

Q10) **Write a short note on the following (Any Three) : [3 × 5 = 15]**

a) ‘End of War’ by Francis Fukuyama

b) Specialized Agencies of the United Nations

c) Significance of Non-state Actors

d) League of Nations

e) Realism in International Relations

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 10]

PC-2004

[6363]-42

S.Y. B.A. LL.B.

(Second Year of Five Years Law Course)

BA-0402 : आंतरराष्ट्रीय संबंध

(2017 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :
1) *भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*
2) *भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
3) *निर्देशानुसार भाग क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा एकूण 15 गुणांचा आहे.*

भाग - अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न 1) आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या उदय आणि विकासाची चर्चा करा आणि आंतरराष्ट्रीय संबंधांची व्याप्ती स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) संयुक्त राष्ट्र संघटनेची व्यवस्था स्पष्ट करा. आंतरराष्ट्रीय शांतता प्रस्थापित करण्यात संयुक्त राष्ट्र संघटनेच्या योगदानाची चर्चा करा.

प्रश्न 3) आंतरराष्ट्रीय राजकारणात शांतता आणि सुरक्षेचे महत्व विशद करा. संघर्ष निवारणाच्या शांततामय पद्धती स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) आंतरराष्ट्रीय राजकारणाच्या अभ्यासाचे आदर्शवादी आणि मार्क्सवादी दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) नि:शस्त्रीकरण म्हणजे काय? नि:शस्त्रीकरणाची गरज आणि नि:शस्त्रीकरण प्रक्रियेतील अडथळे स्पष्ट करा.

भाग – ब **[2 × 10 = 20]**

प्रश्न 6) परराष्ट्र धोरणाचा अर्थ आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा आणि परराष्ट्र धोरणाचे निर्धारक घटक विशद करा.

प्रश्न 7) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रादेशिक संघटनांची तपशीलवार चर्चा करा. आयबीएसए, युरोपियन युनियन, सार्क, ऑर्गनायझेशन ऑफ अमेरिकन स्टेट्स.

प्रश्न 8) आंतरराष्ट्रीय संघटना आणि प्रादेशिक संघटना यांतील फरक स्पष्ट करा. जागतिक शांतता प्रस्थापित करण्यात प्रादेशिक संघटनांच्या भूमिकेची चर्चा करा.

प्रश्न 9) आंतरराष्ट्रीय संबंधांवरील जॉन रॉल्सच्या विचारांच्या प्रभावाची चर्चा करा.

भाग – क

प्रश्न 10) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) : **[3 × 5 = 15]**

अ) फ्रान्सिस फुकुयामाचा 'एन्ड ऑफ वॉर सिद्धांत

ब) संयुक्त राष्ट्रांच्या विशेष संस्था

क) राज्यकांचे (नॉन स्टेट ॲक्टर्सचे) महत्व

ड) राष्ट्रसंघ (लीग ऑफ नेशन्स)

इ) आंतरराष्ट्रीय संबंधांचा वास्तववादी दृष्टिकोन

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. : [ ]

PC-2005

[Total No. of Pages : 4

[6363]-43
B.A. LL.B.
(Second Year of Five Years Law Course)
BA-0403 : LAW AND ECONOMICS
(2017 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Figures to the right indicates full marks.***
2) ***Give Diagrams wherever necessary.***

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Answer the following questions (Essay Type) (Any 03) :

Q1) Explain Agrarian Reforms and their impact on Indian agriculture.

Q2) Elaborate on Origin and development of 'law and economics'. Also, highlight significance of Law and Economics.

Q3) What is globalization? Explain the impact of globalization on Indian economy and law.

Q4) Discuss different theories of wages with its merits and demerits.

Q5) Explain 'Pareto Criterion' of economic efficiency and social welfare.

PART - B [2 × 10 = 20]

Answer the following questions (Essay type) (Any 02) :

Q6) Discuss the impact of market economy on law.

Q7) Elaborate on the interrelationship between law and economics.

Q8) Explain Foreign Exchange Management Act.

Q9) Discuss economic theory of property with reference to Karl Marx.

PART - C

Q10) **Answer the following questions (short notes) (Any 03) : [3 × 5 = 15]**

a) Economic perspective on property

b) Real Estate Regulation Act

c) National Social Assistance Program

d) Tenancy reforms in India

e) International economic laws

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 10]

PC-2005

[6363]-43
B.A. LL.B.
(Second Year of Five Years Law Course)
BA-0403 : कायदा आणि अर्थशास्त्र
(2017 Pattern) (Semester - IV)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना : 1) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.
2) आवश्यक तेथे आकृती द्या.

भाग - अ [3 × 15 = 45]

खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (निबंध प्रकार) (कोणतेही तीन) :

प्रश्न 1) कृषी सुधारणा आणि त्यांचा भारतीय शेतीवर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) कायदा आणि अर्थशास्त्राची उत्पत्ती आणि विकास स्पष्ट करा. कायदा आणि अर्थशास्त्राचे महत्व सांगा.

प्रश्न 3) जागतिकीकरणाचा अर्थ स्पष्ट करा. भारतीय अर्थव्यवस्थेवर आणि कायद्यावर जागतिकीकरणाचा प्रभाव स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) मजुरीचे वेगवेगळे सिद्धांत त्याच्या गुणवत्तेसह तोटे स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) आर्थिक कार्यक्षमता आणि सामाजिक कल्याणाचे 'पॅरेटो निकष' स्पष्ट करा.

भाग – ब [2 × 10 = 20]

खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (निबंध प्रकार) (कोणतेही दोन)

प्रश्न *6)* बाजार अर्थव्यवस्थेचा कायद्यावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न *7)* कायदा आणि अर्थशास्त्र यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न *8)* परकीय चलन व्यवस्थापन कायदा स्पष्ट करा.

प्रश्न *9)* कार्ल मार्क्सच्या दृष्टिकोनातून मालमत्तेचा आर्थिक सिद्धांत स्पष्ट करा.

भाग – क

प्रश्न *10)* खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (लहान नोट्स) कोणतेही तीन) : [3 × 5 = 15]

अ) मालमत्तेवरील आर्थिक दृष्टीकोन

ब) रिअल इस्टेट नियमन कायदा

क) राष्ट्रीय सामाजिक सहाय्य कार्यक्रम

ड) भारतातील भाडेकरू सुधारणा

इ) आंतरराष्ट्रीय आर्थिक कायदे

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. : [ ]

PC2006

[Total No. of Pages : 4

[6363]-44

Second Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

SOCIOLOGY

BA 0404 : Social Research Methods

(2017 Pattern) (Semester -IV)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part - A. Each question in Part -A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part - B. Each question in Part -B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from Part - C. Each question in Part -C is for 5 marks.***

PART-A [3×15=45]

Q1) Ethics and Values plays a very significant role while conducting the research. Illustrate this statement addressing some important principles and examples associated with the same?

Q2) Explain in detail the various types of social research?

Q3) What is the Interview method? Address its nature, advantages and limitations?

Q4) Define Hypothesis. What are its important characteristics and types?

Q5) What is the importance and essential qualities for writing a good report?

PART-B [2×10=20]

Q6) What is Probability sampling? Illustrate with some example.

Q7) Difference between Quantitative and Qualitative research?

Q8) What are the important steps involved in social research?

Q9) Write a detail note on "Importance and use of computer in data analysis"?

PART-C

Q10) Write short notes on the following. (Any three) **[3×5=15]**

a) Triangulation method

b) Non probability sampling

c) Case study

d) E-Research

e) Pure and Applied research

■■■■

Total No. of Questions : 10]

PC2006

[6363]-44

Second Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

SOCIOLOGY

BA 0404 : Social Research Methods

(2017 Pattern) (Semester -IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) भाग–अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.

2) भाग–ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.

3) भाग–क मधील कोणत्याही तीन लघु प्रश्नांची उत्तरे द्या.भाग–क मधील प्रत्येक प्रश्न 05 गुणांसाठी आहे.

भाग – अ **[3×15=45]**

प्र.1) संशोधन करताना नैतिकता आणि मूल्ये खूप महत्त्वाची भूमिका बजावतात. या विधानाशी संबंधित काही महत्त्वाची तत्त्वे आणि उदाहरणे सांगा.

प्र.2) सामाजिक संशोधनाचे विविध प्रकार तपशीलवार सांगा.

प्र.3) मुलाखत पद्धत काय आहे? त्याचे स्वरुप, फायदे आणि मर्यादा लक्षात घ्या.

प्र.4) गृहीतकांची व्याख्या करा. त्याची महत्त्वाची वैशिष्ट्ये आणि प्रकार काय आहेत.

प्र.5) चांगला अहवाल लिहिण्यासाठी कोणते महत्त्व आणि आवश्यक गुण आहेत.

भाग - ब **[2×10=20]**

प्र.*6)* संभाव्यता नमुना पद्धती म्हणजे काय? काही उदाहरणासह स्पष्ट करा.

प्र.*7)* संख्यात्मक आणि गुणात्मक संशोधनामध्ये फरक?

प्र.*8)* सामाजिक संशोधनामध्ये कोणते महत्त्वाचे टप्पे आहेत?

प्र.*9)* "माहिती विश्लेषणामध्ये संगणकाचे महत्त्व आणि वापर" यावर तपशीलवार नोंद लिहा.

भाग - क

प्र.*10)*खालील (कोणत्याही तीन) वर लहान टिपा लिहा. **[3×5=15]**

अ) त्रिकोणी पद्धत

ब) गैर संभाव्यता नमुना पद्धती

क) यष्टी अध्ययन

ड) ई - संशोधन

इ) मूलभूत आणि उपयोजित संशोधन

■■■■

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2007

[Total No. of Pages : 4

[6363]-51

B.A. LL.B.

(Third Year of Five Year Law Course)

LC - 0501 : LEGAL AND CONSTITUTIONAL HISTORY

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three questions form part-C. Each questions in part C is for 5 marks.***

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Q1) Critically examine the working of Mayor's Court from 1726 to 1753.

Q2) Write a detail note on administration of justice system in Bombay during the period of 1668 to 1726.

Q3) Explain in detail foundation and jurisdiction of federal court in India.

Q4) What was the reasons behind passing of Government of India Act 1935? Discuss the salient features of the Government of India Act?

Q5) "The judicial Plans of Warren Hastings were not perfect there were several drawbacks in them but those plans exhibits a sincere desire to promote impartial justice and were perhaps the only feasible system at that time". Examine in detail the Judicial Plans of Warren Hastings.

P.T.O.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) Critically examine the decision given by Supreme Court in Raja Nandkumar Trial.

Q7) Discuss detail provisions of the Charter 1753.

Q8) Write a detail note on Morley-Minto Reforms and the Indian Council Act, 1909.

Q9) Explain in detail the establishment of High Court in India under Indian High Court Act, 1861.

PART - C

Q10) **Write short notes (any three) : [3 × 5 = 15]**

a) The East India Company: Development of authority

b) The Nehru Report

c) Civil disobedience movement

d) Dadaji Bhikaji V. Rukhmabai

e) Supreme Court at Calcutta

Total No. of Questions : 10]

PC-2007

[6363]-51
B.A. LL.B.
(Third Year of Five Year Law Course)
LC - 0501 : कायदेशीर आणि घटनात्मक इतिहास
(2017 Pattern) (Semester - V)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :
1) *भाग–अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*
2) *भाग–ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
3) *भाग–क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.*

भाग – अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न 1) 1726 ते 1753 पर्यंतच्या महापौर न्यायालयाच्या कामकाजाचे परीक्षण करा.

प्रश्न 2) 1668 ते 1726 या काळात मुबंईतील न्याय व्यवस्थेच्या प्रशासनावर तपशीलवार नोंद लिहा.

प्रश्न 3) भारतातील फेडरल कोर्टाचा पाया आणि अधिकार क्षेत्र तपशीलवार स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) भारत सरकार कायदा 1935 पास होण्यामागे कोणती कारणे होती? भारत सरकारच्या कायद्याच्या ठळक वैशिष्ट्यांची चर्चा करा?

प्रश्न 5) ''वॉरन हेस्टिंग्जच्या न्यायिक योजना परिपूर्ण नव्हत्या त्यामध्ये अनेक त्रुटी होत्या परंतु त्या योजना निष्पक्ष न्यायाला चालना देण्याची प्रामाणिक इच्छा दर्शवितात आणि कदाचित त्या वेळी ती एकमेव व्यवहार्य व्यवस्था होती.'' वॉरन हेस्टिंग्जच्या न्यायिक योजनांचे तपशीलवार परीक्षण करा.

भाग – ब **[2 × 10 = 20]**

प्रश्न 6) राजा नंदकुमार खटल्यात सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयाचे परीक्षण करा.

प्रश्न 7) सन् 1753 च्या तपशीलवार तरतुदींची चर्चा करा.

प्रश्न 8) मोर्ले–मिंटो सुधारणा आणि भारतीय परिषद कायदा, 1909 वर तपशीलवार नोंद लिहा.

प्रश्न 9) भारतीय उच्च न्यायालय कायदा, 1861 अंतर्गत भारतात उच्च न्यायलयाच्या स्थापनेचे तपशीलवार वर्णन करा.

भाग – क

प्रश्न 10) लहान टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) : **[3 × 5 = 15]**

अ) ईस्ट इंडिया कंपनी : प्राधिकरणाचा विकास

ब) नेहरू अहवाल

क) सविनय कायदेभंग चळवळ

ड) दादाजी भिकाजी वि. रुखमाबाई

इ) कलकत्ता येथील सर्वोच्च न्यायलय

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2008

[Total No. of Pages : 4

[6363]-52

B.A. LL.B. - III

(Third Year of the Five Year Law Course)

LC-0502 : FAMILY LAW - I

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A carries 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B carries 10 marks.***
3) ***Answer Q.No. 10 from Part C as directed. The Q.No. 10 carries 15 marks..***

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Q1) Explain provisions about Restitution of Conjugal Rights? In what circumstances can a petition for Restitution of Conjugal Rights be filed?

Q2) Discuss in detail Valid, Void and Voidable Marriages under the Hindu Marriage Act, 1955.

Q3) Elaborate the concept, utility and types of Dower. When does Dower become Payable? What are the rights of wife regarding the unpaid Dower?

Q4) What is the procedure for Divorce by Mutual Consent under The Special Marriage Act?

Q5) Discuss the various kinds of Guardians and their rights and duties under the Hindu Minority and Guardianship Act, 1956.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) Discuss the provision for solemnization of Christian Marriage.

Q7) What are the essentials conditions for valid adoption under the Hindu Adoptions and Maintenance Act, 1956?

Q8) Explain the different provisions for Maintenance of wife, children and parents under Sec. 125 Cr. P.C.

Q9) Enumerate the grounds for divorce and provisions relating to Parsi Matrimonial Courts under the Parsi Marriage and Divorce Act, 1936

PART - C

Q10) **Solve any THREE :** **[3 × 15 = 15]**

a) Hindu couple Nilima and Samir, who married at Jaipur. They last resided at Mumbai. Presently residing at Pune and Bengaluru respectively. At which place can Samir file petition for Divorce?

b) Prakash, a Hindu was married to Pradnya. He converted himself as a Muslim and married Tanuja. What rights and remedies does Pradnya have?

c) Ayesha, a Muslim girl was married off during her minority. She wants to repudiate her marriage. Advise her

d) Alaok is married to Ankita, who is a bank employee. Their petition for divorce is pending in court. Can Alok file application for maintenance pendent lite from Ankita?

e) Shirin and Phiroz both Parsi, married under Special Marriage Act without performing Aashirwad ceremony. Is the marriage valid?

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 10]

PC-2008

[6363]-52
B.A. LL.B. - III
(Third Year of the Five Year Law Course)
LC-0502 : FAMILY LAW - I
(2017 Pattern) (Semester - V)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना : 1) *भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*

2) *भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*

3) *निर्देशानुसार भाग क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा एकूण 15 गुणांचा आहे.*

भाग – अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न 1) वैवाहिक हक्क पुनर्प्रस्थापित करण्याच्या तरतुदी स्पष्ट करा? कोणत्या परिस्थितीत वैवाहिक हक्क पुनर्प्रस्थापित करण्यासाठी याचिका दाखल केली जाऊ शकते?

प्रश्न 2) हिंदू विवाह कायदा, 1955 अंतर्गत वैध, निरर्थक आणि रद्द करण्यायोग्य विवाहांची तपशीलवार चर्चा करा.

प्रश्न 3) डॉवरची संकल्पना, उपयुक्तता आणि प्रकार विस्तृत करा. डॉवर कधी देव होतो? न भरलेल्या डॉवरबाबत पत्नीचे अधिकार काय आहेत?

प्रश्न 4) विशेष विवाह कायद्यांतर्गत परस्पर संमतीने घटस्फोट घेण्याची प्रक्रिया काय आहे?

प्रश्न 5) हिंदू अज्ञान व पालकत्व कायदा, 1956 अंतर्गत विविध प्रकारचे पालक तसेच त्यांचे हक्क आणि कर्तव्ये यांची चर्चा करा.

भाग – ब **[2 × 10 = 20]**

प्रश्न 6) ख्रिश्चन विवाह सोहळ्याच्या तरतुदींची चर्चा करा.

प्रश्न 7) हिंदू दत्तक आणि पालनपोषण कायदा, 1956 कायद्यांतर्गत वैध दत्तक घेण्यासाठी आवश्यक अटी काय आहेत?

प्रश्न 8) पत्नी, मुले आणि पालक यांच्या पालनपोषणासाठीच्या कलम 125 फौ. प्र. सं. प्रमाणेच्या विविध तरतुदी स्पष्ट करा.

प्रश्न 9) पारशी विवाह आणि घटस्फोट कायदा, 1936 अंतर्गत घटस्फोटाची कारणे आणि पारशी विवाह न्यायालयांशी संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

भाग – क

प्रश्न 10) कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा : **[3 × 5 = 15]**

अ) हिंदू जोडपे निलिमा आणि समीर, ज्यांनी जयपूर येथे लग्न केले. ते अखेरचे मुंबई येथे वास्तव्यास होते. सध्या अनुक्रमे पुणे आणि बेंगळुरू येथे वास्तव्यास आहे. समीर घटस्फोटासाठी कोणत्या ठिकाणी याचिका दाखल करु शकतो?

ब) प्रकाश या हिंदूचा विवाह प्रज्ञाशी झाला होता. त्याने स्वतःचे धर्मांतर करून मुस्लिम म्हणून तनुजाशी लग्न केले. प्रज्ञाला कोणते अधिकार आणि उपाय आहेत?

क) आयशा या मुस्लिम मुलीचे अज्ञान असताना लग्न झाले होते. तिला तिचे लग्न नाकारायचे आहे. तिला सल्ला द्या.

ड) आलोकचे लग्न अंकितासोबत झाले आहे, जो बँक कर्मचारी आहे. त्यांची घटस्फोटाची याचिका न्यायालयात प्रलंबित आहे. आलोक अंकिताकडून मेंटेनन्स पेंडेंट लीटेसाठी अर्ज दाखल करु शकतो का?

इ) शिरीन आणि फिरोज दोघेही पारशी, विशेष विवाह कायद्यानुसार आशीर्वाद समारंभ न करता विवाहित झाले हा विवाह वैध आहे का?

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2009

[Total No. of Pages : 4

[6363]-53

Third Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LC-0503: LAW OF CONTRACT - I

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from part A. Each question in part -A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from part B. Each question in part -B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from part C Each question in part -C is for 05 marks.***

PART-A (Attempt Any Three) [3×15=45]

Q1) Who are Competent to Contract under the Indian Contract Act, 1872? Explain with the help of relevant examples.

Q2) Define Contract Explain the essentials of a valid contract with the help of illustrations.

Q3) Explain the provisions relating to Offer and Acceptance under the Indian Contract Act, 1872.

Q4) What are the different modes of Discharge of Contract? Explain with the help of relevant case laws.

Q5) Define Consideration. Explain the exception to the principle that a contract without consideration is void.

PART-B (Attempt Any Two) [2×10=20]

Q6) Define Free Consent. Distinguish between Fraud and Mis-presentation.

Q7) Discuss the provisions relating to Quasi Contract under the Indian Contract Act.

P.T.O.

Q8) What are the principles on which damages are assessed for Breach of Contract?

Q9) What do you understand by Injunction. Explain cases in which injunction may and may not be granted.

PART-C (Attempt Any Three)

Q10) Answer any Three of the following. **[3×5=15]**

a) Doctrine of Privity of Contract

b) Tender of Performance

c) Void Agreements

d) Courts power in awarding a decree of Specific Performance

e) Contingent Contract

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

PC2009

[6363]-53

Third Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LC-0503: LAW OF CONTRACT - I

(2017 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3* तास*]* *[*एकूण गुण *: 80*

सूचना :− *1)* भाग -अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.

2) भाग -ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.

3) भाग -क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.

भाग−अ **[3×15=45]**

प्र.1) भारतीय करार कायदा, 1872 अंतर्गत करार करण्यास सक्षम अथवा पात्र कोण आहेत? उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्र.2) कराराची व्याख्या करा. उदाहरणांच्या सहाय्याने वैध करारासाठी आवश्य घटक कोणते ते स्पष्ट करा.

प्र.3) भारतीय करार 1872 च्या कायद्यांतर्गत प्रस्ताव आणि स्वीकृती संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.4) कराराच्या निर्वहनाच्या विविध पध्दती काय आहेत? न्यायालयाने दिलेल्या विविध निवाड्यांच्या आधारे स्पष्ट करा.

प्र.5) करारातील मोबदल्याची व्याख्या करा. मोबदल्याशिवाय करार अवैध असतो ह्या नियमाचे अपवाद स्पष्ट करा.

<u>भाग-ब</u> **[2×10=20]**

प्र.6) मुक्त संमतीची व्याख्या करा. फसवणूक आणि चुकीचे सादरीकरण यातील फरक ओळखा.

प्र.7) भारतीय करार कायद्यांतर्गत आभासी कराराशी संबंधित तरतुदी सविस्तर लिहा.

प्र.8) कराराच्या उल्लंघनासाठी कोणत्या तत्वांवर नुकसान भरपाईचे मूल्यांकन केले जाते स्पष्ट करा?

प्र.9) मनाई हुकूम म्हणजे काय? कोणत्या प्रकरणामध्ये मनाई हुकूम दिला जातो आणि कोणत्या प्रकरण मध्ये मनाई हुकूम नाकारला जाऊ शकतो ते स्पष्ट करा?

<u>भाग-क</u>

प्र.10)कोणत्याही 3 टीपा लिहा. **[3×5=15]**

अ) करारात्मक संबंधांचा सिध्दांत

ब) कामगिरीची निविदा

क) अवैध करार

ड) विशिष्टचा हुकूम देण्यात न्यायालयाचा अधिकार

इ) आकस्मित /संभाव्य करार

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2010

[Total No. of Pages : 8

[6363]-54

Third Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LC-0504 : LAW OF CRIMES

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part-A. Each question in Part-A carries 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part-B. Each question in Part-B carries 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from Part-C. Each question in Part-C carries 5 marks.***

PART - A **[3×15=45]**

Q1) Discuss the provisions regarding the right of private defence of body under the Indian Penal Code. What are its limitations?

Q2) Discuss the law of rape under the Indian Penal Code. Substantiate your answer with appropriate case laws.

Q3) Discuss the offence of kidnapping in detail. Distinguish it from abduction.

Q4) Define theft and distinguish it from extortion with illustrations.

Q5) Define Hurt. Discuss the circumstances in which it amounts to Grievous Hurt.

PART - B **[2×10=20]**

Q6) Discuss the provisions regarding Mischief under the Indian Penal Code.

Q7) Discuss the provisions relating to abetment under the Indian Penal Code.

Q8) What do you mean by "Dowry Death"? Discuss the essential elements of "Dowry Death".

Q9) Write a note on Stages in the Commission of Crime.

PART - C

Q10) Answer any three of the following : **[3×5=15]**

a) A offers a bribe to B, a public servant, as a reward for showing A some favour in the exercise of B's official functions. B refuses to accept the bribe. Whether A's action is punishable?

b) A instigates B to murder D. B causes a stab injury to D. D recovers from the wound. Discuss the liability of A.

c) 'X' a soldier, fires on a mob by the order of his superior officer and kills one of them. Discuss the liability of 'X'.

d) 'B' puts his hand in the pocket of 'X' to commit theft. But the pocket of 'X' was empty. Has 'B' committed any offence?

e) A being Z's servant, and entrusted by Z with the care of Z's plate, dishonestly runs away with the plate, without Z's consent. What offence has committed A?

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2010

[6363]-54

Third Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LC-0504 : LAW OF CRIMES

(2017 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.

2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.

3) भाग-क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग-अ **[3×15=45]**

प्र.1) भारतीय दंडविधानाअंतर्गत शरीराच्या खाजगी संरक्षणाच्या अधिकारासंबंधीच्या तरतुदींची चर्चा करा. त्याच्या मर्यादा काय आहेत?

प्र.2) भारतीय दंड संहितेच्या अंतर्गत बलात्काराच्या कायद्याची चर्चा करा. योग्य केस कायदे यासह तुमचे उत्तर सिद्ध करा.

प्र.3) अपनयनच्या गुन्ह्याची सविस्तर चर्चा करा. ते अपहरणापासून वेगळे करा.

प्र.4) चोरीची व्याख्या करा आणि दृश्यांसह ते खंडणीपासून वेगळे करा.

प्र.5) दुखापत परिभाषित करा. ज्या परिस्थितीत ते गंभीर दुखापत होते त्याबद्दल चर्चा करा.

भाग-ब **[2×10=20]**

प्र.*6)* भारतीय दंड संहितेच्या अंतर्गत गैरव्यवहारासंबंधीच्या तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.*7)* भारतीय दंड संहितेअंतर्गत प्रलोभनाशी संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.*8)* ''हुंडा मृत्यू'' म्हणजे काय? हुंड्या मृत्यूच्या आवश्यक घटकांची चर्चा करा.

प्र.*9)* गुन्हे आयोगातील टप्प्यांवर एक नोंद लिहा.

भाग-क

प्र.*10)* उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **[3×5=15]**

अ) A च्यावर काही कृपा दाखवल्याबद्दल बक्षीस म्हणून A सार्वजनिक सेवक B ला लाच देऊ करतो B च्या अधिकृत कार्याचा व्यायाम. B लाच स्वीकारण्यास नकार दिला. A ची क्रिया दंडनीय आहे की नाही?

ब) A, B ला खुन करण्यास प्रवृत्त करतो. B मुळे D ला चाकूने जखम होते. D जखमेतून बरा होतो. A च्या दायित्वाची चर्चा करा.

क) 'X' एक सैनिक, त्याच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्याच्या आदेशाने जमावावर गोळीबार करतो आणि त्यातील एकाला ठार करतो. 'X' च्या दायित्वाची चर्चा करा.

ड) 'B' चोरी करण्यासाठी 'X' च्या खिशात हात घालतो. पण 'X' चा खिसा रिक्त होता. B ने काही गुन्हा केला आहे का?

इ) A, Z चा सेवक आहे आणि Z ने Z च्या प्लेटची काळजी सोपवलेली आहे, A अप्रामाणिकपणे Z च्या संमतीशिवाय प्लेटसह दूर धावतो. A ने कोणता गुन्हा केला आहे?

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2010

[6363]-54

Third Year B.A. LL.B. (Five Year Course)
LC-0504 : LAW OF CRIMES
(2017 Pattern) (New BNS) (Semester - V)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part-A. Each question in Part-A carries 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part-B. Each question in Part-B carries 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from Part-C. Each question in Part-C carries 5 marks.***

PART - A **[3×15=45]**

Q1) Discuss the provisions regarding the right of private defence of the body under the Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023.

Q2) What is the Criminal Conspiracy? When it is punishable? Is there any difference between Criminal Conspiracy and Unlawful Assembly?

Q3) Describe the law relating to Rape under the Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023.

Q4) Write a critical note on Section 152 Acts endangering sovereignty unity and integrity of India. Under the Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023.

Q5) Define theft and distinguish it from extortion with illustrations.

PART - B **[2×10=20]**

Q6) Discuss the provisions regarding Mischief under the Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023.

Q7) Write a detailed note on the kinds of Punishment under Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023.

Q8) Discuss the offence of kidnapping in detail. Distinguish it from abduction.

Q9) What do you mean by Dowry Death? Discuss the essential elements of Dowry Death.

PART - C

Q10) Answer any three of the following : **[3×5=15]**

a) A instigates B to murder C. B refuses to do so. Discuss the liability of A.

b) A shoots Z with the intention of killing him. Z dies in consequence. What offence A has committed?

c) A makes an attempt to pick the pocket of Z by thrusting his hand into Z’s pocket. A fails in the attempt in consequence of Z’s having nothing in his pocket. Discuss A liability under the Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023.

d) A, a soldier, fires on a mob by the order of his superior officer, in conformity with the commands of the law. What offence A has committed?

e) A draws a picture of Z running away with B’s watch intending it to be believed that Z stole B’s watch. Discusss A’s liability.

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2010

[6363]-54

Third Year B.A. LL.B. (Five Year Course)
LC-0504 : LAW OF CRIMES
(2017 Pattern) (New BNS) (Semester - V)
(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3* तास*]* *[*एकूण गुण *: 80*

सूचना :- *1)* भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.

2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.

3) भाग-क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग-अ **[3×15=45]**

प्र.*1)* भारतीय न्याय संहिता, 2023 अंतर्गत शरीराच्या खाजगी संरक्षणाच्या अधिकारासंबंधीच्या तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.*2)* गुन्हेगारी कट म्हणजे काय? तो कधी दंडनीय असते? गुन्हेगारी कट आणि बेकायदेशीर सभा दरम्यान काही फरक आहे का?

प्र.*3)* भारतीय न्याय संहिता, 2023 अंतर्गत बलात्काराशी संबंधित कायद्याचे वर्णन करा.

प्र.*4)* भारतीय न्याय संहिते अंतर्गत कलम 152- भारताचे सार्वभौमत्व, एकता आणि अखंडता धोक्यात आणणारी कृत्ये यावर टीकात्मक टिपण लिहा.

प्र.*5)* चोरीची व्याख्या करा आणि दृष्टांतांसह ते खंडणीपासून वेगळे करा.

<u>भाग-ब</u> [2×10=20]

प्र.*6)* भारतीय न्याय संहितेतील गैरव्यवहारासंदर्भातील तरतुदींची चर्चा करा, 2023.

प्र.*7)* भारतीय न्याय संहिता, 2023 अंतर्गत शिक्षेच्या प्रकारांवर तपशीलवार नोंद लिहा.

प्र.*8)* अपहरण गुन्ह्याची सविस्तर चर्चा करा. अब्दुसिशन (abduction) आणि अपहरण यातील फरक लिहा.

प्र.*9)* हुंडाबळी म्हणजे काय? हुंडाबळीच्या आवश्यक घटकांची चर्चा करा.

<u>भाग-क</u>

प्र.*10)*खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **[3×5=15]**

अ) A, B ला C चा खुन करण्यास प्रवृत्त करतो. B असे करण्यास नकार देतो. A च्या दायित्वाची चर्चा करा.

ब) A, Z ला मारण्याच्या उद्देशाने गोळी मारतो. परिणामी Z चा मृत्यू होतो. A ने कोणता गुन्हा केला आहे?

क) A, Z च्या खिशात हात टाकून Z चा खिसा उचलण्याचा प्रयत्न करतो. Z च्या खिशात काहीही नसल्यामुळे A प्रयत्नात अपयशी ठरतो. भारतीय न्याय संहिता, 2023 अंतर्गत A च्या दायित्वाची चर्चा करा.

ड) A एक सैनिक, त्याच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्याच्या आदेशाने, कायद्याच्या आज्ञेनुसार जमावावर गोळीबार करतो. A ने कोणता गुन्हा केला आहे?

इ) A विश्वास ठेवण्याच्या उद्देशाने, B चे घड्याळ Z घेऊन पळून जात असल्याचे चित्र काढतो. A च्या दायित्वाची चर्चा करा.

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2011

[Total No. of Pages : 4

[6363]-55

Third Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO 0505 : HEALTH AND FOOD LAW

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.***
4) ***Figures to the rights indicate full marks.***

PART - A **[3×15=45]**

Q1) Discuss in detail on Constitutional perspective of 'Right to Health' with the help of decided cases.

Q2) Explain the establishment and functions of authorities created under the Pre-natal Diagnostic Techniques (Regulation and Prevention of Misuse) Act, 1994.

Q3) Evaluate the provisions relating to health under the Factories Act, 1948, the Maternity Benefit Act, 1961 and the Indian Penal Code, 1860.

Q4) Discuss the establishment, composition and functions of Food Safety and Standards Authority of India under the Food Safety and Standard Act, 2006.

Q5) Discuss the provisions regarding 'Food Security' under the National Food Security Act, 2013.

PART - B **[2×10=20]**

Q6) Discuss the powers and functions of the authorities responsible for the enforcement of the Food Safety and Standards Act, 2006 as provided in Chapter VII of the said Act.

Q7) "Protection and promotion of breast-feeding and ensuring the proper use of infant foods is the main object of the Infant Milk Substitutes, Feeding Bottles and Infant Foods Act, 1992". Examine the statement with reference to the salient features of the said Act.

Q8) Write a note on composition and functions of District Grievance Redressal Officer and State Food Commission under the National Food Security Act, 2013.

Q9) Discuss the ancient, medieval and modern perspective of Public Health in India.

PART - C

Q10) Write short notes on any three. **[3×5=15]**

a) Law on Mental Health

b) Right to Decent Environment

c) Women Empowerment under Section 13 of National Food Security Act, 2013

d) Concept and Importance of Health

e) The Transplantation of Human Organs Act, 1994

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

PC2011

[6363]-55

Third Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO 0505 : HEALTH AND FOOD LAW

(2017 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :- *1)* भाग -अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.

2) भाग -ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.

3) भाग -क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.

4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग–अ **[3×15=45]**

प्र.1) निर्णय झालेल्या प्रकरणांच्या मदतीने 'आरोग्य हक्क' या घटनात्मक दृष्टीकोनावर तपशीलवार चर्चा करा.

प्र.2) प्रि–नॅटल डायग्नोस्टिक टेक्निक्स (नियमन आणि गैरवापर प्रतिबंध) कायदा, 1994 अंतर्गत तयार केलेल्या प्राधिकरणांची स्थापना आणि कार्ये स्पष्ट करा.

प्र.3) कारखाना कायदा, 1948 मातृत्व लाभ कायदा, 1961 आणि भारतीय दंड संहिता, 1860अंतर्गत आरोग्याशी संबंधित तरतुदींचे मूल्यमापन करा.

प्र.4) अन्न सुरक्षा आणि मानक कायदा, 2006 अंतर्गत भारतीय अन्न सुरक्षा आणि मानक प्राधिकरणाची स्थापना, रचना आणि कार्ये यावर चर्चा करा.

प्र.5) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायदा, 2013 अंतर्गत 'अन्न सुरक्षा' संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

<u>भाग–ब</u> **[2×10=20]**

प्र.6) अन्न सुरक्षा आणि मानक कायदा, 2006 च्या अंमलबजावणीसाठी जबाबदार असलेल्या अधिकाऱ्यांचे अधिकार आणि कार्ये या कायद्याच्या प्रकरण VII मध्ये प्रदान केल्यानुसार चर्चा करा.

प्र.7) ''स्तनपानाचे संरक्षण आणि प्रोत्साहन आणि शिशु आहाराचा योग्य वापर सुनिश्चित करणे हे शिशु दूध पर्याय, फीडिंग बाटल्या आणि शिशु अन्न अधिनियम, 1992 चे मुख्य उद्दिष्ट आहे'' उक्त कायद्याच्या ठळक वैशिष्ट्यांच्या संदर्भात विधानाचे परिक्षण करा.

प्र.8) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायदा, 2013 अंतर्गत जिल्हा तक्रार निवारण अधिकारी आणि राज्य अन्न आयोगाची रचना आणि कार्ये यावर एक टीप लिहा.

प्र.9) भारतातील सार्वजनिक आरोग्याच्या प्राचीन, मध्ययुगीन आणि आधुनिक दृष्टिकोनावर चर्चा करा.

<u>भाग–क</u>

प्र.10) कोणत्याही तीनवर लहान नोट्स लिहा. **[3×5=15]**

अ) मानसिक आरोग्यावरील कायदा

ब) सभ्य पर्यावरणाचा अधिकार

क) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायदा, 2013 च्या कलम 13 अंतर्गत महिला सक्षमीकरण

ड) आरोग्याची संकल्पना आणि महत्त्व

इ) मानवी अवयवांचे प्रत्यारोपण कायदा, 1994

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2012

[Total No. of Pages : 4

[6363]-56

Third Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO 0506(B): EQUITY AND TRUST LAW

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from part A. Each question in part A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from part B. Each question in part B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from part C. Each question in part C is for 5 marks.***

PART - A **[3×15=45]**

(Attempt Any Three)

Q1) Define private trust and Public Trust and distinguish between private and public Trust.

Q2) Discuss rights and power of trustees under the Indian trust act of 1882.

Q3) Define fiduciary relationship and discuss provisions related to constructive trust under the Indian Trust Act 1950.

Q4) Discuss provisions related to budget, accounts and audit under the Maharashtra Public Trust 1950.

Q5) Define Dharmaada and under discuss the provisions related to Dharmaada under the Maharashtra Public Trust Act. of 1950.

P.T.O.

PART - B **[2×10=20]**

(Attempt Any Two)

Q6) Discuss the provisions relating to offence and penalties under the Maharashtra Public Trust act of 1950.

Q7) Discuss in Detail charitable purpose with relevant judicial pronouncements.

Q8) Discuss origin and development of Equity.

Q9) Discuss the provisions related to control of Public Trust by the charity officials under the Maharashtra Public Trust act.

PART - C

Q10) Short Notes: (Attempt Any Three) **[3×5=15]**

a) Equality is Equity

b) Equity acts in personam

c) Where there is equal equity the law shall prevail

d) Public Trust Administration fund Trust and Bailment

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

PC2012

[6363]-56

Third Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO 0506(B): EQUITY AND TRUST LAW

(2017 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :– *1)* भाग -अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.

2) भाग -ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.

3) भाग -क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.

भाग–अ **[3×15=45]**

प्र.1) खाजगी ट्रस्ट आणि सार्वजनिक ट्रस्टची व्याख्या करा आणि खाजगी आणि सार्वजनिक ट्रस्ट मधील फरक करा.

प्र.2) चर्चा करा 1882 च्या इंडियन ट्रस्ट ॲक्ट अंतर्गत विश्वस्तांचे अधिकार आणि अधिकार.

प्र.3) विश्वासू संबंध परिभाषित करा आणि विधायक संबंधित तरतुदींवर चर्चा करा भारतीय ट्रस्ट कायदा 1950 अंतर्गत ट्रस्ट.

प्र.4) अंतर्गत अर्थसंकल्प, लेखा आणि लेखापरीक्षणाशी संबंधित तरतुदींवर चर्चा करा महाराष्ट्र पब्लिक ट्रस्ट 1950.

प्र.5) परिभाषित धर्मादा आणि धर्मादाशी संबंधित तरतुदींवर चर्चा करा. महाराष्ट्र पब्लिक ट्रस्ट अंतर्गत कायदा 1950.

<u>भाग–ब</u> **[2×10=20]**

प्र.*6)* गुन्ह्याशी संबंधित तरतुदींची चर्चा करा आणि अंतर्गत दंड महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्त कायदा 1950.

प्र.*7)* संबंधित न्यायिक घोषणांसह धर्मादाय उद्देशाची तपशीलवार चर्चा करा.

प्र.*8)* इक्विटीची उत्पत्ती आणि विकास चर्चा करा.

प्र.*9)* तरतुदींवर चर्चा करा धर्मादाय संस्थेद्वारे सार्वजनिक ट्रस्टच्या नियंत्रणाशी संबंधित महाराष्ट्र सार्वजनिक न्यास अधिनियम अंतर्गत अधिकारी.

<u>भाग–क</u>

प्र.*10)*कोणत्याही तीन टीपा लिहा. **[3×5=15]**

अ) समानता म्हणजे समता

ब) इक्विटी व्यक्तिमत्त्वात कार्य करते

क) जिथे समान समानता असेल तिथे कायदा प्रचलित असेल

ड) सार्वजनिक ट्रस्ट प्रशासन निधी ट्रस्ट आणि जामीन

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2013

[Total No. of Pages : 4

[6363]-57

Third Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO - 0507 : CRIMINAL PSYCHOLOGY AND CRIMINAL SOCIOLOGY

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

PART - A

Answer the following questions in detail. (Any Three) **[3×15=45]**

Q1) Define Psychometric Test. Discuss how it can be used in Criminal behavior.

Q2) Discuss different schools of criminology with special reference to positivist approach of Enrico Ferri.

Q3) Discuss meaning, purpose and scope of Criminal Psychology. Compare Psychological approach with psycho-analytical approach to crime.

Q4) Critically evaluate the Cohen's theory of Delinquent Subculture. How far it differs from Miller's lower class gang delinquency theory?

Q5) "Poor people are more likely to commit crimes because they are unable to achieve monetary or social success in any other way" Discuss this statement in the light of social disorganization theory.

PART - B

Answer the following questions in detail. (Any two) **[2×10=20]**

Q6) Explain 'Socialization and Crime' with special reference to Differential Association Theory.

Q7) What do you mean by Forensic Psychology? Discuss the application of forensic Psychology in court.

Q8) What is Criminology? Discuss the positivist approach of Cesare Lombroso.

Q9) Critically evaluate the Becker's Labelling theory.

PART - C

Q10) Write short notes on the following: (Any Three) **[3×5=15]**

a) Merits and demerits of criminal profiling

b) Neutralization and rift theory

c) Human aggression and violence to crime

d) Pre-Classical School

e) Social disorganization theory

■■■■

Total No. of Questions : 10]

PC2013

[6363]-57

Third Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO - 0507 : CRIMINAL PSYCHOLOGY AND CRIMINAL SOCIOLOGY

(2017 Pattern) (Semester - V)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

<u>भाग - अ</u>

खालील प्रश्नांची तपशीलवार उत्तरे द्या. (कोणतेही तीन) **[3×15=45]**

प्र.1) सायकोमेट्रिक चाचणी परिभाषित करा. गुन्हेगारी वर्तनात त्याचा वापर कसा करता येईल यावर चर्चा करा.

प्र.2) एनरिको फेरीच्या सकारात्मक दृष्टिकोनाच्या विशेष संदर्भासह गुन्हेगारीशास्त्राच्या विविध शाळांची चर्चा करा.

प्र.3) गुन्हेगारी मानसशास्त्राचा अर्थ, उद्देश आणि व्याप्ती यावर चर्चा करा. गुन्ह्यासाठी मानसशास्त्रीय दृष्टीकोनाची सायको-विश्लेषणात्मक दृष्टीकोनाशी तुलना करा.

प्र.4) कोहेनच्या अपराधी उपसंस्कृतीच्या सिद्धांताचे गंभीरपणे मूल्यांकन करा. मिलरच्या खालच्या वर्गाच्या टोळीच्या अपराधाच्या सिद्धांतापेक्षा ते किती वेगळे आहे यावर चर्चा करा.

प्र.5) "गरीब लोक गुन्हे करण्याची अधिक शक्यता असते कारण ते इतर कोणत्याही मार्गाने आर्थिक किंवा सामाजिक यश मिळवू शकत नाहीत" या विधानाची सामाजिक अव्यवस्थित सिद्धांताच्या प्रकाशात चर्चा करा.

भाग – ब

खालील प्रश्नांची तपशीलवार उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन) **[2×10=20]**

प्र.6) डिफरेंशियल असोसिएशन सिद्धांताच्या विशेष संदर्भात 'समाजीकरण आणि गुन्हेगारी' स्पष्ट करा.

प्र.7) फॉरेन्सिक सायकोलॉजी म्हणजे काय? कोर्टात फॉरेन्सिक सायकॉलॉजीच्या वापरावर चर्चा करा.

प्र.8) क्रिमिनोलॉजी म्हणजे काय? Cesare Lombroso च्या सकारात्मक दृष्टिकोनावर चर्चा करा.

प्र.9) बेकरच्या लेबलिंग सिध्दांताचे गंभीरपणे मूल्यांकन करा.

भाग – क

प्र.10) खालील लहान टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[3×5=15]**

अ) गुन्हेगारी प्रोफाइलिंगचे गुण आणि तोटे

ब) तटस्थीकरण आणि रिफ्ट सिद्धांत

क) गुन्ह्यासाठी मानवी आक्रमकता आणि हिंसा

ड) प्री–क्लासिकल शाळा

इ) सामाजिक अव्यवस्था सिद्धांत

■■■■

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2014

[Total No. of Pages : 4

[6363]-58

Third Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO 0508(D): AGRICULTURAL MARKETING LAW

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any two questions from Part A. Each question in part A is for 15 Marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in part B is for 20 Marks.***
3) ***Answer any three questions from Part C as directed. Each question is for 5 Marks.***
4) ***Figures to the right indicate full marks***

<u>PART - A</u> **[3×15=45]**

Q1) Explain Objects, Reasons and Salient Features of Legislations on Warehousing, and Grading and Marketing.

Q2) Explain Concept of Agricultural Marketing and Market alogwith Classification of Markets AND Types of Marketing.

Q3) Discuss in detail objective of The Protection of Plant Varieties and Farmers Rights Act, 2001 and how it has Protected Plant Varieties and Farmers Rights.

Q4) Discuss in detail Midday Meal Scheme (MMS) provisions under the National Food Securities Act, 2013.

Q5) Explain Powers and Duties of Market Committees under The Maharashtra Agricultural Produce Marketing (Development and Regulation) Act, 1963.

P.T.O.

PART - B [2×10=20]

Q6) Write a detailed note on various Agricultural and Crop Insurance Schemes in India.

Q7) Explain in detail provisions of Market Fund under The Maharashtra Agricultural Produce Marketing (Development and Regulation) Act, 1963.

Q8) Discuss in detail Integrated Child Development Services (ICDS) provisions under the National Food Securities Act, 2013.

Q9) Explain Objects and Reasons of Model Act on The State Agricultural Produce Marketing (Development and Regulation) Act, 2016.

PART - C

Q10) Write Short Notes On. (Any three) **[3×5=15]**

a) Risk Perceptions of Indian Farmers

b) Public Distribution Systems (PDS)

c) Comprehensive Crop Insurance Scheme (CCIS).

d) National Agriculture Insurance Scheme (NAIS).

e) Characteristic Features of Indian Agriculture and Farmers' Community.

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

PC2014

[6363]-58

Third Year B.A.LL.B. (Five Year Course)
LO 0508(D): AGRICULTURAL MARKETING LAW
(2017 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3* तास*]* *[*एकूण गुण *: 80*

सूचना :– *1)* भाग -अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.

2) भाग -ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.

3) भाग -क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.

4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग–अ **[3×15=45]**

प्र.1) वेअरहाउसिंग आणि ग्रेडिंग आणि मार्केटिंगवरील कायदे उद्देश, कारणे आणि ठळक वैशिष्ट्ये देऊन स्पष्ट करा.

प्र.2) कृषी विपणन आणि बाजार संकल्पना स्पष्ट करून बाजाराच्या वर्गीकरण आणि प्रकार विशद करा.

प्र.3) वनस्पती जातींचे संरक्षण आणि शेतकरी हक्क कायदा, 2001 च्या उद्दिष्टाची तपशीलवार चर्चा करा आणि त्यात वनस्पतींच्या जाती आणि शेतकरी हक्कांचे संरक्षण कसे आहे हे स्पष्ट करा?

प्र.4) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायदा, 2013 अंतर्गत मध्यान्ह भोजन योजना (MMS) तरतुदींबद्दल तपशीलवार चर्चा करा.

प्र.5) कृषी उत्पादन विपणन (विकास आणि नियमन) कायदा, 1963 अंतर्गत बाजार समित्यांचे अधिकार आणि कर्तव्ये स्पष्ट करा.

भाग-ब **[2×10=20]**

प्र.6) भारतातील विविध कृषी आणि पीक विमा योजनांची तपशीलवार नोंद लिहा.

प्र.7) महाराष्ट्र कृषी उत्पादन विपणन (विकास आणि नियमन) कायदा, 1963 अंतर्गत मार्केट फंडाच्या तरतुदींचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्र.8) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायदा, 2013 अंतर्गत एकात्मिक बाल विकास सेवा (ICDS) तरतुदींबद्दल तपशीलवार चर्चा करा.

प्र.9) राज्य कृषी उत्पन्न विपणन (विकास आणि नियमन) कायदा, 2016 या मॉडेल कायद्याचे उद्देश, कारणे आणि ठळक वैशिष्ट्य स्पष्ट करा.

भाग-क

प्र.10) कोणत्याही तीन टीपा लिहा. **[3×5=15]**

अ) भारतीय शेतकऱ्यांची जोखीम धारणा

ब) सार्वजनिक वितरण प्रणाली (PDS)

क) सर्वसमावेशक पीक विमा योजना (CCIS)

ड) राष्ट्रीय कृषी विमा योजना (NAIS)

इ) भारतीय शेती आणि शेतकरी समुदायाची वैशिष्ट्यपूर्ण वैशिष्ट्ये

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2015

[Total No. of Pages : 4

[6363]-59

Third Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO 0509 : (E) INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS - I

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part -A. Each question in Part -A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part -B. Each question in Part -B is for 10 marks.***
3) ***Answer any 3 questions from Part -C. Each question in Part -C is for 5 marks.***
4) ***Figures to the right indicate full marks.***

PART - A [3×15=45]

Q1) Analysis the concept and Kinds of Intellectual Property. Discuss the various theories of Intellectual Property.

Q2) Discuss the concept of Copyright. Analysis the General Provisions of The Berne Convention for the Protection of Literacy and Artistic Works.

Q3) Explain the Meaning and Concept of Patent. Discuss the Patentability Criteria and which subject are Patentable subject.

Q4) Discuss the need of Protection of Bio-diversity and Traditional Knowledge with the help of landmark Judicial Pronouncements.

Q5) Explain the meaning of Trade Marks. Write a detailed note on Madrid System along with its advantages.

PART - B **[2×10=20]**

Q6) Discuss the necessity of Protection of the rights of indigenous people and issues involved in it.

Q7) Write a brief note on The UPOV Convention.

Q8) Explain the meaning of Industrial Designs. Discuss the provisions mentioned in Hague Agreement Concerning the International Registration of Industrial Designs.

Q9) Discuss the Importance of Intellectual Property in the present era and Need for Protecting it.

PART - C

Q10) Answer any three. **[3×5=15]**

a) Enforceability of Patent Rights

b) Trade Secret

c) Environmental Protection and Intellectual Property

d) Neighboring rights

e) Compulsory Licenses

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10

PC2015

[6363]-59

Third Year B.A.LL.B. (Five Year Course)
LO 0509 : (E) INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS - I
(2017 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :– *1)* भाग -अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.

2) भाग -ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.

3) भाग -क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.

4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग–अ **[3×15=45]**

प्र.*1)* बौद्धिक संपत्तीच्या संकल्पना आणि प्रकारांचे विश्लेषण करा. बौद्धिक संपदेच्या विविध सिद्धांतांची चर्चा करा.

प्र.*2)* कॉपीराइट संकल्पनेची चर्चा करा. साक्षरता आणि कलात्मक कार्यांच्या संरक्षणासाठी बर्न कन्व्हेन्शन च्या तरतुदींचे विश्लेषण करा.

प्र.*3)* पेटंटचा अर्थ आणि संकल्पना स्पष्ट करा. पेटंटेबिलिटी निकष आणि कोणते विषय पेटंट करण्या योग्य विषय आहेत याची चर्चा करा.

प्र.*4)* ऐतिहासिक न्यायिक निर्णयांच्या मदतीने जैव–विविधता आणि पारंपारिक ज्ञानाच्या संरक्षणाच्या गरजेची चर्चा करा.

प्र.*5)* ट्रेडमार्क्सचा अर्थ स्पष्ट करा. माद्रिद सिस्टीमच्या फायद्यांसह तपशीलवार नोट लिहा.

<u>भाग–ब</u> [2×10=20]

प्र.*6)* आदिवासींच्या हक्कांच्या संरक्षणाची आवश्यकता आणि त्यात समाविष्ट असलेल्या समस्यांवर चर्चा करा.

प्र.*7)* UPOV अधिवेशनावर थोडक्यात नोंद लिहा.

प्र.*8)* औद्योगिक रचनांचा अर्थ स्पष्ट करा. औद्योगिक रचनांची आंतरराष्ट्रीय नोंदणी करण्याची हेग करारात नमूद केलेल्या तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.*9)* सध्याच्या युगात बौद्धिक संपदेचे महत्त्व आणि त्याचे संरक्षण करण्याची गरज यावर चर्चा करा.

<u>भाग–क</u>

प्र.*10)*कोणत्याही तीन टीपा लिहा. **[3×5=15]**

अ) पेटंट अधिकारांची अंमलबजावणी

ब) व्यापार रहस्य

क) पर्यावरण संरक्षण आणि बौद्धिक संपदा

ड) शेजारी हक्क (Neighbouring Rights)

इ) अनिवार्य परवाने

ⓘ ⓘ ⓘ ⓘ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2016

[Total No. of Pages : 4

[6363]-61

Third Year B.A. LL.B.

(Third Year of Five Year Law Course)

LC - 0601 : CONSTITUTIONAL LAW - I

(2017 Pattern) (Semester - VI)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A. is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.***
4) ***Figures to the right indicate full marks.***

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Q1) Explain the salient features of Indian Constitution.

Q2) Discuss the concept of equality as enshrined in Article 14 of the Indian Constitution.

Q3) Discuss the concept of public interest litigation under the Indian Constitution.

Q4) 'The basic philosophy of the Constitution of India is to be found in essence in the preamble itself'. - Explain.

Q5) Explain the concept of reservation in education and public employment with the help of judicial decisions.

P.T.O.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) Is it desirable to have Uniform Civil Code in India? Explain with the help of judicial decisions.

Q7) Discuss the freedom of press and electronic media under the Indian Constitution with the help of judicial decisions.

Q8) Explain the doctrine of basic structure with the help ofjudicial decisions.

Q9) Explain the cultural and educational rights of minority.

PART - C [3 × 5 = 15]

Q10) **Write notes on : (Any three)**

a) Preventive detention

b) Prohibition of Employment of Children

c) Independence of Judiciary

d) Fundamental Duties

e) Judicial Review

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 10]

PC-2016

[6363]-61

Third Year B.A. LL.B.

(Third Year of Five Year Law Course)

LC - 0601 : CONSTITUTIONAL LAW - I

(2017 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) *भाग–अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*

2) *भाग–ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*

3) *भाग–क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तर द्या. भाग–क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.*

4) *उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.*

भाग – अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न 1) भारतीय राज्यघटनेची ठळक वैशिष्ट्ये समजावून सांगा.

प्रश्न 2) भारतीय राज्यघटनेच्या अनुच्छेद 14 मधील समानतेच्या संकल्पनेची चर्चा करा.

प्रश्न 3) भारतीय राज्यघटनेतील जनहित याचिकेच्या संकल्पनेवर चर्चा करा.

प्रश्न 4) 'भारतीय राज्यघटनेचे मूळ तत्त्वज्ञान हे प्रस्तावनेमध्येच आढळते'. – स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) न्यायालयीन निर्णयांच्या साहाय्याने शिक्षण आणि सार्वजनिक नोकरीतील आरक्षणाची संकल्पना समजावून सांगा.

<u>भाग – ब</u> **[2 × 10 = 20]**

प्रश्न 6) भारतात समान नागरी कायदा असणे इष्ट आहे का? न्यायालयीन निर्णयांच्या साहाय्याने समजावून सांगा.

प्रश्न 7) न्यायालयीन निर्णयांच्या साहाय्याने भारतीय संविधानांतर्गत वर्तमानपत्रे आणि इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांच्या स्वातंत्र्यावर चर्चा करा.

प्रश्न 8) न्यायालयीन निर्णयांच्या साहाय्याने मूलभूत रचनेचा सिद्धांत समजावून सांगा.

प्रश्न 9) अल्पसंख्याकांचे सांस्कृतिक व शैक्षणिक हक्क समजावून सांगा.

<u>भाग – क</u> **[3 × 5 = 15]**

प्रश्न 10) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

अ) प्रतिबंधात्मक स्थानबद्धता

ब) बालमजुरी प्रतिबंध

क) न्यायपालिकेचे स्वातंत्र्य

ड) मूलभूत कर्तव्ये

इ) न्यायिक पुनरावलोकन

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2017

[Total No. of Pages : 4

[6363]-62
B.A. LL.B.
(Third Year of Five Year Law Course)
LC - 0602 : FAMILY LAW - II
(2017 Pattern) (Semester - VI)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***All Parts are compulsory.***
2) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A. is for 15 marks.***
3) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.***
4) ***Answer any three questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.***

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Q1) Elaborate on the concept of Partition under Hindu law and distinguish it from family arrangement in the light of illustrative cases.

Q2) Discuss the concept of succession under Hindu Law and elaborate on the law relating to succession to the property of Hindu Male.

Q3) Explain the term will and discuss the various principles relating to construction of will under the Indian Succession Act, 1925.

Q4) Comparatively discuss the concept of Pre-emption both under Hindu and Muslim Law in the light of illustrative cases?

Q5) Discuss the concept of succession under Muslim Law and elaborate on the law relating to succession to the property of Muslim Female.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) Discuss the nature and importance of joint family property under Hindu law and distinguish between separate property and joint family property.

Q7) Discuss the rules of inheritance governing the succession to the property of Hindu Female.

Q8) Define the concept of Election and state its relevance with the legacies.

Q9) Explain the Nature and Characteristics of Hiba and state the conditions under which it can be revoked.

PART - C [3 × 5 = 15]

Q10) **Write notes on : (Any three)**

a) Sangita a married woman obtained by way of gift two sums of Rs. 20000 each from her father Nitin and father-in-law Mahesh. She died in 1970 and is survived by her husband's sister and her own sister. On which of them will the property devolve?

b) Sulbha Hindu daughter inherits her mother's Stridhana after her death in 1960. Who is the heir to the property after death of sulbha?

c) Hina a Muslim female, who died leaving behind her husband Abdul Rehman, made a will of her entire property in favor of her friend "Fatima". What is the maximum share to which 'Fatima' is entitled under Muslim Law?

d) The testator bequeaths 1000/-rupees to each of the three children of Amit. at the date of the will Amit has four children state the effect of the legacy.

e) Thomas had three children, John, Mary and Henry; John died, leaving four children, and Mary died, leaving one and Henry alone survived the father. Distribute property amongst heirs of Thomas.

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 10]

PC-2017

[6363]-62
B.A. LL.B.
(Third Year of Five Year Law Course)
LC - 0602 : कौटुंबिक कायदा - II
(2017 Pattern) (Semester - VI)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) *सर्व भाग अनिवार्य आहेत.*
2) *भाग–अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*
3) *भाग–ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
4) *भाग–क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तर द्या. भाग–क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.*

भाग – अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न 1) हिंदू कायद्यांतर्गत फाळणीची संकल्पना विस्तृत करा आणि उदाहरणात्मक प्रकरणांच्या प्रकाशात ती कौटुंबिक व्यवस्थेपासून वेगळे करा.

प्रश्न 2) हिंदू कायद्यांतर्गत उत्तराधिकार संकल्पनेची चर्चा करा आणि हिंदू पुरूषांच्या मालमत्तेशी संबंधित कायद्यांचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्रश्न 3) इच्छा या शब्दाचे स्पष्टीकरण करा आणि भारतीय उत्तराधिकार कायदा, 1925 अंतर्गत इच्छापत्राच्या बांधकामाशी संबंधित विविध तत्त्वांची चर्चा करा.

प्रश्न 4) उदाहरणात्मक प्रकरणांच्या प्रकाशात हिंदू आणि मुस्लिम कायद्यांतर्गत प्री–एम्प्शन या संकल्पनेची तुलनात्मक चर्चा करा?

प्रश्न 5) मुस्लिम कायद्यांतर्गत उत्तराधिकार संकल्पनेची चर्चा करा आणि मुस्लिम स्त्रीच्या मालमत्तेच्या उत्तराधिकाराशी संबंधित कायद्याचे तपशीलवार वर्णन करा.

<u>भाग – ब</u> **[2 × 10 = 20]**

प्रश्न 6) हिंदू कायद्यांतर्गत संयुक्त कौटुंबिक मालमत्तेचे स्वरूप आणि महत्त्व याविषयी चर्चा करा आणि विभक्त मालमत्ता आणि संयुक्त कुटुंब मालमत्ता यातील फरक करा.

प्रश्न 7) हिंदू स्त्रीच्या मालमत्तेवर उत्तराधिकार नियंत्रित करणाऱ्या वारसा नियमांची चर्चा करा.

प्रश्न 8) निवडणुकीची संकल्पना परिभाषित करा आणि वारशांसोबत तिची प्रासंगिकता सांगा.

प्रश्न 9) हिबाचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा आणि कोणत्या परिस्थितीत ती रद्द केली जाऊ शकते ते सांगा.

<u>भाग – क</u> **[3 × 5 = 15]**

प्रश्न 10) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

अ) संगिता या विवाहित महिलेने भेटवस्तूद्वारे दोन रूपये रू. तिचे वडील नितीन आणि सासरे महेश यांच्याकडून प्रत्येकी 20,000 रू. 1970 मध्ये तिचा मृत्यू झाला आणि तिच्या पश्चात तिच्या पतीची बहीण आणि तिची स्वत:ची बहीण आहे. त्यापैकी कोणाला मालमत्ता दिली जाईल?

ब) सुलभा हिंदू असून 1960 मध्ये तिच्या मृत्यूनंतर मुलीला तिच्या आईच्या स्त्रीधनाचा वारसा मिळाला. सुलभाच्या मृत्यूनंतर मालमत्तेचा वारस कोण आहे?

क) हिना ही मुस्लिम महिला, जी तिचा पती अब्दुल रहमान मागे सोडून मरण पावली, तिने तिची मैत्रिण ''फातिमा'' हिच्या नावे तिच्या संपूर्ण मालमत्तेचे मृत्युपत्र केले. मुस्लिम कायद्यानुसार 'फातिमा'ला जास्तीत जास्त किती हिस्सा मिळू शकतो?

ड) मृत्युपत्र करणाऱ्याने अमिताच्या तीन मुलांपैकी प्रत्येकी 1,000/- रूपये मृत्युपत्र केले. मृत्युपत्राच्या तारखेला अमितला चार अपत्ये झाल्याचा वारसा सांगितला.

इ) थॉमसला जॉन, मेरी आणि हेन्री ही तीन मुले होती; जॉन मरण पावला, चार मुले सोडून, आणि मेरी मरण पावली, एक सोडून, आणि एकटा हेन्री वडिलांपासून वाचला. थॉमसच्या वारसांमध्ये मालमत्ता वाटप करा.

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2018

[Total No. of Pages : 4

[6363]-63

B.A. LL.B.

(Third Year of Five Year Law Course)

LC - 0603 : LAW OF CONTRACT - II

(2017 Pattern) (Semester - VI) (Revised Syllabus)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any Three questions from Part 'A'. Each question in Part 'A' is for 15 marks.***
2) ***Answer any Two questions from Part 'B'. Each question in Part 'B' is for 10 marks.***
3) ***Answer question no. 10 from Part 'C' as directed. The question no. 10 is for 15 marks.***

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Q1) Distinguish between 'Sale' and 'Agreement to sell' under the Sale of Goods Act, 1930. **[15]**

Q2) Discuss in detail Bailment and Pledge with suitable examples. **[15]**

Q3) Discuss the rights & liabilities of incoming & outgoing partners under the Indian Partnership Act, 1932. **[15]**

Q4) Define Contract of guarantee. Explain in details the rights of Surety under the Contract of Guarantee. **[15]**

Q5) Explain the various modes by which an agency may be terminated. **[15]**

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) "No one can transfer a better title than he himself possesses". Explain this statement with reference to Sale of Goods Act, 1930. **[10]**

Q7) Discuss the essential features of the contract of Indemnity. **[10]**

Q8) Explain in detail the rights of Partner towards the third party under the Indian Partnership Act, 1932. **[10]**

Q9) Discuss the nature & extent of the authority of an agent with reference to Contract of Agency. **[10]**

PART - C

Q10) **Answer Any Three of the following : [3 × 5 = 15]**

a) Finder of goods as a 'Bailee'

b) Status of Minor Partner

c) Auction Sale

d) Rules as to delivery under the Sale of Goods Act, 1930

e) Sub-agent and Substituted agent under the Contract of Agency

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 10]

PC-2018

[6363]-63
B.A. LL.B.
(Third Year of Five Year Law Course)
LC - 0603 : कराराचा कायदा - II
(2017 Pattern) (Semester - VI) (Revised Syllabus)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) *भाग–'अ' मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–'अ' मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.*
2) *भाग–'ब' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–'ब' मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.*
3) *निर्देशानुसार भाग–'क' मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.*

भाग – अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न 1) वस्तूंची विक्री कायदा, 1930 अंतर्गत विक्री आणि विक्रीकरार यातील फरक करा. **[15]**

प्रश्न 2) जामीन (बेलमेंट) आणि प्रतिज्ञाची (प्लेज) योग्य उदाहरणांसह तपशीलवार चर्चा करा. **[15]**

प्रश्न 3) भारतीय भागीदारी कायदा, 1932 अंतर्गत येणाऱ्या आणि जाणाऱ्या भागीदारांचे अधिकार आणि दायित्वे यांची चर्चा करा. **[15]**

प्रश्न 4) हमी कराराची व्याख्या करा. हमीकरारात जामिनाचे अधिकार तपशिलात स्पष्ट करा. **[15]**

प्रश्न 5) एजन्सी कोणत्या विविध पद्धतींद्वारे संपुष्टात आणली जाऊ शकते ते स्पष्ट करा. **[15]**

<u>भाग – ब</u> **[2 × 10 = 20]**

प्रश्न 6) ''कोणीही स्वत:च्या मालकीपेक्षा चांगली पदवी हस्तांतरित करू शकत नाही'' वस्तू विक्री कायदा, 1930 च्या संदर्भात हे विधान स्पष्ट करा. **[10]**

प्रश्न 7) नुकसानभरपाईच्या कराराच्या आवश्यक वैशिष्ट्यांवर चर्चा करा. **[10]**

प्रश्न 8) भारतीय भागीदारी कायदा, 1932 अंतर्गत तृतीय पक्षाकडे भागीदाराचे अधिकार तपशीलवार स्पष्ट करा. **[10]**

प्रश्न 9) एजन्सीच्या कराराच्या संदर्भात एजंटच्या अधिकाराचे स्वरूप आणि विस्ताराची चर्चा करा. **[10]**

<u>भाग – क</u>

प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणत्याही तीनची उत्तरे द्या. **[3 × 5 = 15]**

अ) 'बेली' म्हणून वस्तू शोधणारा

ब) अल्पवयीन भागीदाराची स्थिती

क) लिलाव विक्री

ड) वस्तूंची विक्री कायदा, 1930 अंतर्गत वितरणाचे नियम

इ) एजन्सीच्या कराराअंतर्गत सब–एजंट आणि बदली एजंट

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2019

[Total No. of Pages : 4

[6363]-64

Third Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LC 0604 : TORT AND CONSUMER PROTECTION LAW

(2017 Pattern) (Semester -VI)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in part A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three short answer questions from Part C. Each question in Part C is for 05 marks.***

PART-A **[3×15=45]**

Q1) Explain the essentials of the law of torts and the principles 'Injuria Sine Damno' and 'Damnum Sine Injuria'.

Q2) Explain Vicarious Liability. What are the circumstances in which the master will be liable for the act of his servant?

Q3) How far Act of God and inevitable accident are defences in an action for tort? Also, discuss 'Necessity' as a defence in an action for tort.

Q4) Discuss the law relating to 'false imprisonment' under the law of tort.

Q5) Explain the constitution and jurisdiction of various forums under the Consumer Protection Act, 1986.

PART-B [2×10=20]

Q6) Define Defamation. What are the essentials of defamation?

Q7) What is Trespass? Explain the provisions relating to trespass to Land along with remedies available to it.

Q8) What is contributory negligence? What are the basic principles that determine the existence of contributory negligence?

Q9) What are the various judicial and extra-judicial remedies available under the law of torts?

PART-C

Q10) Write a Short Notes on Any Three of the following. **[3×5=15]**

a) Definition “product liability’ under the Consumer Protection Act.

b) Absolute Liability.

c) Invasion of privacy.

d) Nuisance.

e) No-fault liability under the Motor Vehicles Act, 1988.

■■■■

Total No. of Questions : 10]

PC2019

[6363]-64

Third Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LC 0604 : TORT AND CONSUMER PROTECTION LAW

(2017 Pattern) (Semester -VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) भाग अ-मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.

2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.

3) भाग-क मधील कोणत्याही तीन लघु प्रश्नांची उत्तरे द्या.भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 05 गुणांसाठी आहे.

भाग - अ **[3×15=45]**

प्र.1) टॉर्ट्सच्या कायद्यातील आवश्यक गोष्टी आणि 'इंजूरिया साइन डॅमनो' आणि 'डॅमनम साइन इंजुरिया' या तत्त्वांचे स्पष्टीकरण करा.

प्र.2) दुसऱ्यांच्या कृत्यांबद्दल व्हायकॅरिअस लायाबिलीटी स्पष्ट करा. कोणत्या परिस्थितीत मालक त्याच्या सेवकाच्या कृतीसाठी जबाबदार असेल?

प्र.3) 'देवाची कृती' आणि 'अपरिहार्य अपघात' हे टॉर्टच्या कृतीत संरक्षण म्हणून किती प्रमाणात उपलब्ध आहे? तसेच, टॉर्टच्या कृतीमध्ये संरक्षण म्हणून 'आवश्यकता' या घटकावर चर्चा करा.

प्र.4) टॉर्टच्या कायद्यांतर्गत 'खोट्या तुरुंगवास' संबंधित कायद्याची चर्चा करा.

प्र.5) ग्राहक संरक्षण कायदा, 1986 अंतर्गत विविध ग्राहक मंचांचे संरचना आणि अधिकार क्षेत्र स्पष्ट करा.

भाग – ब **[2×10=20]**

प्र.*6)* मानहानी व्याख्या करा. मानहानीच्या दाव्यात कोणत्या गोष्टी आवश्यक आहेत?

प्र.*7)* जमिनीवरील अतिक्रमण म्हणजे काय? जमिनीच्या अतिक्रमणाशी संबंधित तरतुदींसह या कृती बाबत उपलब्ध असलेले उपाय स्पष्ट करा.

प्र.*8)* योगदानात्मक निष्काळजीपणा म्हणजे काय? योगदानात्मक निष्काळजीपणाचे अस्तित्व निर्धारित करणारी मूलभूत तत्त्वे कोणती आहेत?

प्र.*9)* टॉर्ट्स कायद्यांतर्गत विविध न्यायिक आणि न्यायबाह्य उपाय काय आहेत?

भाग – क

प्र.*10)* खालील दिलेल्यापैकी कोणत्याही तीन मुद्यांवर संक्षिप्त टिपा लिहा. **[3×5=15]**

अ) ग्राहक संरक्षण कायद्यांतर्गत 'उत्पादन दायित्व'

ब) संपूर्ण दायित्व

क) गोपनीयतेवर आक्रमण

ड) उपद्रव

इ) मोटार वाहन कायदा, 1988 अंतर्गत नो – फॉल्ट दायित्व

■ ■ ■ ■

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2020

[Total No. of Pages : 4

[6363]-65

Third Year B.A. LL.B. (Five Year Course)
LO - 0605(A) : MEDIA AND LAW
(2017 Pattern) (Semester - VI)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Answer any three questions from Part A. Each question in Part A carries 15 marks.*
2) *Answer any two questions from Part B. Each question in Part B carries 10 marks.*
3) *Answer question No.10 from Part C as directed. Question No.10 carries 15 marks.*

PART - A [3×15=45]

Attempt any three questions from Part - A.

Q1) Explain the Reasonable restriction imposed on freedom of speech and expression with illustrative cases

Q2) Comparatively Discuss the Historical Foundations of Indian Freedom of press with UK and USA

Q3) Critically explain the relation between Right to Information Act,2005 and Official Secrets Act, 1923 in the Context of freedom of Media

Q4) Critically Evaluate International Perspectives of Freedom of Media

Q5) Discuss in Detail Constitutional Framework for Protection of Freedom of media in India

P.T.O.

PART - B **[2×10=20]**

Attempt any two questions from Part - B.

Q6) Discuss the detail different kinds of Theories of press

Q7) Explain in detail various facets of Freedom of Speech and expression in India

Q8) Discuss the Relevant provisions of Universal declaration on Human Rights, 1948 relating to Media

Q9) Explain in Detail the Democratic Participant Media Theory in Indian Context

PART - C

Q10) Write Short Note on any three: **[3×5=15]**

a) Free Speech and Constituent Assembly Debate

b) Freedom of Media and Emergency

c) Broadcasting Rights of Media

d) Protection of Media Persons and Law

e) String Operation and Media

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2020

[6363]-65

Third Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LO - 0605(A) : MEDIA AND LAW

(2017 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3* तास] [एकूण गुण : *80*

सूचना :- *1)* भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.

2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.

3) निर्देशानुसार भाग-क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 मध्ये 15 गुण आहेत.

भाग-अ **[3×15=45]**

प्र.*1)* भाषण आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावर लादलेले वाजवी निर्बंध उदाहरणात्मक प्रकरणांसह स्पष्ट करा.

प्र.*2)* यूके आणि यूएसए सह भारतीय वृत्तपत्र स्वातंत्र्याच्या ऐतिहासिक पायाची तुलनात्मक चर्चा करा.

प्र.*3)* प्रसारमाध्यमांच्या स्वातंत्र्याच्या संदर्भात माहितीचा अधिकार कायदा, 2005 आणि अधिकृत गुप्तता कायदा, 1923 यांच्यातील संबंध गंभीरपणे स्पष्ट करा.

प्र.*4)* मीडियाच्या स्वातंत्र्याच्या आंतरराष्ट्रीय दृष्टीकोनांचे गंभीरपणे मूल्यांकन करा.

प्र.*5)* भारतातील प्रसारमाध्यमांच्या स्वातंत्र्याच्या संरक्षणासाठी घटनात्मक फ्रेमवर्कची तपशीलवार चर्चा करा.

भाग-ब [2×10=20]

प्र.*6)* प्रेसच्या विविध प्रकारच्या सिद्धांतांची तपशीलवार चर्चा करा.

प्र.*7)* भारतातील अभिव्यक्ती आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याच्या विविध पैलूंचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्र.*8)* प्रसारमाध्यमांशी संबंधित मानवी हक्क, 1948 वरील सार्वत्रिक घोषणापत्रातील संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.*9)* भारतीय संदर्भातील लोकशाही सहभागी मीडिया सिद्धांताचे तपशीलवार वर्णन करा.

भाग-क

प्र.*10)*कोणत्याही तीनवर छोटी टीप लिहा. [3×5=15]

अ) मुक्त भाषण आणि संविधान सभा वादविवाद

ब) मीडिया आणि आणीबाणीचे स्वातंत्र्य

क) प्रसारमाध्यमांचे प्रसारण हक्क

ड) मीडिया व्यक्ती आणि कायद्याचे संरक्षण

इ) स्ट्रिंग ऑपरेशन आणि मीडिया

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2021

[Total No. of Pages : 4

[6363]-66

Third Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LO - 0606 : BANKING AND INSURANCE LAW

(2017 Pattern) (Semester - VI)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Attempt any 3 questions in Part A carrying 15 marks each.***
2) ***Attempt any 2 questions in Part B carrying 10 marks each.***
3) ***Attempt any 3 short notes in Part C carrying 5 marks each.***

PART - A [3×15=45]

Q1) What are the regulations made by IRDA relating to Investments and Health Insurance?

Q2) What are the primary and secondary functions of Reserve Bank of India? Discuss how the Reserve Bank of India exercises control over banks in India.

Q3) What are the various types of loans and advances? Also discuss their features.

Q4) Discuss the lender's liability and provisions there of under the Fair Practice Code.

Q5) Discuss in detail salient features of a Contract of Insurance.

PART - B **[2×10=20]**

Q6) Write a note on Life Insurance Corporation of India.

Q7) Explain in detail the categories of customers that a bank can lend to.

Q8) Explain the procedure in aid of recovery of loans and debts and enforcement of securities under the SARFAESI Act, 2002?

Q9) Explain the scheme of Compulsory Insurance under Motor Vehicles Act, 1988, with the help of relevant provisions.

PART - C

Q10) Write Short Notes on any three: **[3×5=15]**

a) Nomination and Assignment

b) Utmost Good Faith

c) Contingent nature of insurance contract

d) Perils

e) Banking Ombudsman

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2021

[6363]-66

Third Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LO - 0606 : BANKING AND INSURANCE LAW

(2017 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) भाग-अ मध्ये प्रत्येकी 15 गुण असलेले कोणतेही 3 प्रश्न लिहा.

2) भाग-ब मध्ये प्रत्येकी 10 गुण असलेले कोणतेही 2 प्रश्न लिहा.

3) भाग-क मध्ये प्रत्येकी 5 गुण असलेले कोणतेही 3 टिप लिहा.

भाग-अ [3×15=45]

प्र.1) IRDA चे गुंतवणूक आणि आरोग्य विमा संबंधित विनियमन काय आहेत?

प्र.2) रिझर्व बँक ऑफ इंडियाची प्राथमिक आणि दुय्यम कामे काय आहेत? भारतीय बँकांवर रिझर्व बँक ऑफ इंडिया कसे नियंत्रण ठेवते चर्चा करा.

प्र.3) विविध प्रकारचे कर्ज आणि अग्रिम काय आहेत? त्यांची वैशिष्ट्ये संपूर्णपणे सांगा.

प्र.4) Fair Practice Code अंतर्गत सावकरची उत्तरदायित्व आणि त्याचे प्रावधान संपूर्णपणे सांगा.

प्र.5) विमाच्या कराराची वैशिष्ट्ये संपूर्णपणे सांगा.

भाग-ब **[2×10=20]**

प्र.*6)* भारतीय जीवन विमा निगमबद्दल संपूर्ण माहिती लिहा.

प्र.*7)* एक बँक किसाने देणाऱ्या ग्राहकांचे वर्ग तपासून सांगा.

प्र.*8)* SARFAESI 2002 कायद्या अंतर्गत कर्ज आणि देणगींचे पुनर्प्राप्ती आणि सुरक्षा प्रवेशाची प्रक्रिया स्पष्टपणे सांगा.

प्र.*9)* मोटर वाहने कायदा, 1988 मध्ये बंधनकार्यक्तीचे विमा योजना सांगा.

भाग-क

प्र.*10)* कोणत्याही तीन टीप लिहा. **[3×5=15]**

अ) नॉमिनेशन आणि असाइनमेंट

ब) उत्तम चांगल्या विश्वास

क) विमा कराराचा आकस्मिक स्वरूप

ड) धोके

इ) बँकिंग ओम्बड्समन

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2022

[Total No. of Pages : 4

[6363]-67

Third Year B.A. LL.B. (Five Year Course)
LO - 0607(C) : PENOLOGY & VICTIMOLOGY
(2017 Pattern) (Semester - VI)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any THREE questions from part A. Each question carry 15 marks.***
2) ***Answer any TWO questions from part B. Each question carry 10 marks.***
3) ***Answer question no. 10 from part C as directed. Question No. 10 is for 15 marks.***

PART - A **[3×15=45]**

Answer the following questions in detail (Any three)

Q1) "Penology is a discourse about Punishment. It is the study of punishment in relation to crime and the derivative meaning is the study of prisons." Discuss in the light of nature and scope of Penology.

Q2) Police play a vital role in maintaining Law and Order in the Society. Discuss in the light of functions of Police Officers. Do you agree that Police cannot effectively function because of political interference?

Q3) Punishment should be capable of' serving all aspects viz, retributive, deterrent and reformative character. How far do you agree with this proposition? lf not, what kind of Punishment you approve of?

Q4) Comment on "Justice was still an illusion for millions of people in the country and it is not accessible to a majority of the population." In the light of the concept of access to Justice.

Q5) Discuss the NHRC guidelines for police in discharge of their duties compatible with human rights standards.

PART - B [2×10=20]

Answer the following questions (Any two) :

Q6) Examine comprehensively the physical, economic, and psychological consequences of victimization and give recommend ions for various measures for victims empowerment and rehabilitation.

Q7) Discuss Prison reforms in India with special reference to its history in India.

Q8) Comment on 'the primary goal of the criminal justice system is to control crime, ensure due process, or both? Explain in detail crime control mechanism in India

Q9) "Capital Punishment is an endless debate without producing any conclusions which can be scientifically tested." Explain in the light of arguments for and against Capital Punishment.

PART - C [3×5=15]

Q10) Write Short Notes on any three:

a) Critically analyze the objects and essentials of an Ideal Parole System

b) State and explain prison work and prison administration

c) Penal policy in India

d) Probation

e) Compensation theory

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2022

[6363]-67

Third Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LO - 0607(C) : PENOLOGY & VICTIMOLOGY

(2017 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :-
1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
3) प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा असून तो निर्देशाप्रमाणे सोडवा.

भाग-अ **[3×15=45]**

प्र.1) ''पेनॉलॉजी हे शिक्षेबद्दलची चर्चा आहे. हा गुन्ह्याच्या संदर्भात शिक्षेचा अभ्यास आहे आणि व्युत्पन्न अर्थ तुरूंगांचा अभ्यास आहे.'' पेनॉलॉजीच्या स्वरूप आणि व्याप्तीच्या प्रकाशात चर्चा करा.

प्र.2) समाजात कायदा व सुव्यवस्था राखण्यासाठी पोलिसांची भूमिका महत्त्वाची असते. पोलीस अधिकाऱ्यांच्या कार्याच्या प्रकाशात चर्चा करा. राजकीय हस्तक्षेपामुळे पोलीस प्रभावीपणे काम करू शकत नाहीत हे तुम्हाला मान्य आहे का?

प्र.3) शिक्षा सर्व पैलूंची सेवा करण्यास सक्षम असावी उदा. प्रतिशोधक, प्रतिबंधक आणि सुधारात्मक वर्ण तुम्ही या प्रस्तावाशी कितपत सहमत आहात? नसल्यास, तुम्ही कोणत्या प्रकारची शिक्षा मंजूर करता?

प्र.4) न्याय मिळवण्याच्या संकल्पनेच्या प्रकाशात ''न्याय हा अजूनही देशातील कोट्यावधी लोकांसाठी एक भ्रम होता आणि तो बहुसंख्य लोकांसाठी उपलब्ध नाही'' यावर टिप्पणी द्या.

प्र.5) मानवी हक्क मानकांशी सुसंगत कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी पोलिसांसाठी एन.एच.आर.सि. च्या मार्गदर्शक तत्त्वांची चर्चा करा.

भाग–ब [2×10=20]

प्र.6) पीडितेचे शारीरिक, आर्थिक आणि मानसिक परिणाम सर्वसमावेशकपणे तपासा आणि पीडितांच्या सक्षमीकरण आणि पुनर्वसनासाठी विविध उपायांसाठी शिफारस करा.

प्र.7) भारतातील कारागृह सुधारणांवर भारतातील इतिहासाच्या विशेष संदर्भासह चर्चा करा.

प्र.8) 'गुन्हेगारी न्याय व्यवस्थेचे प्राथमिक उद्दिष्ट म्हणजे गुन्ह्यांवर नियंत्रण ठेवणे, योग्य प्रक्रिया सुनिश्चित करणे, की दोन्ही? भारतातील गुन्हेगारी नियंत्रण यंत्रणा तपशीलवार सांगा.

प्र.9) ''फाशीची शिक्षा ही एक अंतहीन वादविवाद आहे ज्याची वैज्ञानिकदृष्टया चाचणी केली जाऊ शकते असे कोणतेही निष्कर्ष काढता येत नाहीत.'' फाशीच्या शिक्षेच्या बाजूने आणि विरूद्ध युक्तिवादाच्या प्रकाशात स्पष्ट करा.

भाग–क

प्र.10) खालील गोष्टींवर लहान टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [3×5=15]

अ) आदर्श पॅरोल प्रणालीच्या वस्तू आणि आवश्यक गोष्टींचे गंभीरपणे विश्लेषण करा.

ब) तुरूंगाचे काम आणि तुरूंग प्रशासन स्पष्ट करा.

क) भारतातील दंडात्मक धोरण

ड) प्रोबेशन

इ) भरपाई सिद्धांत

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2023

[Total No. of Pages : 4

[6363]-68

Third Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LO - 0608(D) : LAND ACQUISITION LAW

(2017 Pattern) (Semester - VI)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part 'A'. Each question in part A is for 15 marks.***
2) ***Attempt any two questions from Part 'B'. Each question in part B is for 10 marks.***
3) ***Attempt any three questions from Part 'C'. Each question in part C is for 5 marks.***

PART - A [3×15=45]

Q1) Discuss the salient features of the Right to Fair Compensation, Transparency in Land Acquisition Rehabilitation and Resettlement Act, 2013.

Q2) Define the public purpose and application of the Right to Fair Compensation, Transparency in Land Acquisition Rehabilitation and Resettlement Act, 2013.

Q3) Write a note on the historical legislative development of Land Acquisition laws in India.

Q4) Discuss the provisions related to Expert Group in the Constitution and functions related to the Preparation of Social Impact Assessment Report under the Right to Fair Compensation, Transparency in Land Acquisition Rehabilitation and Resettlement Act, 2013.

Q5) Discuss the Special Provision to Safeguard Food Security under the Right to Fair Compensation, Transparency in Land Acquisition Rehabilitation and Resettlement Act, 2013.

PART - B **[2×10=20]**

Q6) Write a note on a preliminary survey of land and the powers of officers to carry out the survey under the Right to Fair Compensation, Transparency in Land Acquisition Rehabilitation and Resettlement Act, 2013.

Q7) Discuss the provisions relating to the 'Notification and Acquisition' of land under the Right to Fair Compensation, Transparency in Land Acquisition Rehabilitation and Resettlement Act, 2013.

Q8) Discuss the provisions related to offences and penalties for an offender under the Right to Fair Compensation, Transparency in Land Acquisition Rehabilitation and Resettlement Act, 2013.

Q9) Explain in detail the power and responsibilities of the Collector in the Preparation of Rehabilitation and Resettlement Award under Right to Fair Compensation, Transparency in Land Acquisition Rehabilitation and Resettlement Act, 2013.

PART - C

Q10) Write Short Notes on any three: **[3×5=15]**

a) Eminent Domain under the Constitution of India.

b) Affected Families.

c) Need for Land Acquisition in India.

d) Temporary Occupation of Land.

e) Reference to Authority.

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2023

[6363]-68

Third Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LO - 0608(D) : LAND ACQUISITION LAW

(2017 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.

2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.

3) भाग-क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग-अ [3×15=45]

प्र.1) रास्त मोबदला हक्क, भूसंपादन पुनर्वसन व पुनर्वसनातील पारदर्शकता अधिनियम, 2013 मधील ठळक वैशिष्ट्यांची चर्चा करणे.

प्र.2) योग्य मोबदला हक्क कायदा, भूसंपादन पुनर्वसन व पुनर्वसन अधिनियम, 2013 चा सार्वजनिक हेतू व अंमलबजावणी निश्चित करणे.

प्र.3) भारतातील भूसंपादन कायद्यांच्या ऐतिहासिक कायदेविषयक विकासावर एक टिपण लिहा.

प्र.4) घटनेतील तज्ज्ञ गटाशी संबंधित तरतुदी आणि योग्य मोबदला हक्क कायदा, भूसंपादन पुनर्वसन व पुनर्वसन अधिनियम, 2013 अंतर्गत सामाजिक प्रभाव मूल्यांकन अहवाल तयार करण्याशी संबंधित कार्यांची चर्चा करणे.

प्र.5) योग्य मोबदला हक्क, भूसंपादन पुनर्वसन व पुनर्वसनातील पारदर्शकता अधिनियम, 2013 अन्वये अन्न सुरक्षेचे रक्षण करण्याच्या विशेष तरतुदीवर चर्चा करणे.

भाग–ब **[2×10=20]**

प्र.6) जमिनीचे प्राथमिक सर्वेक्षण व योग्य मोबदला हक्क, भूसंपादन पुनर्वसन व पुनर्वसनातील पारदर्शकता अधिनियम, 2013 अन्वये सर्वेक्षण करण्याचे अधिकाऱ्यांचे अधिकार याविषयी टिपण लिहा.

प्र.7) रास्त मोबदला हक्क, भूसंपादन पुनर्वसन व पुनर्वसनातील पारदर्शकता अधिनियम, 2013 अन्वये जमिनीची 'अधिसूचना व अधिग्रहण' संबंधित तरतुदींवर चर्चा करा.

प्र.8) योग्य मोबदला हक्क, भूसंपादन पुनर्वसन व पुनर्वसनातील पारदर्शकता अधिनियम, 2013 अन्वये गुन्हेगाराला होणारे गुन्हे व शिक्षेशी संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.9) तयार करताना जिल्हाधिकाऱ्यांचे अधिकार व जबाबदाऱ्या सविस्तर समजावून सांगा. जमीन अधिग्रहण पुनर्वसन व पुनर्वसनात योग्य मोबदला, पारदर्शकता अधिनिमय, 2013 अन्वये पुनर्वसन व पुनर्वसन पुरस्कार.

भाग–क

प्र.10) एक छोटी नोट लिहा. (कोणतेही तीन) **[3×5=15]**

अ) भारतीय राज्यघटनेतील प्रतिष्ठित क्षेत्र

ब) बाधित कुटुंबे

क) भारतात भूसंपादनाची आवश्यकता

ड) जमिनीचा तात्पुरता ताबा

इ) प्राधिकरणाचा संदर्भ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. : [   ]

PC2024

[Total No. of Pages : 4

[6363]-69

T.Y. B.A. LL.B. (Five Year Course)

LO - 0609 (E) : INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS - II

(2017 Pattern) (Semester - VI)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part-A. Each question in Part-A carries 15 Marks.***
2) ***Answer any two questions from Part-B. Each question in Part-B carries 10 Marks.***
3) ***Answer any three questions from Part-C. Each question in Part-C carries 5 Marks.***

PART - A [3×15=45]

Q1) Outline the criteria for trademark registration in India, detailing the conditions and procedures involved in the registration process.

Q2) Define "Geographical Indication". Explain Prohibition of registration of certain geographical indications.

Q3) Examine the objectives of copyright law, and explain the categories of works protected by copyright along with those in which copyright subsists.

Q4) Analyze the provisions concerning compulsory licenses under the Patents Act, 1970, supported by relevant case law examples.

Q5) Explain the provisions mentioned for filing of Patent application under Indian Patent Act, 1970.

P.T.O.

PART - B **[2×10=20]**

Q6) Define the concept of invention and delve into the classifications of patentable and non- patentable inventions under the Patents Act of 1970.

Q7) Discuss the legal framework governing the opposition of patents under Indian patent law including the grounds and procedures for opposition.

Q8) Explain the concept of Copyright, highlighting the Economic and Moral Rights conferred upon creators by the Copyright Act.

Q9) Explain the procedure of registration of Designs under the Designs Act, 2000.

PART - C

Q10) Write notes on any three: **[3×5=15]**

a) Rights of copyright owner

b) Revocation of patents

c) Well known marks

d) Traditional knowledge and India

e) Industrial design protection

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2024

[6363]-69

T.Y. B.A. LL.B. (Five Year Course)

LO - 0609 (E) : INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS - II

(2017 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.

2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.

3) भाग-क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग-अ **[3×15=45]**

प्र.1) नोंदणी प्रक्रियेमध्ये समाविष्ट असलेल्या अटी आणि प्रक्रियांचा तपशील देऊन, भारतातील ट्रेडमार्क नोंदणीसाठी निकषांची रूपरेषा तयार करा.

प्र.2) ''भौगोलिक संकेत'' परिभाषित करा. विशिष्ट भौगोलिक संकेतांच्या नोंदणीवर प्रतिबंध स्पष्ट करा.

प्र.3) कॉपीराइट कायद्याच्या उद्दिष्टांचे परीक्षण करा आणि कॉपीराइटद्वारे संरक्षित केलेल्या कामांच्या श्रेणींसह ज्यामध्ये कॉपीराइट अस्तित्वात आहे ते स्पष्ट करा.

प्र.4) पेटंट कायदा, 1970 अंतर्गत अनिवार्य परवान्यासंबंधीच्या तरतुदींचे विश्लेषण संबंधित केस कायद्याच्या उदाहरणांद्वारे समर्थित करा.

प्र.5) भारतीय पेटंट कायदा, 1970 अंतर्गत पेटंट अर्ज दाखल करण्यासाठी नमूद केलेल्या तरतुदी स्पष्ट करा.

भाग-ब **[2×10=20]**

प्र.*6)* शोधाची संकल्पना परिभाषित करा आणि पेटंट कायदा 1970 च्या अंतर्गत पेटंट करण्यायोग्य आणि नॉन-पेटंट करण्यायोग्य शोधांच्या वर्गीकरणाचा अभ्यास करा.

प्र.*7)* भारतीय पेटंट कायद्यांतर्गत पेटंटच्या विरोधाला नियंत्रित करणाऱ्या कायदेशीर चौकटीची चर्चा करा, ज्यात विरोधाची कारणे आणि कार्यपद्धती यांचा समावेश आहे.

प्र.*8)* कॉपीराइट कायद्याद्वारे निर्मात्यांना प्रदान केलेल्या आर्थिक आणि नैतिक अधिकारांवर प्रकाश टाकून, कॉपीराइटची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.*9)* डिझाईन कायदा, 2000 अंतर्गत डिझाईन्सच्या नोंदणीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

भाग-क

प्र.*10)* कोणत्याही तीन टिपा लिहा. **[3×5=15]**

अ) कॉपीराइट मालकाचे अधिकार

ब) पेटंट रद्द करणे

क) वेल नोन मार्क

ड) पारंपारिक ज्ञान आणि भारत

इ) औद्योगिक डिझाइन संरक्षण

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2025

[Total No. of Pages : 4

[6363]-71

B.A. LL.B.

(Fourth Year of Five Year Law Course)

LC-0701 : CONSTITUTIONAL LAW - II

(2017 Pattern) (Semester - VII)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Each Question in Part A is for 15 Marks. Answer any three questions from Part A.***
2) ***Each Question in Part B is for 10 Marks. Answer any two questions from Part B.***
3) ***Answer question No. 10 from Part C as directed. The question No. 10 is for 15 marks.***

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Q1) Discuss at length the Legislative Relationship between the centre and the State.

Q2) Explain the provisions relating to membership, Qualifications and disqualifications of Rajya Sabha.

Q3) Discuss the financial relations between Union and States with special emphasis on 101st Constitutional Amendment Act of 2016.

Q4) Discuss in detail the composition and structure of Supreme Court of India. What are the powers of the Supreme Court regarding Appeal by Special Leave under Article 136 of the Constitution?

Q5) Discuss in detail the consequences of declaring a National Emergency with special reference to suspension of fundamental rights.

P.T.O.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) Discuss in detail the clemency powers of the President of India.

Q7) Give detailed note on role of Election Commission of India and its functions.

Q8) Discuss the provisions relating to Trade, Commerce and intercourse under the Indian Constitution.

Q9) Discuss the Procedure regarding passing of Money Bill.

PART - C

***Q10)* Answer any three of the following Short notes :** **[3 × 15 = 15]**

a) Federal form of Government.

b) Ordinance making powers of Governor.

c) Doctrine of Colourable Legislation.

d) Borrowing Powers of Government.

e) Sarkaria Commission.

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 10]

PC-2025

[6363]-71
B.A. LL.B.
(Fourth Year of Five Year Law Course)
LC - 0701 : घटनात्मक कायदा - II
(2017 Pattern) (Semester - VII)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :
1) भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे. भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या.
2) भाग–ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे. भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या.
3) भाग–क मधील प्रत्येक प्रश्न क्रमांक 10 चे निर्देशानुसार उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10हा 15 गुणांचा आहे.

भाग – अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न 1) केंद्र आणि राज्य यांच्यातील विधान संबंधांची विस्तृत चर्चा करा.

प्रश्न 2) राज्यसभेचे सदस्यत्व, पात्रता आणि अपात्रतेशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 2016 च्या 101 व्या घटनादुरुस्ती कायद्यावर विशेष भर देऊन केंद्र आणि राज्यांमधील आर्थिक संबंधांची चर्चा करा.

प्रश्न 4) भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाची रचना आणि रचना याबद्दल तपशीलवार चर्चा करा. घटनेच्या कलम 136 अन्वये विशेष रजेने अपील करण्याबाबत सर्वोच्च न्यायालयाचे काय अधिकार आहेत?

प्रश्न 5) मूलभूत अधिकारांच्या निलंबनाच्या विशेष संदर्भात राष्ट्रीय आणीबाणी घोषित करण्याच्या परिणामांची तपशीलवार चर्चा करा.

भाग – ब [2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) भारताच्या राष्ट्रपतींच्या क्षमाशीलतेच्या अधिकारांची तपशीलवार चर्चा करा.

प्रश्न 7) भारतीय निवडणूक आयोगाची भूमिका आणि त्याची कार्ये यावर तपशीलवार नोंद द्या.

प्रश्न 8) भारतीय राज्यघटनेतील व्यापार, वाणिज्य आणि परम्परसंबंधांची संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

प्रश्न 9) मनी बिल पास करण्याच्या प्रक्रियेची चर्चा करा.

भाग – क

प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणत्याही तीन वर टिपा लिहा : [3 × 15 = 15]

अ) सरकारचे संघीय स्वरूप

ब) अध्यादेश काढण्याचे राज्यपालांचे अधिकार

क) डॉक्ट्रीन ऑफ कलरेबल लेजिसलेशन

ड) सरकारचे कर्ज घेण्याचे अधिकार

इ) सरकारिया आयोग

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2026

[Total No. of Pages : 4

[6363]-72

B.A. LL.B.

(Fourth Year of Five Years Law Course)

LC-0702 : PROPERTY LAW AND EASEMENT

(2017 Pattern) (Semester - VII)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *From Part A, answer any three questions. Each question carries 15 marks.*
2) *From Part B, answer any two questions. Each question carries 10 marks.*
3) *Answer Question No. 10 as directed, Question No. 10 carries 15 marks in total.*
4) *Figures to the right indicate full marks.*

PART - A [3 × 15 = 45]

Q1) Discuss doctrine of part performance. Elaborate on the essentials of the doctrine of part performance?

Q2) Define easement, dominant and servient heritage and owners, discuss easement of necessity and quasi-easement.

Q3) Define mortgage, mortgagor, mortgagee, mortgage money, and mortgage deed? Discuss the right of redemption and concept of clog on redemption.

Q4) What is exchange? How exchange is made? Discuss rights and liabilities of parties to transfer of exchange?

Q5) Define the term ‘property’. Discuss with illustrations what types of properties are not transferable.

PART - B **[2 × 10 = 20]**

Q6) Define 'immovable property' and 'attached to earth' as per the Transfer of Property Act 1882.

Q7) Elaborate on rules relating to transfer for the benefit of unborn person and rules against perpetuity.

Q8) Explain the concepts of vested and contingent interest with illustrations and its correlation with condition subsequent and condition precedent.

Q9) Discuss the principle under Section 39 of Transfer of Property Act, governing transfer where third person is entitled to maintenance.

PART - C

Q10) **Write short notes on the following (Any Three)** **[3 × 5 = 15]**

a) Mortgage by deposit of title deeds.

b) Tangible and intangible property.

c) Deemed revocation of license.

d) Charge.

e) Transfer by ostensible owner.

Total No. of Questions : 10]

PC-2026

[6363]-72

B.A. LL.B.

(Fourth Year of Five Years Law Course)

LC - 0702 : मालमत्ता कायदा आणि सुविधाधिकार

(2017 Pattern) (Semester - VII)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :
1) *भाग–अ मधून कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.*
2) *भाग–ब मधून कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.*
3) *निर्देशानुसार प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या, प्रश्न क्रमांक 10 मध्ये एकूण 15 गुण आहेत.*
4) *उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.*

भाग – अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न 1) अंशतः पालनाच्या सिद्धांतावर चर्चा करा. अंशतः पालनाचा सिद्धांत लागू करण्यासाठी आवश्यक गोष्टींचा तपशील सांगा?

प्रश्न 2) सुविधाधिकार, आधिभोगी व अनुसेवी स्थावर आणि मालक या व्याख्या लिहा. सुविधा अधिकारांची आवश्यकता व सुविधाप्राय अधिकार या वर चर्चा करा.

प्रश्न 3) गहाण, गहाणकार, गहाणधारक, गहाण रक्कम, गहाण खत यांची व्याख्या लिहा. विमोचनाचा अधिकार व त्या वरील बंधन/लोढणे या संकल्पनेची चर्चा करा.

प्रश्न 4) विनिमय म्हणजे काय? विनिमया मध्ये संपत्तीचे हस्तांतरण करण्या ची पद्धत कोणती? त्यातील पक्षांचे दायित्व व अधिकार यांची चर्चा करा.

प्रश्न 5) 'मालमत्ता' या शब्दाची व्याख्या करा. कोणत्या प्रकारच्या मालमत्तांचे हस्तांतरण होत नाही याची चर्चा करा.

भाग – ब **[2 × 10 = 20]**

प्रश्न 6) मालमत्ता हस्तांतरण कायदा 1882 नुसार 'स्थावर संपत्ती' व 'भूसलंग्न' यांची व्याख्या लिहा.

प्रश्न 7) अजात व्यक्तीच्या लाभार्थ हस्तांतरण व शाश्वत विरोधी नियम या बाबत नियमांचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्रश्न 8) निहित आणि समाश्रित हितसंबंध या संकल्पना उदाहरणासहित स्पष्ट करा व त्यांचा हितसंबंध प्राप्त करण्या पूर्वी पूर्ण करायच्या शर्तीशी किंवा उत्तरवर्ती शर्तीशी संबंध सांगा.

प्रश्न 9) त्रयस्थ व्यक्ती पोटगीची हक्कदार आहे आशा बाबतीत हस्तांतरणाचे तत्त्व मालमत्ता हस्तांतर कायदा, कलम 39 च्या अनुषंगाने लिहा.

भाग – क

प्रश्न 10) संक्षिप्त टीप लिहा (कुठल्याही तीन) : **[3 × 5 = 15]**

अ) हक्कलेख निक्षेपाद्वारे केलेले गहाण

ब) मूर्त व अमूर्त मालमत्ता

क) परवाना / लायसन्स केव्हा प्रत्याहत झाल्याचे मानले जाते

ड) प्रभार

इ) वरकरणी मालकाकडून हस्तांतरण

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2027

[Total No. of Pages : 4

[6363]-73

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LC 0703 : PUBLIC INTERNATIONAL LAW

(2017 Pattern) (Semester -VII)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from part A. Each question in part A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from part 'B'. Each question in part B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from part 'C' Each question in part C is for 5 marks.***

<u>PART-A</u> [3×15=45]

Q1) Define International Law and trace the origin and development of International Law.

Q2) Briefly explain the various modes of acquiring and loss of territorial sovereignty under International Law.

Q3) Discuss the privileges and immunities of diplomatic envoys.

Q4) What is Nationality? State the different modes of acquisition of Nationality

Q5) Explain theories and kinds of state succession.

<u>PART-B</u> [2×10=20]

Q6) Discuss the powers and functions of General Assembly of the United Nations.

Q7) Define the term Treaty. Explain the grounds for termination of treaties.

Q8) What is Asylum? Explain the different types of asylum.

Q9) Define State . State the different kinds of State.

P.T.O.

PART-C

Q10) Write Short Notes on Any Three of he following: **[3×5=15]**

a) Security Council

b) Extradition

c) Subjects of Internaional law

d) Pact sunt Servanda

e) Principle involved in the 'Lotus Case'

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

PC2027

[6363]-73

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LC 0703 : PUBLIC INTERNATIONAL LAW

(2017 Pattern) (Semester -VII)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) भाग –अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग –अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.

2) भाग –ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग –ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.

3) भाग –क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग –क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग – अ [3×15=45]

प्र.1) आंतरराष्ट्रीय कायद्याची व्याख्या करा आणि आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे मूळ आणि विकास शोधा.

प्र.2) आंतरराष्ट्रीय कायद्यांतर्गत प्रादेशिक सार्वभौमत्व मिळवण्याच्या आणि गमावण्याच्या विविध पध्दती थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र.3) राजनयिक दूतांचे विशेषाधिकार आणि इम्युनिटी यांची चर्चा करा.

प्र.4) राष्ट्रीयत्व म्हणजे काय? राष्ट्रीयत्व प्राप्त करण्याच्या विविध पध्दती सांगा.

प्र.5) राज्य उत्तराधिकाराचे सिध्दांत आणि प्रकार स्पष्ट करा.

भाग–ब **[2×10=20]**

प्र.6) संयुक्त राष्ट्रांच्या महासभेचे अधिकार आणि कार्ये यांची चर्चा करा.

प्र.7) 'तह' या शब्दाची व्याख्या करा. करार संपुष्टात आणण्याची कारणे स्पष्ट करा.

प्र.8) आश्रय म्हणजे काय? आश्रयाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.9) राज्याची व्याख्या करा. विविध प्रकारचे राज्य सांगा.

भाग–क

प्र.10) खालीलपैकी कोणत्याही तीनवर छोट्या टिपा लिहाः **[3×5=15]**

अ) सुरक्षा परिषद

ब) प्रत्यार्पण

क) आंतरराष्ट्रीय कायद्यांतर्गत विषय

ड) पॅक्ट सॅन्ठ सर्वांडा

इ) 'लोटस केस' मध्ये गुंतलेले तत्व

ⓘ ⓘ ⓘ ⓘ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2028

[Total No. of Pages : 4

[6363]-74

Fourth Year B.A. LL.B. (Five Year Course)
LP 0704 : PRACTICAL TRAINING PAPER - I
Professional Ethics and Contempt of Court Law
(2017 Pattern) (Semester - VII)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from Part-C. Each question in Part-C is for 5 marks.***
4) ***Figures to the right indicate full marks.***

PART - A **[3×15=45]**

Q1) Discuss the development of the Legal profession during British rule.

Q2) Explain the duties of advocates towards his clients under the Advocates Act, 1961.

Q3) Discuss the provisions related to appeal, review and revision under the Advocates Act, 1961.

Q4) Discuss the kinds of Contempt of Court and Defenses available to the contemner under the Contempt of Court Act, 1971.

Q5) Write Brief facts, the issue involved and judgement of the following cases (any two) :

a) Pushpaben V. Narandas V Badiani, AIR 1979 SC 1536

b) Brajendra Nath Bhargava V. Ramchandra Kasliwal, AIR 1999 SC 2866

c) A S Mohammed Rafi V. State of Tamil Nadu, AIR 2011 SC 308

PART - B **[2×10=20]**

Q6) Discuss the duty of the advocate to render legal aid.

Q7) Write a note on the constitution and jurisdiction of the disciplinary committee of the Bar Council of India under the Advocates Act, 1961.

Q8) Pushpaben V. Narandas V Badiani, AIR 1979 SC 1536 - Write a case comment.

Q9) Write a note on provisions relating to contempt by Judges, Magistrate and Lawyers.

PART - C **[3×5=15]**

Q10) Write a short note (Any three)

a) Advocate's right to strike.

b) Punishment of Advocates for misconduct.

c) Transfer of Name from one State Roll to another

d) Impact of globalization on legal profession in India.

e) Rules as to *Vakalatnama*.

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2028

[6363]-74

Fourth Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LP 0704 : PRACTICAL TRAINING PAPER - I

Professional Ethics and Contempt of Court Law

(2017 Pattern) (Semester - VII)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :-
1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
3) भाग-क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.
4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग-अ **[3×15=45]**

प्र.1) ब्रिटिश राजवटीत वकिली व्यवसायाच्या विकासाची चर्चा करा.

प्र.2) ॲडव्होकेट्स ॲक्ट, 1961 अंतर्गत वकिलांची आपल्या ग्राहकांप्रती असलेली कर्तव्ये स्पष्ट करा.

प्र.3) ॲडव्होकेट्स ॲक्ट, 1961 अंतर्गत अपील, पुनरावलोकन आणि पुनरावलोकनाशी संबंधित तरतुदींवर चर्चा करा.

प्र.4) न्यायालयाचा अवमान अधिनियम, 1971 अन्वये अवमानकर्त्याला उपलब्ध असलेल्या न्यायालयाचा अवमान प्रकार आणि बचावाची चर्चा करा.

प्र.5) खालील प्रकरणांची थोडक्यात वस्तुस्थिती, संबंधित मुद्दे आणि निकाल लिहा. (कोणतेही दोन)

अ) पुष्पाबेन विरूद्ध नारनदास व्ही बदियानी, AIR 1979 एससी 1536

ब) ब्रजेंद्र नाथ भार्गव बनाम रामचंद्र कासलीवाल, AIR 1999 एससी 2866

क) ए. एस. मोहम्मद रफी वि. तमिळनाडू राज्य, AIR 2011 एससी 308

भाग–ब [2×10=20]

प्र.*6)* कायदेशीर मदत देण्याच्या वकिलाच्या कर्तव्यावर चर्चा करा.

प्र.*7)* ॲडव्होकेट्स ॲक्ट, 1961 अंतर्गत बार कौन्सिल ऑफ इंडियाच्या शिस्तपालन समितीची स्थापना आणि कार्यक्षेत्र याविषयी एक टिपण लिहा.

प्र.*8)* पुष्पाबेन विरूद्ध नारनदास व्ही बदियानी, AIR 1979 एससी 1536–केस कमेंट लिहा.

प्र.*9)* न्यायाधीश, दंडाधिकारी आणि वकिलांच्या अवमानाशी संबंधित तरतुदींवर एक टिपण लिहा.

भाग–क

प्र.*10)*एक छोटी नोट लिहा. (कोणतेही तीन) [3×5=15]

अ) वकिलांना संपावर जाण्याचा अधिकार

ब) गैरवर्तन करणाऱ्या वकिलांना शिक्षा

क) एका राज्य सूचीतून दुसऱ्या राज्य सूचीमध्ये नाव हस्तांतरित करणे

ड) जागतिकीकरणाचा भारतातील वकिली व्यवसायावर होणारा परिणाम

इ) वकालतनाम्यासंबंधी चे नियम

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2029

[Total No. of Pages : 4

[6363]-75

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)
LO - 0705: COMPARATIVE CONSTITUTIONS
(2017 Pattern) (Semester - VII)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Attempt any three from part A. Each Question of Part A is for 15 Marks.***
2) ***Attempt any two from part B. Each Question of part B is for 10 Marks.***
3) ***Attempt any three from part C. Each Question of part C is for 5 Marks.***

PART - A **[3×15=45]**

Q1) What is the spirit of the Constitution? Discuss the spirit of the Indian constitution.

Q2) Critically evaluate the parliamentary supremacy under the Indian constitution.

Q3) Analyse the Indian constitution vis-z-vis the American constitution.

Q4) What are the exceptions to the judicial review?

Q5) Discuss in detail the scope and significance of the comparative study of constitutional law.

PART - B **[2×10=20]**

Q6) Discuss the correlation and difference between Fundamental Rights and the Bill of Rights.

Q7) Critically evaluate the justiciability of a written constitution.

Q8) Evaluate the elements of the Rule of Law.

Q9) Discuss the principles of federalism. Evaluate the Indian federalism.

PART - C

Q10) Short Notes (any three): **[3×5=15]**

a) Types of the constitutions.

b) Functions of the judiciary in federalism.

c) Constitutional law is public law.

d) Separation of power.

■■■■

Total No. of Questions : 10]

PC2029

[6363]-75

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO - 0705: COMPARATIVE CONSTITUTIONS

(2017 Pattern) (Semester - VII)

वेळ : 3 तास] **[एकूण गुण : 80**

सूचना :- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.

2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.

3) भाग-क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

भाग - अ **[3×15=45]**

प्र.1) राज्यघटनेचा आत्मा काय आहे? भारतीय राज्यघटनेच्या भावनेची चर्चा करा.

प्र.2) भारतीय राज्यघटनेतील संसदीय सर्वोच्चतेचे सखोल मूल्यमापन करणे.

प्र.3) भारतीय राज्यघटनेचे आणि अमेरिकन राज्यघटनेचे विश्लेषण करा.

प्र.4) न्यायालयीन पुनरावलोकनाला अपवाद काय आहेत?

प्र.5) घटनात्मक कायद्याच्या तुलनात्मक अभ्यासाची व्याप्ती व महत्त्व यांची सविस्तर चर्चा करा.

भाग - ब [2×10=20]

प्र.*6)* मूलभूत हक्क आणि बिल ऑफ राइट्स यांच्यातील परस्परसंबंध आणि फरक यावर चर्चा करा.

प्र.*7)* लिखित राज्यघटनेच्या न्याय्यतेचे सखोल मूल्यमापन करणे.

प्र.*8)* कायद्याच्या राज्याच्या घटकांचे मूल्यमापन करा.

प्र.*9)* संघराज्याच्या तत्त्वांची चर्चा करा. भारतीय संघराज्याचे मूल्यमापन करा.

भाग - क

प्र.*10)*टिपा लिहा. (कोणतेही तीन) [3×5=15]

अ) राज्यघटनेचे प्रकार.

ब) संघराज्यव्यवस्थेत न्यायपालिकेचे कार्य.

क) घटनात्मक कायदा हा सार्वजनिक कायदा आहे.

ड) सत्तेचे पृथक्करण.

■■■■

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2030

[Total No. of Pages : 4

[6363]-76

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO-0706(B): INVESTMENT & SECURITIES LAW

(2017 Pattern) (Semester - VII)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from part A. Each question in part -A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from part B. Each question in part -B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from part C. Each question in part -C is for 05 marks.***
4) ***Figures to the right indicate full marks.***

PART-A [3×15=45]

Q1) What are securities? Explain various kinds of securities and debt instruments along with their distinguishing characteristics features.

Q2) Write a critical note on role of SEBI in securities market.

Q3) The Debt Market in India comprises mainly two segments the Government Market and the Corporate Security Market. Discuss.

Q4) Explain the Constitution of Securities Appellate Tribunal (SAT) and its Power and Functions.

Q5) Write a detailed note on "the Foreign Exchange Management Act, 1999".

P.T.O.

PART-B [2×10=20]

Q6) Explain salient features of the Depositories Act, 1996.

Q7) What are similarities and differences between Foreign direct investment & foreign institutional investors.

Q8) Discuss various advantages and general obligations of Mutual Funds.

Q9) Enumerate the process of listing of various securities with the help of different legislations.

PART-C

Q10) Answer any Three of the following short notes. **[3×5=15]**

a) Derivatives.

b) Participatory note.

c) Demutualization.

d) Sweat Equity Shares.

e) Listing Agreement.

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

PC2030

[6363]-76

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO-0706(B): INVESTMENT & SECURITIES LAW

(2017 Pattern) (Semester - VII)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :-
1) भाग -अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
2) भाग -ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
3) भाग -क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.
4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग–अ **[3×15=45]**

प्र.1) सिक्युरिटीज म्हणजे काय? विविध प्रकारच्या सिक्युरिटीज आणि डेब्ट इन्स्टुमेंट्स सोबत त्यांच्या वैशिष्ट्यपूर्ण वैशिष्ट्यांचे स्पष्टीकरण द्या.

प्र.2) सिक्युरिटीज मार्केटमध्ये SEBI च्या भूमिकेवर एक गंभीर टीप लिहा.

प्र.3) भारतातील डेब्ट मार्केटमध्ये प्रामुख्याने सरकारी बाजार आणि कॉर्पोरेट सिक्युरिटी मार्केट या दोन विभागांचा समावेश होतो. चर्चा करा.

प्र.4) सिक्युरिटीज अपीलेट ट्रिब्युनल (SAT) चे संविधान आणि त्याचे अधिकार आणि कार्ये स्पष्ट करा.

प्र.5) ''परकीय चलन व्यवस्थापन कायदा, 1999'' वर तपशीलवार नोंद लिहा.

भाग–ब **[2×10=20]**

प्र.6) डिपॉझिटरीज कायदा, 1996 ची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.7) थेट विदेशी गुंतवणूक आणि परदेशी संस्थात्मक गुंतवणूकदार यांच्यात काय समानता आणि फरक आहेत.

प्र.8) म्युच्युअल फंडाचे विविध फायदे आणि सामान्य दायित्वांची चर्चा करा.

प्र.9) विविध कायद्यांच्या मदतीने विविध सिक्युरिटीजची सूची तयार करण्याच्या प्रक्रियेची गणना करा.

भाग–क

प्र.10) खालीलपैकी कोणत्याही तीन लघु नोट्सची उत्तरे द्या. **[3×5=15]**

अ) व्युत्पन्न

ब) सहभागी नोट

क) डीम्युच्युअलायझेशन

ड) स्वेट इक्विटी शेअर्स

इ) सूची करार

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2031

[Total No. of Pages : 4

[6363]-77

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO - 0707: CRIMINAL MINOR ACTS

(2017 Pattern) (Semester - VII)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Attempt any three questions from Part A. Each question in Part A carries 15 marks*
2) *Attempt any two questions from Part B. Each question in Part B carries 10 marks*
3) *Attempt any three questions from Part C. Each question in Part C carries 5 marks*
4) *Figures to the right indicate full marks.*

PART - A [3×15=45]

Q1) Discuss the legislative history, object and scope of the Maharashtra Control of Organised Crime Act, 1999.

Q2) Critically evaluate the rehabilitation and re-integration of juveniles under the Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2015.

Q3) Discuss in detail the provisions relating to the investigation and sanction for prosecution and special procedure under the Prevention of Corruption Act, 1988.

Q4) What is public order? Discuss the special measures for the maintenance of public order and safety of the State under the Maharashtra Police Act,1951.

Q5) Discuss the legislative history and objective of the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985.

PART - B [2×10=20]

Q6) Discuss the provisions relating to offences and punishments under the Prevention of Corruption Act, 1988.

Q7) Examine the object and application of the Information Technology Act, 2000 in today's world.

Q8) Evaluate and Examine the Executive powers and duties of the police under the Maharashtra police Act, 1951

Q9) Comment on the procedure relating to children in conflict with law under the Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2015

PART - C

Q10) Short Notes (any three): **[3×5=15]**

a) Adoption under the JJ Act

b) Authorities and Officers under Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985.

c) Public Servant and Public Duty under the Prevention of Corruption Act 1988.

d) Courts and Public Prosecutors under the Maharashtra Control of Organised Crime Act, 1999

e) Exemption from Liability of Intermediary in Certain Cases under the IT Act 2000.

■■■■

Total No. of Questions : 10]

PC2031

[6363]-77

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)
LO - 0707: CRIMINAL MINOR ACTS
(2017 Pattern) (Semester - VII)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :- *1)* भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.

2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.

3) भाग-क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

4) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

भाग - अ **[3×15=45]**

प्र.*1)* महाराष्ट्र संघटित गुन्हेगारी नियंत्रण अधिनियम, 1999 चा कायदेविषयक इतिहास, उद्देश आणि व्याप्ती यावर चर्चा करा.

प्र.*2)* किशोर न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) अधिनियम, 2015 अंतर्गत अल्पवयीन मुलांचे पुनर्वसन आणि पुनर्एकीकरणाचे गंभीर मूल्यांकन करणे.

प्र.*3)* भ्रष्टाचार प्रतिबंधक कायदा 1988 अन्वये तपास व अभियोजन विशेष प्रक्रियेस मंजुरी देण्यासंदर्भातील तरतुदींची सविस्तर चर्चा करा.

प्र.*4)* सार्वजनिक सुव्यवस्था म्हणजे काय? महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम 1951 अन्वये राज्याची सार्वजनिक सुव्यवस्था व सुरक्षितता राखण्यासाठी विशेष उपाययोजनांची चर्चा करा.

प्र.*5)* नार्कोटिक ड्रग्स अँड सायकोट्रॉपिक सब्सटेन्सेस ॲक्ट, 1985 चा कायदेविषयक इतिहास आणि उद्दिष्ट यावर चर्चा करा.

भाग - ब **[2×10=20]**

प्र.6) भ्रष्टाचार प्रतिबंधक कायदा, 1988 अंतर्गत गुन्हे आणि शिक्षेशी संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.7) आजच्या जगात माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000 चा उद्देश आणि अनुप्रयोग तपासा.

प्र.8) महाराष्ट्र पोलिस अधिनियम, 1951 अन्वये पोलिसांचे कार्यकारी अधिकार व कर्तव्ये यांचे मूल्यमापन व तपासणी करणे.

प्र.9) बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) कायदा, 2015 अंतर्गत कायद्याच्या विरोधातील मुलांशी संबंधित प्रक्रियेवर टिप्पणी.

भाग - क

प्र.10) शॉर्ट नोट्स. (कोणतेही तीन) **[3×5=15]**

अ) जेजे (JJ) कायद्यांतर्गत दत्तक घेणे.

ब) अंमली पदार्थ आणि सायकोट्रॉपिक पदार्थ कायदा, 1985 अंतर्गत अधिकारी आणि अधिकारी.

क) भ्रष्टाचार प्रतिबंधक अंतर्गत लोकसेवक व सार्वजनिक कर्तव्य अधिनियम 1988.

ड) महाराष्ट्र संघटित गुन्हेगारी नियंत्रण अधिनियम, 1999 अन्वये न्यायालये व सरकारी वकील.

इ) IT कायदा 2000 अंतर्गत काही प्रकरणांमध्ये मध्यस्थांच्या दायित्वातून सूट.

■■■■

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2032

[Total No. of Pages : 4

[6363]-78

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO-0708: CO-OPERATIVE LAW

(2017 Pattern) (Semester - VII) (Optional Paper)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A carries 15 Marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B carries 10 Marks.***
3) ***Answer question no. 10 from Part C as directed. Question No. 10 carries 15 Marks.***

PART - A [3×15=45]

Q1) Explore the provisions related to registration of societies under Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960.

Q2) Explain the provisions regarding liquidation of Societies.

Q3) Write a detailed note on fundamental principles of co-operation.

Q4) Explain the Constitutional provisions related to Co-operative Societies.

Q5) Explain in detail provisions regarding Registrar's powers of supervision, inquiry, investigation and administration.

P.T.O.

PART - B [2×10=20]

Q6) Discuss the provisions under the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960 regarding contempt of Co-Operative Courts and Co-Operative Appellate Court.

Q7) Write a detailed note on provisions related to Constitution of State Co-Operative Council and its functions.

Q8) Write a detailed note on provisions related to General Meeting.

Q9) Write a detailed note on Offences and Penalties under Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960.

PART - C [3×5=15]

Q10) Write Short note on any three:

a) Insolvency of Members

b) Expulsion of Members

c) Audit of Societies

d) Review of Orders of Co-Operative Appellate Court

e) Constitution of Co-Operative Courts

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

PC2032

[6363]-78

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO-0708: CO-OPERATIVE LAW

(2017 Pattern) (Semester - VII) (Optional Paper)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3* तास*]* *[*एकूण गुण *: 80*

सूचना :– *1)* भाग -अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.

2) भाग -ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.

3) भाग -क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.

भाग–अ **[3×15=45]**

प्र.1) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, 1960 अंतर्गत संस्थांच्या नोंदणीशी संबंधित तरतुदींचा शोध घ्या.

प्र.2) सोसायट्यांच्या लिक्विडेशनबाबतच्या तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.3) सहकाराच्या मूलभूत तत्त्वांवर तपशीलवार नोंद लिहा.

प्र.4) सहकारी संस्थांशी संबंधित घटनात्मक तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.5) निबंधकाच्या पर्यवेक्षण, चौकशी, तपास आणि प्रशासनाच्या अधिकारांबाबत तपशीलवार तरतुदी स्पष्ट करा

भाग–ब **[2×10=20]**

प्र.6) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, 1960 अंतर्गत सहकारी न्यायालये आणि सहकारी अपीलीय न्यायालयाच्या अवमानाबद्दलच्या तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.7) राज्य सहकारी परिषदेच्या घटनेशी संबंधित तरतुदी आणि तिची कार्ये यावर तपशीलवार नोंद लिहा.

प्र.8) सर्वसाधारण सभेशी संबंधित तरतुदींवर तपशीलवार नोंद लिहा.

प्र.9) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, 1960 अंतर्गत गुन्हे आणि दंड यावर तपशीलवार नोंद लिहा.

भाग–क

प्र.10)कोणत्याही तीन लहान टीप लिहा. **[3×5=15]**

अ) सभासदांची दिवाळखोरी

ब) सदस्यांची हकालपट्टी

क) सोसायट्यांचे लेखापरीक्षण

ड) सहकारी अपीलीय न्यायालयाच्या आदेशांचे पुनरावलोकन

इ) सहकारी न्यायालयांची रचना

ⓘ ⓘ ⓘ ⓘ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2033

[Total No. of Pages : 4

[6363]-79

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO - 0709 : PRIVATE INTERNATIONAL LAW

(2017 Pattern) (Semester - VII) (Optional Paper (E))

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part-A. Each question in Part-A carries 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part-B. Each question in Part-B carries 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from Part-C. Each question in Part-C carries 5 marks.***

PART - A **[3×15=45]**

Q1) Discuss the nature, scope, and sources of Private International Law. How does it differ from Public International Law?

Q2) Explain the process and stages of characterization in Private International Law. How is the proper law determined?

Q3) Define domicile as a connecting factor in Private International Law. Discuss its significance in various legal contexts.

Q4) Analyze the transfer of tangible and intangible movable property in Private International Law. Discuss the issues involved in the assignment of intangibles.

Q5) Discuss the validity and formation of contracts under Private International Law. How do different theories determine the proper law of contract?

PART - B **[2×10=20]**

Q6) Define the concept of renvoi in Private International Law. Discuss its meaning and different theories with examples.

Q7) Explain the concept of domicile of dependents in Private International Law. How is the domicile of married women determined?

Q8) Discuss the interpretation of contracts under Private International Law. How do the principles of Lex Loci Contractus and Lex Loci Solutionis Apply?

Q9) Analyze the jurisdictional issues in non-contractual obligations under Private International Law. Discuss the English approach to choice of law in tort cases.

PART - C

Q10) Write short notes on any three. **[3×5=15]**

a) Characterization of polygamous marriages

b) Legitimacy and legitimation

c) Recognition and enforcement of foreign judgments.

d) Jurisdictional issues in dissolution of marriage under Private International Law.

e) Hague Conference on Private International Law in regulating adoption.

■■■■

Total No. of Questions : 10]

PC2033

[6363]-79

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO - 0709 : PRIVATE INTERNATIONAL LAW

(2017 Pattern) (Semester - VII) (Optional Paper (E))

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :– 1) भाग–अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.

2) भाग–ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–ब मधील प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.

3) भाग–क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–क मधील प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

भाग – अ [3×15=45]

प्र.1) प्रायवेट आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे स्वरुप, व्याप्ती आणि स्त्रोत यांची चर्चा करा. सार्वजनिक आंतरराष्ट्रीय कायद्यापेक्षा ते कसे वेगळे आहे?

प्र.2) प्रायवेट आंतरराष्ट्रीय कायद्यात कॅरेक्टराईझेशनची प्रक्रिया आणि पाया समजा. योग्य कायदा कसे निर्धारित केले जाते?

प्र.3) प्रायवेट आंतरराष्ट्रीय कायद्यात डोमिसाईल म्हणजे काय? तो विविध न्यायिक संदर्भांत महत्त्व चर्चा करा.

प्र.4) प्रायवेट आंतरराष्ट्रीय कायद्यामध्ये मूर्त आणि अमूर्त जंगम मालमत्तेच्या हस्तांतरणाचे विश्लेषण करा. अमूर्त वस्तूंच्या असाइनमेंटमध्ये गुंतलेल्या मुद्द्यांवर चर्चा करा.

प्र.5) प्रायवेट आंतरराष्ट्रीय कायद्यांतर्गत करारांची वैधता आणि निर्मिती यावर चर्चा करा. विविध सिद्धांत कराराचा योग्य नियम कसा ठरवतात?

भाग – ब [2×10=20]

प्र.6) प्रायवेट आंतरराष्ट्रीय कायद्यात रेन्वाईची संकल्पना परिभाषित करा. उदाहरणे देऊन त्याचा अर्थ आणि विविध सिद्धांत चर्चा करा.

प्र.7) प्रायवेट आंतरराष्ट्रीय कायद्यात डोमिसाईल ऑफ डिपेंडेंट्सची संकल्पना समजा. विवाहित स्त्रियांचा डोमिसाईल कसे निर्धारित होतो?

प्र.8) प्रायवेट आंतरराष्ट्रीय कायद्यात करारांची व्याख्या करा. लेक्स लोकी कॉन्ट्रॅक्टस आणि लेक्स लोकी सोल्यूशनीस तत्त्वे कसे लागू होतात?

प्र.9) प्रायवेट आंतरराष्ट्रीय कायद्यात गैर–करारातील द्वंद्वात यापेक्षा प्राधिकारिक प्रश्न विश्लेषण करा. गैर–करारातील द्वंद्वात न्याय करण्याचा इंग्रजी प्रयत्न कसा आहे हे चर्चा करा.

भाग – क

प्र.10) कोणत्याही तीन लघु नोंद लिहा. [3×5=15]

अ) बहुविवाहाच्या विवाहांची कॅरेक्टराईझेशन

ब) वैधता आणि प्राधान्य

क) परदेशी कायद्यांची मान्यता आणि कायद्यांची क्रियान्विती

ड) प्रायवेट आंतरराष्ट्रीय कायद्यात विवाहाच्या विच्छेदाच्या प्राधिकारिक प्रश्न.

इ) प्रायवेट आंतरराष्ट्रीय कायद्यात अडॉप्शनवर हेग कॉंफरन्सचा प्रभाव.

■■■■

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2034

[Total No. of Pages : 4

[6363]-81

B.A.LL.B.

FOURTH YEAR OF FIVE YEAR LAW COURSE

LC - 0801 : Labour and Industrial Law

(2017 Pattern) (Semester - VIII)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from part A. Each question in part A is for l5marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three short answer questions from Part C. Each question in Part C is for 05 marks.***

PART - A

[3 × 15 = 45]

Q1) Explain in detail Constitutional provisions related to labour along with landmark case laws

Q2) What are the aims and objectives of Industrial Employment (Standing Orders) Act, 1946? Discuss powers, duties, and role of Certifying Officer.

Q3) Explain the Notional Extension theory with reference to illustrations and case laws under The Employees Compensation Act 1923

Q4) Discuss the provisions of retrenchment and lay off under the Industrial Dispute Act, 1947.

Q5) Define "Factory" and discuss in detail the Safety measures under the Factories Act, 1948.

PART - B

[2 × 10 = 20]

Q6) Explain the aims and objectives of Payment of Wages Act, 1936.Who are responsible for payment of wages?

Q7) What are the theories are of wages? How it is useful to fixing and revising wages under the Minimum Wages Act, 1948?

Q8) Analyze the unfair labour practices given under the Maharashtra Recognition of Trade Unions and Prevention of Unfair Labour Practices Act, 1971?

Q9) Compare the term Industry with the reference of Bangalore Water Supply Case and Industrial Dispute amendment Act, 1982.

P.T.O.

PART - C

10) **Write a short note on any three :** **[3 × 5 = 15]**

a) Strike & Lock-out

b) Works Committee

c) Contract Labour

d) Factory Inspector

e) Doctrine of added peril

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 10]

PC-2034

[6363]-81
B.A.LL.B.
FOURTH YEAR OF FIVE YEAR LAW COURSE
LC - 0801 : कामगार आणि औद्योगिक कायदा
(2017 Pattern) (Semester - VIII)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :
1) *भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.*
2) *भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
3) *भाग क मधील कोणत्याही लघु तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 05 गुणांचाआहे.*

भाग – अ

[3 × 15 = 45]

प्रश्न 1) कामगारांशी संबंधित घटनात्मक तरतुदींसह महत्त्वाच्या न्यायनीवाडयाचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्रश्न 2) औद्योगिक रोजगार (स्थायीआदेश) अधिनियम, 1946 चे उद्दिष्टे काय आहेत? प्रमाणन अधिकाऱ्याचे अधिकार, कर्तव्ये आणि भूमिका यावर चर्चा करा.

प्रश्न 3) कर्मचारी, नुकसान भरपाई कायदा 1923 अंतर्गत न्यायणिवाडे व उदाहरणे देऊन काल्पनिक विस्तार सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) औद्योगिक विवाद कायदा, 1947 अंतर्गत छाटणी (Retrenchment) आणि कामबंद (Lay off) करण्याच्या तरतुदींची चर्चा करा.

प्रश्न 5) ''कारखाना'' परिभाषित करा आणि कारखाना कायदा, 1948 अंतर्गत सुरक्षा उपायांची तपशीलवार चर्चा करा.

भाग – ब

[2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) वेतन देय कायदा, 1936 चे उद्दिष्टे स्पष्ट करा. वेतन देण्यास कोण जबाबदार आहे?

प्रश्न 7) वेतना चे सिद्धांत काय आहेत? किमान वेतन कायदा, 1948 अंतर्गत वेतन निश्चित करणे सुधारणे कसे उपयुक्त आहे?

प्रश्न 8) महाराष्ट्र कामगार संघटना मान्यता आणि अनुचित कामगार प्रथा प्रतिबंधक कायदा 1971 अंतर्गत दिलेल्या अनुचित कामगार पद्धतींचे विश्लेषण करा.

प्रश्न 9) ''उद्योग'' या पारिभाषेची तुलना बेंगळुरू पाणी पुरवरा प्रकरण (केस) आणि औद्योगिक विवाद दुरुस्ती कायदा 1982 चा संदर्भ देऊन करा.

भाग – क

प्रश्न 10) **किोणत्याही तीन संक्षिप्त टीपा लिहा :** **[3 × 5 = 15]**

अ) संप आणि ताळेबंद

ब) कार्य समिती (Works Committee)

क) कंत्राटी कामगार

ड) कारखाना निरीक्षक

इ) अतिरिक्त धोक्याचा सिद्धांत

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2035

[Total No. of Pages : 4

[6363]-82

B.A.LL.B.

(Fourth Year of Five Year Law Course)

LC - 0802 : JURISPRUDENCE

(2017 Pattern) (Semester - VIII)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates :

1) ***Each Question in Part A is for 15 Marks. Answer any three questions from Part A.***
2) ***Each Question in Part B is for 10 Marks. Answer any two questions from Part B.***
3) ***Answer question No. 10 from Part C as directed. The question No. 10 is for 15 marks.***

PART - A

[3 × 15 = 45]

Q1) Explain the concept of 'Social Contract Theory' with the help of various theories propounded by jurists belonging to natural school of jurisprudence.

Q2) Elucidate on Legal Positivism with reference to Bentham's Theory.

Q3) Write a detailed note on HLA Hart's Concept of Law.

Q4) Describe the Characteristic, Kinds and Modes of acquiring Ownership.

Q5) Discuss the Characteristics, Kinds & Theories of Legal Rights.

PART - B

[2 × 10 = 20]

Q6) 'Law, in general, is an outcome of years of historical development' Justif' with the help of apt illustrations.

Q7) Precedent is based upon the principle of *stare decisis et non quieta mover*e, more commonly referred to as '*stare decisis*', meaning to 'stand by decided matters'. Explain

Q8) Define Liability. Explain Strict, Absolute and Vicarious Liability.

Q9) Write in detail the Meaning, Characteristics, Purposes and Classification of Law.

PART - C

10) **Write a short note on any three of the following :** **[3 × 5 = 15]**

a) Jurisprudence – Meaning, Nature, and Utility

b) Legislation as a Source of Law

c) Meaning of Wrong, Duty and Right

d) Feminist Legal Theory

e) Legal Status of Lower Animals, Dead persons, Unborn Persons

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 10]

PC-2035

[6363]-82
B.A.LL.B.
(Fourth Year of Five Year Law Course)
LC - 0802 : न्यायशास्त्र
(2017 Pattern) (Semester - VIII)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना : 1) भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे. भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या.

2) भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 20 गुणांचा आहे. भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या.

3) भाग क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे निर्देशानुसार उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.

भाग – अ

[3 × 15 = 45]

प्रश्न 1) सोशल कॉन्ट्रॅक्ट थिअरी ही संकल्पना नैसर्गिक न्यायशास्त्राशी संबंधित कायदेतज्ज्ञांनी मांडलेल्या विविध सिद्धांताच्या साहाय्याने समजावून सांगा.

प्रश्न 2) बेंथमच्या सिद्धांतच्या संदर्भात कायदेशीर प्रत्यक्षावादावर स्पष्टीकरण द्या.

प्रश्न 3) एचएलए हार्टच्या कायद्याच्या संकल्पनेवर सविस्तर टिपण लिहा.

प्रश्न 4) मालकी मिळविण्याचे वैशिष्ट्ये, प्रकार व पद्धती यांचे वर्णन करा.

प्रश्न 5) कायदेशीर हक्कांची वैशिष्ट्ये, प्रकार व सिद्धांत यांची चर्चा करा.

भाग – ब

[2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) सर्वसाधारणपणे कायदा हा वर्षानुवर्षे झालेल्या ऐतिहासिक विकासाचा परिणाम आहे, योग्य उदाहरणांच्या साहाय्याने स्पष्ट करा.

प्रश्न 7) न्यायालयीन निर्णय हे स्टेअर डेसिसीस ए नॉन क्वीएता मोव्हरे या तत्त्वावर आधारित आहे, ज्याला सामान्यत : स्टेअर डेसिस म्हणून संबोधले जाते, ज्याचा अर्थ ठरवलेल्या बाबींवर उभे राहणे असा होतो संदर्भ सहित स्पष्टीकरण द्या.

प्रश्न 8) दायित्व परिभाषित करा. कठोर निरपेक्ष आणि विकृत दायित्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 9) कायद्याचा अर्थ, वैशिष्ट्ये, उद्दिष्टे व वर्गीकरण सविस्तर लिहा.

भाग – क

[3 × 5 = 15]

प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणत्याही तीन वर टीपा लिहा :

अ) न्यायशास्त्र – अर्थ, स्वरूप आणि उपयुक्तता

ब) कायद्याचा स्त्रोत म्हणून पारित कायदे

क) चुकीचा, कर्तव्याचा आणि योग्यतेचा अर्थ

ड) स्त्रीवादी कायदेशीर सिद्धांत

इ) कनिष्ठ जनावरे, मृत व्यक्ती, अजन्मे व्यक्तींची कायदेशीर स्थिती

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2036

[Total No. of Pages : 4

[6363]-83

B.A.LL.B.

(Fourth Year of Five Year Law Course)

LC - 0803 : Law of Evidence

(2017 Pattern) (Semester -VIII)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Attempt any 3 questions in Part A carrying 15 marks each.***
2) ***Attempt any 2 questions in Part B carrying 10 marks each.***
3) ***Attempt any 3 short notes in Part C carrying 5 marks each.***

PART - A

[3 × 15 = 45]

Q1) Elaborate on the concept of relevancy under the Evidence Act, explaining the theory and purpose of relevancy in legal proceedings.

Q2) Discuss the various facts connected with other facts as outlined in sections 6–16 of the Act, including Res gestae, conduct, statements, and state of mind.

Q3) Explain the concepts of admissions and confessions, highlighting the differences between them and discussing their admissibility criteria.

Q4) Analyze the importance of expert evidence, such as handwriting analysis and forensic evidence, in legal proceedings.

Q5) Describe the process of examination of witnesses in legal proceedings, also define concept of production, cross-examination, and re-examination.

PART - B

[2 × 10 = 20]

Q6) Dying declaration: Its admissibility, reliability, and weight in legal proceedings.

Q7) What is parade identification? Describe its significance as a piece of proof.

Q8) Privileges and disabilities of witnesses in legal proceedings.

Q9) Define the burden of proof in legal proceedings and discuss its significance in civil, criminal and other cases.

P.T.O.

PART - C

10) **Write short notes (Attempt any three)** **[3 × 5 = 15]**

a) Proof of electronic records.

b) Professional communications.

c) Leading questions.

d) Refreshing memory.

e) Child Witness.

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 10]

PC-2036

[6363]-83
B.A.LL.B.
(Fourth Year of Five Year Law Course)
LC - 0803 : पुरावा कायदा
(2017 Pattern) (Semester -VIII)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना : 1) भाग अ मध्ये प्रत्येकी 15 गुण असलेले कोणतेही 3 प्रश्न करून पहा.
2) भाग ब मधील प्रत्येकी 10 गुण असलेले कोणतेही 2 प्रश्न करून पहा.
3) भाग क मध्ये प्रत्येकी 5 गुण असलेल्या कोणत्याही 3 छोट्या नोट्सचा प्रयत्न करा.

भाग – अ

[3 × 15 = 45]

प्रश्न 1) पुराव कायद्यांतर्गत तथ्यांची संबंध्यता यावर तपशीलवार वर्णन करा, कायदेशीर कार्यवाही मधील तथ्यांच्याा संबंध्यताचा हेतू स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) कायद्याच्या कलम 6–16 मध्ये नमूद केल्यानुसार इतर तथ्यांशी संबंधित विविध तथ्यांची चर्चा करा, ज्यात Res geste, वर्तन, विधाने आणि मनाची स्थिती यांचा समावेश आहे.

प्रश्न 3) कबुली आणि कबुलीजबाब या संकल्पना स्पष्ट करा, त्यांच्यातील फरक हायलाइट करा आणि त्यांच्या निकषांवर चर्चा करा.

प्रश्न 4) कायदेशीर कार्यवाहीमध्ये हस्तलेखन विश्लेषण आणि फॉरेन्सिक पुरावे यासारख्या तज्ञ पुराव्याचे महत्त्व विश्लेषित करा.

प्रश्न 5) कायदेशीर कार्यवाहीमध्ये साक्षीदारांच्या तपासणीच्या प्रक्रियेचे वर्णन करा. प्रस्तुती, उलटतपासणी आणि पुनर्तपासणीची संकल्पना देखील परिभाषित करा.

भाग – ब

[2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) मृत्यूची घोषणा : त्याची स्वीकार्यता, विश्वासार्हता आणि कायदेशीर कार्यवाहीत असलेले महत्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 7) परेड ओळख म्हणजे काय? पुराव्याचा म्हणून त्याचे महत्त्व वर्णन करा.

प्रश्न 8) कायदेशीर कार्यवाहीमध्ये साक्षीदारांचे विशेषधिकार आणि अक्षमता यावर चर्चा करा.

प्रश्न 9) कायदेशीर कार्यवाहीमध्ये शाबीतची जबाबदारी स्पष्ट करा आणि दिवाणी, फौजदारी आणि इतर प्रकरणांमध्ये त्याचे महत्व लिहा.

भाग – क

प्रश्न 10) टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) **[3 × 5 = 15]**

अ) इलेक्ट्रॉनिक रेकॉर्ईचा

ब) व्यावसायिक कम्युनिकेशन

क) उत्तरसूचक प्रश्न

ड) स्मृती रीफ्रेश करणे

इ) बाल साक्षीदार

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2037

[Total No. of Pages : 4

[6363]-84

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LP 0804 : ALTERNATE DISPUTE RESOLUTION SYSTEM

(Practical Training Paper -II)

(2017 Pattern) (Semester -VIII)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part - A. Each question in part - A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part - B. Each question in Part - B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from Part - C. Each question in Part - C is for 5 marks.***

PART-A **[3×15=45]**

Q1) What are the different modes of Alternate dispute resolution. Write the advantages of Alternate dispute resolution.

Q2) On what grounds can appointment and procedure of arbitrator be challenged? Elaborate the procedure for the challenge.

Q3) Elaborate the procedure on when the Arbitral Tribunal can grant interim measures.

Q4) Discuss the Jurisdiction of "Arbitral Tribunal" under The Arbitration And Conciliation Act 1996. Elaborate with case laws.

Q5) What is the procedure for setting aside an arbitral award? Elaborate on what is the fundamental policy of Indian law with the help of case laws.

P.T.O.

PART-B [2×10=20]

Q6) Explain what is Conciliation and elaborate the procedure in The Arbitration And Conciliation Act 1996.

Q7) After an arbitral award is being granted, is there a procedure for correction and interpretation of the award? If yes, elaborate on the same.

Q8) What are types of Arbitration? Write the difference between Arbitration and Conciliation.

Q9) Elaborate on the Fast Track Procedure for making an Arbitral Award.

PART-C

Q10) Write short note on- (Any Three) **[3×5=15]**

a) Appointment of expert

b) Costs

c) Appeal

d) Arbitration agreement

e) Geneva Convention

■■■■

Total No. of Questions : 10]

PC2037

[6363]-84

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LP 0804 : ALTERNATE DISPUTE RESOLUTION SYSTEM

(Practical Training Paper -II)

(2017 Pattern) (Semester -VIII)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.

2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.

3) भाग-क मधील कोणत्याही तीन लघु प्रश्नांची उत्तरे द्या.भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 05 गुणांसाठी आहे.

भाग - अ **[3×15=45]**

प्र.1) पर्यायी विवाद निराकरणाच्या विविध पद्धती काय आहेत? वैकल्पिक विवाद निराकरणाचे फायदे लिहा.

प्र.2) लवादाच्या नियुक्तीला आणि प्रक्रियेला कोणत्या आधारावर आव्हान दिले जाऊ शकते? आव्हानासाठी कार्यपद्धती विस्तृत करा.

प्र.3) मध्यस्थ न्यायाधिकरण अंतरिम उपाय केंव्हा मंजूर करु शकते यावर प्रक्रिया विस्तृत करा.

प्र.4) लवाद आणि सामंजस्य कायदा 1996 अंतर्गत "लवाद न्यायाधिकरण" च्या अधिकारक्षेत्रावर चर्चा करा. केस कायद्यांसह विस्तृत करा.

प्र.5) लवाद निवाडा बाजूला ठेवण्याची प्रक्रिया काय आहे? केस कायद्यांच्या मदतीने भारतीय कायद्याचे मूलभूत धोरण काय आहे ते स्पष्ट करा.

भाग – ब **[2×10=20]**

प्र.6) लवाद आणि सामंजस्य कायदा 1996 मध्ये सामंजस्य काय आहे ते स्पष्ट करा आणि प्रक्रिया विस्तृत करा.

प्र.7) लवादाचा निवाडा दिल्यानंतर, निवाड्याची दुरुस्ती आणि अर्थ लावण्याची प्रक्रिया आहे का? जर होय, तर ते सविस्तरपणे सांगा.

प्र.8) लवादाचे प्रकार काय आहेत? लवाद आणि सामंजस्य यातील फरक लिहा.

प्र.9) लवाद निवाडा करण्यासाठी जलद मार्गाची प्रक्रिया विस्तृत करा.

भाग – क

प्र.10) खालीलपैकी कोणत्याही तीन वर टिपा लिहा. **[3×5=15]**

अ) तज्ञाची नियुक्ती

ब) लवादाचा खर्च

क) अपील

ड) लवाद करार

इ) जिनिव्हा अधिवेशन

■■■■

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2038

[Total No. of Pages : 4

[6363]-85

Fourth Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LO 0805 : HUMAN RIGHTS LAW AND PRACTICE

(2017 Pattern) (Semester - VIII)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Answer any three questions from part-A. Each question in part-A is for 15 marks.*
2) *Answer any two questions from Part-B. Each question in part-B is for 10 marks.*
3) *Answer any three questions from Part-C. Each question in part-C is for 5 marks.*

PART - A **[3×15=45]**

Q1) Write a note on United Nation Charter, with special emphasis on preamble of UN.

Q2) Explain the nature and significance of International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights.

Q3) Discuss the structure, powers and functions of State Human Right Commission in India.

Q4) Explain in details about the Human Rights of First Generation.

Q5) Elaborate the constitution, powers and functions of National Commission for Scheduled Castes, Scheduled Tribes.

PART - B [2×10=20]

Q6) Elaborate the role of Indian Judiciary in enforcement of human rights in India, with relevant case laws.

Q7) Discuss the historical origin of Human Rights in International and National scenario.

Q8) Explain the First Generation's Human Rights with special reference to Civil Rights.

Q9) Discuss in details the political rights of First Generation of Human Rights.

PART - C [3×5=15]

Q10) Write short notes. (any three)

a) Human Rights of Stateless Persons

b) Disadvantaged Groups

c) Domestic Worker' s Human Rights

d) Human Rights Council

e) National Commission for Scheduled Caste

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2038

[6363]-85

Fourth Year B.A. LL.B. (Five Year Course)
LO 0805 : HUMAN RIGHTS LAW AND PRACTICE
(2017 Pattern) (Semester - VIII)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :-
1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
3) भाग-क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग-अ **[3×15=45]**

प्र.1) युनायटेड नेशन्स चार्टरवर एक टीप लिहा, UN च्या प्रस्तावनेवर विशेष भर द्या.

प्र.2) आर्थिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक हक्कांवरील आंतरराष्ट्रीय कराराचे स्वरूप आणि महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.3) भारतातील राज्य मानवी हक्क आयोगाची रचना, अधिकार आणि कार्ये यांची चर्चा करा.

प्र.4) पहिल्या पिढीच्या मानवी हक्कांबद्दल तपशीलवार स्पष्टीकरण द्या.

प्र.5) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमातींसाठी राष्ट्रीय आयोगाची घटना, अधिकार आणि कार्ये विस्तृत करा.

भाग-ब **[2×10=20]**

प्र.*6)* संबंधित केस कायद्यांसह भारतातील मानवी हक्कांच्या अंमलबजावणीमध्ये भारतीय न्यायपालिकेची भूमिका विशद करा.

प्र.*7)* आंतरराष्ट्रीय आणि राष्ट्रीय परिस्थितीत मानवी हक्कांच्या ऐतिहासिक उत्पत्तीची चर्चा करा.

प्र.*8)* नागरी हक्कांच्या विशेष संदर्भात पहिल्या पिढीचे मानवी हक्क स्पष्ट करा.

प्र.*9)* मानवी हक्कांच्या पहिल्या पिढीच्या राजकीय अधिकारांची तपशीलवार चर्चा करा.

भाग-क

प्र.*10)* लहान नोट्स लिहा. (कोणतेही तीन) **[3×5=15]**

अ) राज्यविहीन व्यक्तींचे मानवी हक्क

ब) वंचित गट

क) घरगुती कामगारांचे मानवी हक्क

ड) मानवाधिकार परिषद

इ) राष्ट्रीय अनुसूचित जाती आयोग

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2039

[Total No. of Pages : 4

[6363]-86

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO-0806 : COMPETITION LAW

(2017 Pattern) (Semester - VIII)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Answer any three questions from Part A. Each question in Part A carries 15 Marks.*
2) *Answer any two questions from Part B. Each question in Part B carries 10 Marks.*
3) *Answer question no. 10 from Part C as directed. Question No. 10 carries 15 Marks.*

PART - A [3×15=45]

Q1) Describe the concept of anti-competitive agreements. Differentiate between horizontal and vertical agreements, providing examples for each. Discuss the impact of such agreements on market competition.

Q2) What is a test for determining Predatory price? Distinguish predatory price from legitimate competition. Discuss with the help of leading cases.

Q3) Describe the establishment and constitution of the Competition Commission of India (CCI), including its powers and functions. Discuss the jurisdiction of the CCI in regulating anti- competitive practices in India.

Q4) Discuss the salient features of the Monopolies and Restrictive Trade Practices (MRTP) Act, 1969 in India. How did this Act regulate monopolistic and restrictive trade practices in the country?

Q5) How does competition law enforcement differ between the USA, UK, and EU?

PART - B [2×10=20]

Q6) Define a market and explain the different types of markets, including perfect competition, monopoly, oligopoly, and monopsony. Discuss the characteristics and highlight their impact on prices, output, and market structure.

Q7) How does competition law regulate combinations in the market? Discuss in detail mergers, acquisitions, and other forms of combinations.

Q8) Highlight the salient features of the Competition Act of 2002. Discuss how these features promote fair competition and prevent anti-competitive practices in the market.

Q9) What are the remedies available in cases of abuse of dominance in competition law?

PART - C [3×5=15]

Q10) Write Short Notes on any three:

a) Competition Appellate Tribunal

b) Raghavan Committee Report on Competition Law

c) Intellectual Property Rights and Competition Law

d) Relevant Market

e) History and Development of Competition Law

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2039

[6363]-86

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO-0806 : COMPETITION LAW

(2017 Pattern) (Semester - VIII)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.

2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.

3) उत्तर प्रश्न क्र. निर्देशानुसार भाग-क मधून 10. प्रश्न क्रमांक 10 मध्ये 15 गुण आहेत.

भाग-अ **[3×15=45]**

प्र.1) विरोधी-स्पर्धात्मक कराराबद्दल माहिती द्या. क्षैतिज आणि अनुलंब करारामधील फरक दर्शवा. प्रत्येक प्रकारासाठी उदाहरणे प्रदान करा. त्यांचा परिणाम बाजार स्पर्धेवर कसा पडतो, हे चर्चा करा.

प्र.2) प्रिडेटरी प्राइस निश्चित करण्यासाठी चाचणी काय आहे? वैध स्पर्धेपासून व प्रिडेटरी प्राइस यातील फरक दर्शवा. अग्रगण्य प्रकरणांच्या (केसेस) मदतीने चर्चा करा.

प्र.3) भारतीय व्यापार आयोगाच्या (सीसीआय) स्थापना व रचनेची माहिती द्या. त्यांचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा. सीसीआय भारतातील विरोधात्मक व्यवहारांवर नियंत्रण ठेवण्याच्या क्षेत्रात कसे काम करते याची चर्चा करा.

प्र.4) भारतातील दाळबाजार आणि बाधक व्यापार प्रक्रियांच्या (एमआरटीपी) अधिनियम, 1969 च्या मुख्य वैशिष्ट्ये स्पष्टीकरण करा. हा अधिनियम देशातील दाळबाजारांचे व बाधक व्यापार प्रक्रियांचे कसे नियंत्रित करत होते, हे चर्चा करा.

प्र.5) युएसए, युके आणि इयु च्या स्पर्धा कायदाच्या अंमलबजावणीतील फरक स्पष्ट करा.

भाग–ब **[2×10=20]**

प्र.*6)* बाजाराची व्याख्यान लिहा आणि परिपूर्ण प्रतिस्पर्धा, मोनोपॉली, ओलिगोपॉली आणि मोनोप्सनी सहित विविध बाजारांचे प्रकार समजवा. त्यांची वैशिष्ट्ये आणि त्यांचा किंमती, उत्पादन आणि बाजार संरचनेवरील परिणाम सांगा.

प्र.*7)* प्रतिस्पर्धा कायदा बाजारातील संयुक्तींचे नियमन कसे करते ते स्पष्ट करा. मर्जर, अधिग्रहण आणि इतर संयुक्तींचे विस्तारात चर्चा करा.

प्र.*8)* 2002 च्या प्रतिस्पर्धा कायद्याची मुख्य वैशिष्ट्ये दर्शवा. ही वैशिष्ट्ये कशाप्रकारे योग्य स्पर्धेस प्रोत्साहित करतात तसेच बाजारातील विरोधी स्पर्धात्मक व्यवहारांवर कशाप्रकारे प्रतिबंध ठेवतात याची चर्चा करा.

प्र.*9)* प्रतिस्पर्धा कायद्याअंतर्गत अधिपत्याचा दुरूपयोग केल्यास कोणते उपाय उपलब्ध आहेत त्याबद्दल माहिती सांगा.

भाग–क

प्र.*10)* कोणत्याही तीन लहान टीप लिहा : **[3×5=15]**

अ) प्रतिस्पर्धा अपील ट्रिब्यूनल

ब) प्रतिस्पर्धा कायद्यावरील राघवन समितीचा अहवाल

क) बौद्धिक संपत्ती हक्क (आय. पी. आर.) आणि प्रतिस्पर्धा कायदा

ड) संबंधित बाजार

इ) प्रतिस्पर्धा कायद्याचा इतिहास आणि विकास

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. : [ ]

PC2040

[Total No. of Pages : 4

[6363]-87

Fourth Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LO - 0807(C) : VULNERABLE AND DISADVANTAGED GROUPS AND CRIMINAL LAW

(2017 Pattern) (Semester - VIII)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Attempt any 3 questions in part A carrying 15 marks each.***
2) ***Attempt any 2 questions in part B carrying 10 marks each.***
3) ***Attempt any 3 short notes in part C carrying 5 marks each.***

PART - A **[3×15=45]**

Q1) Explain in detail the Special Courts and Special public prosecutor under the Scheduled Caste/Scheduled Tribe (Preventive of Atrocities) Act, 1989.

Q2) Discuss the various practices of untouchability and its punishment under the Protection of civil Rights Act, 1955.

Q3) Discuss the meaning of vulnerable and disadvantaged groups with its kind.

Q4) Discuss the externment procedure of a person likely to commit an offence of atrocities under Scheduled Caste/Scheduled Tribe Act 1989.

Q5) Explain the provision of using child for pornographic purposes and punishment therefore under POCSO Act, 2012.

PART - B [2×10=20]

Q6) Explain the offences and penalties under PCPNDT Act, 1994.

Q7) Explain the punishment for person who is living on the earning of prostitution under Immoral Traffic (Prevention) Act, 1956.

Q8) Evaluate the procedure for reporting cases under POCSO Act, 2012?

Q9) Discuss the Dowry to be for the benefit of wife or her heirs.

PART - C

Q10) Write Short Notes on any three: **[3×5=15]**

a) Role of law to overcome discrimination

b) Penalty for demanding dowry

c) Social menace of untouchability

d) Civil Rights under the Protection of Civil Rights Act, 1955

e) Objectives of the POCSO Act

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2040

[6363]-87

Fourth Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LO - 0807(C) : VULNERABLE AND DISADVANTAGED GROUPS AND CRIMINAL LAW

(2017 Pattern) (Semester - VIII)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :-
1) भाग-अ मध्ये प्रत्येकी 15 गुण असलेले कोणतेही 3 प्रश्न लिहा.
2) भाग-ब मध्ये प्रत्येकी 10 गुण असलेले कोणतेही 2 प्रश्न लिहा.
3) भाग-क मध्ये प्रत्येकी 5 गुण असलेले कोणत्याही 3 छोट्या नोट्स लिहा.

भाग-अ [3×15=45]

प्र.1) अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती (अत्याचार प्रतिबंधक) कायदा, 1989 अंतर्गत विशेष न्यायालये आणि विशेष सरकारी वकील यांचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्र.2) नागरी हक्क संरक्षण कायदा, 1955 अंतर्गत अस्पृश्यतेच्या विविध प्रथा आणि त्यावरील शिक्षेची चर्चा करा.

प्र.3) असुरक्षित आणि वंचित गटांचा अर्थ त्याच्या प्रकारासह चर्चा करा.

प्र.4) अनुसूचित जाती/अनूसूचित जमाती (अत्याचार प्रतिबंधक) कायदा, 1989 अंतर्गत अत्याचाराचा गुन्हा करण्याची शक्यता असलेला व्यक्तीला थांबवून ठेवण्याच्या प्रक्रियेची चर्चा करा.

प्र.5) पोक्सो कायदा, 2012 अंतर्गत पोर्नोग्राफिक हेतूंसाठी बालकाचा वापर करण्याची तरतूद आणि शिक्षा स्पष्ट करा.

<u>भाग–ब</u> [2×10=20]

प्र.*6)* PCPNDT कायदा, 1994 अंतर्गत गुन्हे आणि दंड स्पष्ट करा.

प्र.*7)* अनैतिक वाहतूक (प्रतिबंध) कायदा, 1956 अंतर्गत वेश्याव्यवसायाच्या कमाईवर जगणाऱ्या व्यक्तीसाठी शिक्षा स्पष्ट करा.

प्र.*8)* पोक्सो कायदा, 2012 अंतर्गत प्रकरणे नोंदवण्याच्या प्रक्रियेचे मूल्यमापन करा.

प्र.*9)* हुंडा पत्नी किंवा तिच्या वारसांच्या फायद्यासाठी असावा याबद्दल चर्चा करा.

<u>भाग–क</u>

प्र.*10)*कोणत्याही तीनवर लहान टिपा लिहा. [3×5=15]

अ) भेदभाव दूर करण्यासाठी कायद्याची भूमिका

ब) हुंडा मागितल्याबद्दल शिक्षा

क) अस्पृश्यतेचा सामाजिक धोका

ड) नागरी हक्क संरक्षण कायदा, 1955 अंतर्गत नागरी हक्क

इ) POCSO कायद्याची उद्दिष्टे

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. : [   ]

PC2041

[Total No. of Pages : 4

[6363]-88

Fourth Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LO - 0808 (D) : CIVIL MINOR ACTS

(2017 Pattern) (Semester - VIII)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks***
3) ***Answer question No.10 from Part C as directed. The question No.10 is for 15 marks.***

PART - A [3×15=45]

Q1) Interest Act, 1978 is a Comprehensive Legislation which regulates interest in civil matters. Discuss critically.

Q2) Explain the relevant provision of Maharashtra Civil Courts Act, 1869 relating to appointment, jurisdiction and classes of Civil Judges.

Q3) Discuss the provisions of stamp duty and registration charges under Maharashtra Stamp Act, 1958.

Q4) Which documents are registrar-able documents under Registration Act, 1908 explain in the light of contents of documents.

Q5) Evaluate the salient features of Suits Valuation Act, 1887.

P.T.O.

PART - B [2×10=20]

Q6) Discuss the important provisions of the Maharashtra Court Fees Act.

Q7) Discuss the law relating to documents chargeable to court fees as per the provisions of Maharashtra Court Fees Act, 1959

Q8) Explain the provisions relating to essentials of the promissory note.

Q9) Discuss the important provisions of Suit Valuation Act, 1887 relating to valuation of suits relating to land.

PART - C

Q10) Write Short Notes on any three: **[3×5=15]**

a) Section 34 of the Code of Civil Procedure.

b) Registration of Wills

c) Objection to over valuation or under valuation

d) Multifarious suits

e) Transfer of Suits and appeals

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2041

[6363]-88

Fourth Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LO - 0808 (D) : CIVIL MINOR ACTS

(2017 Pattern) (Semester - VIII)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :- *1)* भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.

2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.

3) भाग-क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग-अ **[3×15=45]**

प्र.*1)* व्याज कायदा, 1978 हा एक व्यापक कायदा आहे जो नागरी प्रकरणांमधील हितसंबंधाचे नियमन करतो. गंभीरपणे चर्चा करा.

प्र.*2)* दिवाणी न्यायाधीशांची नेमणूक, कार्यक्षेत्र व वर्ग यासंबंधी महाराष्ट्र दिवाणी न्यायालय अधिनियम, 1869 मधील संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.*3)* महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम, 1958 अन्वये मुद्रांक शुल्क व नोंदणी शुल्कातील तरतुदींवर चर्चा करा.

प्र.*4)* नोंदणी अधिनियम, 1908 अन्वये कोणती कागदपत्रे निबंधक पात्र कागदपत्रे आहेत हे कागदपत्रांच्या मजकुराच्या प्रकाशात स्पष्ट करा.

प्र.*5)* सूट व्हॅल्युएशन ॲक्ट, 1887 च्या ठळक वैशिष्ट्यांचे मूल्यमापन करा.

भाग–ब **[2×10=20]**

प्र.*6)* महाराष्ट्र कोर्ट फी ॲक्टमधील महत्त्वाच्या तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.*7)* महाराष्ट्र कोर्ट फी अधिनियम, 1959 मधील तरतुदींनुसार कोर्ट फीस आकारण्यायोग्य कागदपत्रांशी संबंधित कायद्यावर चर्चा करा.

प्र.*8)* प्रतिज्ञापत्रातील आवश्यक गोष्टींशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.*9)* जमिनीशी संबंधित खटल्यांच्या मूल्यमापनाशी संबंधित खटला मूल्यांकन अधिनियम, 1887 मधील महत्त्वाच्या तरतुदींची चर्चा करा.

भाग–क

प्र.*10)* कोणत्याही तीनवर छोट्या नोट्स लिहा. **[3×5=15]**

अ) दिवाणी प्रक्रिया संहितेचे कलम 34

ब) इच्छापत्रांची नोंदणी

क) जास्त मूल्यांकन किंवा कमी मूल्यांकनावर आक्षेप

ड) बहुविध सूट

इ) खटले आणि अपीलांचे हस्तांतरण

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2042

[Total No. of Pages : 4

[6363]-89

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO - 0809 (E) : INTERNATIONAL ECONOMIC LAW

(2017 Pattern) (Semester - VIII)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.***
3) ***Answer question No.10 from Part C as directed. The question No.10 is for 15 marks.***

PART - A [3×15=45]

Q1) Trace the origin and development of International Trade Law.

Q2) What is the significance of Resolution on Permanent Sovereignty over Natural Resources?

Q3) What are the mechanisms for the settlement of disputes under International Economic Law?

Q4) What is the role of WTO in International Economic Law in present era?

Q5) Write the structure of G-20. Critically analyze the powers and functions of G-20.

PART - B **[2×10=20]**

Q6) State the meaning of Investment Treaties. Explain various types of such treaties.

Q7) Describe the Charter of Economic Rights and Duties Law.

Q8) Explain the nature, scope and development of International Economic Law.

Q9) Explain the significance and contribution of Ministerial Conferences to International Economic Law.

PART - C

Q10) Write Short Notes on any three: **[3×5=15]**

a) Sources of International Economic Law

b) Role and responsibility of Secretariat

c) IBRD structure power and function

d) Sustainable Development under United Nations

e) Safe guard measures under XIX of GATT 1994.

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2042

[6363]-89

Fourth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)
LO - 0809 (E) : INTERNATIONAL ECONOMIC LAW
(2017 Pattern) (Semester - VIII)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3* तास] [एकूण गुण : *80*

सूचना :- *1)* भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
3) भाग-क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे निर्देशानुसार उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.

भाग-अ **[3×15=45]**

प्र.*1)* आंतरराष्ट्रीय व्यापार कायद्याचे मूळ आणि विकास शोधा.

प्र.*2)* नैसर्गिक संसाधनांवर कायमस्वरूपी सार्वभौमत्वाच्या ठरावाचे महत्त्व काय आहे?

प्र.*3)* आंतरराष्ट्रीय आर्थिक कायद्यांतर्गत विवादांचे निराकरण करण्यासाठी कोणत्या यंत्रणा आहेत?

प्र.*4)* सध्याच्या काळात आंतरराष्ट्रीय आर्थिक कायद्यात WTO ची भूमिका काय आहे?

प्र.*5)* G-20 ची रचना लिहा. G-20 च्या शक्ती आणि कार्यांचे गंभीरपणे विश्लेषण करा.

भाग-ब **[2×10=20]**

प्र.6) गुंतवणूक करारांचा अर्थ सांगा. अशा प्रकारच्या करारांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.7) आर्थिक अधिकार आणि कर्तव्य कायद्याच्या चार्टरचे वर्णन करा.

प्र.8) आंतरराष्ट्रीय आर्थिक कायद्याचे स्वरूप, व्याप्ती आणि विकास स्पष्ट करा.

प्र.9) आंतरराष्ट्रीय आर्थिक कायद्यातील मंत्रिस्तरीय परिषदांचे महत्त्व आणि योगदान स्पष्ट करा.

भाग-क

प्र.10)लहान टिपा. (कोणतेही तीन) **[3×5=15]**

अ) आंतरराष्ट्रीय आर्थिक कायद्याचे स्रोत

ब) सचिवालयाची भूमिका आणि जबाबदारी

क) IBRD संरचना शक्ती आणि कार्य

ड) संयुक्त राष्ट्रांच्या अंतर्गत शाश्वत विकास

इ) GATT 1994 च्या XIX अंतर्गत सुरक्षित रक्षक उपाय

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2043

[Total No. of Pages : 4

[6363]-91

B.A. LL.B.

(Fifth Year of Five Year Law Course)

LC - 0901 : CIVIL PROCEDURE CODE

(2017 Pattern) (Semester - IX)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A. is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.***
4) ***Figures to the right indicate full marks.***

<u>PART - A</u> **[3 × 15 = 45]**

Q1) What is meant by ‘Plaint’? Explain in details particulars of plaint and rules relating to plaint.

Q2) Who is an Indigent person? What procedure to be followed in the case of suits filed by such person.

Q3) Critically examine the Doctrine of Res-Judicata and explain how it differs from the doctrine of "Res Subjudice".

Q4) ‘Civil Court has jurisdiction to take cognisance of all suits of a civil nature’. Explain this statement.

Q5) What is Revision? State the grounds of Revision. Who can apply for revision and under what circumstances?

P.T.O.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) How is the period of limitation computed in case of legal disability?

Q7) Discuss the different provisions of issue of service of summons under the Civil Procedure Code, 1908.

Q8) Explain in detail the provisions relating to issuing of 'Commissions' under the Civil Procedure Code, 1908.

Q9) Explain in brief the provisions relating to attachment before Judgement under the Civil Procedure Code, 1908.

PART - C [3 × 5 = 15]

Q10) **Write short notes (Attempt Any Three)**

a) Rejection of plaint

b) Costs

c) Transfer of suit

d) Framing of issue

e) Extension of limitation period

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 10]

PC-2043

[6363]-91
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Year Law Course)
LC - 0901 : CIVIL PROCEDURE CODE
(2017 Pattern) (Semester - IX)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) *भाग–अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.*
2) *भाग–ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.*
3) *भाग–क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तर द्या. प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.*
4) *उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.*

भाग – अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न 1) ''दावा'' म्हणजे काय स्पष्ट करा. दाव्यातील विविध घटक कोणते आहेत व तसेच दाव्यासंदर्भातील नियम स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) ''दारिद्र्य ग्रस्त व्यक्ती कोण आहे? अशा व्यक्तिंनी दाखल केलेल्या दाव्याच्या बाबतीत कोणती प्रक्रिया अवलंबवावी लिहा.

प्रश्न 3) ''रेस जुडीकेटा'' च्या सिद्धान्तांचे स्पष्टीकरण व परीक्षण करा व ते ''रेस सबजुडीस'' या सिद्धांताशी कसे वेगळे आहे हे सांगा?

प्रश्न 4) ''दिवाणी न्यायालयाला सर्व दिवाणी स्वरूपांच्या दाव्याची दखल घेण्याचे अधिकार क्षेत्र असते'' या वाक्यांचे स्पष्टीकरण द्या.

प्रश्न 5) ''उजळणी'' म्हणजे काय? कोणत्या कारणासाठी ती केले जाते व तसेच कोण आणि कोणत्या परिस्थितीत न्यायालयात ती दाखल करू शकतो.

<u>भाग – ब</u> **[2 × 10 = 20]**

प्रश्न *6)* कायदेशीर अपंगत्वाच्या बाबतीत मर्यादा कालावधीची गणना कशी केली जाते?

प्रश्न *7)* दिवाणी व्यवहार संहितेमध्ये असलेल्या समन्स बजावणीबाबत वेगवेगळया पद्धती लिहा.

प्रश्न *8)* मा. दिवाणी न्यायालयास कमिशन इश्यु करणेबाबत दिवाणी व्यवहार संहिता अंतर्गत दिलेल्या कायदेशीर तरतुदी स्पष्ट करा.

प्रश्न *9)* निकालपूर्व जप्तीबाबतच्या दिवाणी व्यवहार संहितेमधील कायदेशीर तरतुदी स्पष्ट करा.

<u>भाग – क</u> **[3 × 5 = 15]**

प्रश्न *10)* कोणतेही तीन संक्षिप्तात लिहा.

अ) दावा नाकारणे

ब) कॉस्ट (Costs)

क) दाव्याचे स्थानांतर

ड) मुद्दे स्थापीत करणे

इ) मुदतीचा कार्यकाल वाढवणे

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2044

[Total No. of Pages : 4

[6363]-92

B.A. LL.B.

(Fifth Year of Five Year Law Course)

LC-0902 : INTERPRETATION OF STATUTES

(2017 Pattern) (Semester - IX)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***All Parts are compulsory.***
2) ***Answer any three questions from Part A Each question in Part A is for 15 marks.***
3) ***Answer any two questions from Part B Each question in Part B is for 10 marks.***
4) ***Answer any three questions from Part C Each question in Part C is for 5 marks.***

PART - A [3 × 15 = 45]

Q1) Explain different types of Statutes with relevant examples of each of them.

Q2) Explain the difference between Literal Rule of Interpretation, Mischief Rule of Interpretation and Golden Rule of Interpretation, cite relevant case laws to support your explanation.

Q3) Elaborate on the different subsidiary rules of interpretation with relevant examples or case laws.

Q4) Critically analyse the internal aids of Interpretation, support your answer with relevant case laws.

Q5) What are various external aids of Interpretation?

P.T.O.

PART - B

[2 × 10 = 20]

Q6) What is meant by Remedial Statutes? Explain rules of interpreting the Remedial statutes. Support your answer with relevant examples.

Q7) What is the legal effect of a repealed statute? Cite relevant provisions and case laws to support your explanation.

Q8) Critically evaluate various modes of interpretation of the Constitution.

Q9) Summarise the provisions of General Clauses Act, 1897 and its relevance in interpreting the statutes.

PART - C

Q10) **Write short notes on any three of the following :** **[3 × 5 = 15]**

a) Difference between interpretation and construction

b) Interpretation of Statutes affecting Jurisdiction of Courts

c) Redendo Sigula Singulus

d) Ejusdem Generis

e) Legal Fiction

Total No. of Questions : 10]

PC-2044

[6363]-92

B.A. LL.B.

(Fifth Year of Five Year Law Course)

LC-0902 : INTERPRETATION OF STATUTES

(2017 Pattern) (Semester - IX)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना : 1) *सर्व भाग अ, ब आणि क अनिवार्य आहेत.*

2) *भाग–अ मधील कोणत्याही 3 प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग अ मधील प्रश्न 15 गुणांसाठी असतील.*

3) *भाग–ब मधील कोणत्याही 2 प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग ब मधील प्रश्न 10 गुणांसाठी असतील.*

4) *भाग–क मधील कोणत्याही 3 प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग क मधील प्रश्न 5 गुणांसाठी असतील.*

भाग – अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न 1) विविध प्रकारचे कायदे त्या प्रत्येकाच्या संबंधित उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) लिटरल रुल ऑफ इंटरप्रिटेशन, मिस्चीफ रुल ऑफ इंटरप्रिटेशन आणि गोल्डन रुल ऑफ इंटरप्रिटेशन यातील फरक स्पष्ट करा, तुमच्या स्पष्टीकरणाला समर्थन देण्यासाठी संबंधित न्यायालयीन निर्णयाचा हवाला द्या.

प्रश्न 3) विविध सब्सीडीअरी रुल्स ऑफ इंटरप्रिटेशनचे संदर्भीय उदाहरणे किंवा न्यायालयीन निर्णयासह तपशीलवार वर्णन करा.

प्रश्न 4) इंटरप्रिटेशनच्या इंटर्नल एड्स चे टीकात्मक परीक्षण करा, संबंधित न्यायालयीन निर्णयासह तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.

प्रश्न 5) इंटरप्रिटेशनचे विविध एक्स्टरनल एड्स काय आहेत?

भाग – ब [2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) निरसनात्मक नियमांचा (रेमिडीयल लेजीसलेशनचा) अर्थ काय आहे? निरासानात्मक नियमांचा अर्थ लावण्याचे नियम स्पष्ट करा. संबंधित उदाहरणांसह तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.

प्रश्न 7) रद्द केलेल्या कायद्याचा कायदेशीर परिणाम काय आहे? तुमच्या स्पष्टीकरणाचे समर्थन करण्यासाठी संबंधित तरतुदी आणि न्यायालयीन निर्णयासह उद्धृत करा.

प्रश्न 8) राज्यघटनेच्या विविध पद्धतींच्या इंटरप्रीटेशनचे टीकात्मक परीक्षण करा.

प्रश्न 9) सर्वसाधारण परिभाषा अधिनियमाच्या, 1897 (जनरल क्लॉजेस एक्टच्या) तरतुदींचा सारांश द्या आणि कायद्याचे इंटरप्रीटेशन करण्यामध्ये त्याची प्रासंगिकता स्पष्ट करा.

भाग – क [3 × 5 = 15]

प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणत्याही तीनवर लहान टिपा लिहा :

अ) इंटरप्रीटेशन आणि कन्स्ट्रक्शन यातील फरक

ब) न्यायालयांच्या अधिकारक्षेत्रावर परिणाम करणाऱ्या इंटरप्रीटेशन कायद्यांचे स्पष्टीकरण

क) रेडेंडो सिगुला सिंगुलीस

ड) इजसडेम जेनेरीस

इ) लीगल फिक्शन

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2045

[Total No. of Pages : 4

[6363]-93

Fifth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LC 0903 : ENVIRONMENTAL LAW

(2017 Pattern) (Semester -IX)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from part A. Each question carry 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from part B. Each question carry 10 marks.***
3) ***Answer question no. 10 from part C as directed. Question No 10 is for 15 marks.***

PART-A [3×15=45]

Q1) Discuss the various causes and effects of Environmental pollution and mention the controlling measures.

Q2) Explain various Measures taken for protection and conservation of natural resources, under The Water Act, 1974.

Q3) Write a detailed on Public Interest Litigation and Environment Protection Role of indian Judiciary.

Q4) Discuss the principles sustainable development and polluter pays principle with decided case laws.

Q5) Discuss importance of Forest and National Forest Policies of 1952 and 1988

PART-B [2×10=20]

Q6) Discuss Environmental issues involved in the development projects like Narmada Valley Project and Koondankulam Nuclear Power Plant.

Q7) Describe the Environment Protection Rules in India.

P.T.O.

Q8) Discuss the Criminal Liability and Environment Protection-Offences affecting public health and safety under Indian Penal Code, 1860.

Q9) Discuss the impact of Stockholm Conference, 1972 in India with reference to Environmental Laws.

<u>PART-C</u>

Q10) Write notes on Any three **[3×5=15]**

a) Origin and development of Environmental Law in India.

b) World Summit on Sustainable development, 2002

c) Absolute and Strict liability.

d) Noise Pollution.

e) Negligence

ⓘ ⓘ ⓘ ⓘ

Total No. of Questions : 10]

PC2045

[6363]-93

Fifth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LC 0903 : ENVIRONMENTAL LAW

(2017 Pattern) (Semester -IX)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3* तास*]* *[*एकूण गुण *: 80*

सूचना :– *1)* भाग -अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.

2) भाग -ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.

3) उत्तर प्रश्न क्र. निर्देशानुसार भाग -क पासून 10. प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.

भाग – अ **[3×15=45]**

प्र.1) पर्यावरण प्रदूषणाची विविध कारणे आणि परिणामांची चर्चा करा आणि नियंत्रणात्मक उपायांचा उल्लेख करा.

प्र.2) जल अधिनियम, 1974 अंतर्गत नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण आणि संवर्धन करण्यासाठी घेतलेल्या विविध उपाययोजना स्पष्ट करा.

प्र.3) भारतीय न्यायव्यवस्थेची जनहित याचिका आणि पर्यावरण संरक्षण भूमिका यावर तपशीलवार लिहा.

प्र.4) शाश्वत विकास आणि प्रदूषक वेतन तत्त्वांची चर्चा करा.

प्र.5) 1952 आणि 1988 च्या वन आणि राष्ट्रीय वन धोरणांचे महत्व चर्चा करा.

भाग–ब **[2×10=20]**

प्र.6) नर्मदा खोरे प्रकल्प आणि कुंडनकुलम अणुऊर्जा प्रकल्प यांसारख्या विकास प्रकल्पांमध्ये समाविष्ट असलेल्या पर्यावरणीय समस्यांवर चर्चा करा.

प्र.7) भारतातील पर्यावरण संरक्षण नियमांचे वर्णन करा.

प्र.8) भारतीय दंड संहिता, 1860 अंतर्गत सार्वजनिक आरोग्य आणि सुरक्षिततेवर परिणाम करणारे गुन्हेगारी दायित्व आणि पर्यावरण संरक्षण गुन्ह्यांची चर्चा करा.

प्र.9) पर्यावरण कायद्याच्या संदर्भात स्टॉकहोम परिषद, 1972 च्या भारतातील प्रभावाची चर्चा करा.

भाग–क

प्र.10) कोणत्याही 3 टीपा लिहा. **[3×5=15]**

अ) भारतातील पर्यावरण कायद्याची उत्पत्ती आणि विकास.

ब) शाश्वत विकासावर जागतिक शिखर परिषद, 2002.

क) संपूर्ण आणि कठोर दायित्व.

ड) ध्वनी प्रदूषण.

इ) निष्काळजीपणा.

ⓘ ⓘ ⓘ ⓘ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2046

[Total No. of Pages : 4

[6363]-94

Fifth Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LP-0904 : DRAFTING, PLEADING AND CONVEYANCE

(Practical Training Paper - III)

(2017 Pattern) (Semester - IX)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part-A. Each question in Part-A carries 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part-B. Each question in Part-B carries 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from Part-C. Each question in Part-C carries 5 marks.***
4) ***Figures to the right indicate full marks.***

PART - A **[3×15=45]**

Q1) Draft a complaint on behalf of Mr. W, in Consumer forum for the defect in the television set supplied by M/s RST.

Q2) Draft a agreement to sell for agricultural land belonging to Mr. T who intend to sell it to Mr. K.

Q3) Draft Suit for declaration and partition of agricultural lands which are ancestral properties.

Q4) Draft a reply on behalf of Mrs. L, in the petition filed for restitution of conjugal rights in the family court.

Q5) Draft a appeal from a judgement and decree passed by Civil Judge Junior Division in District court, in suit for specific performance for agreement made relating to agricultural land.

PART - B [2×10=20]

Q6) Draft a simple mortgage for loan taken for business.

Q7) Draft a Notice u/s 106 of Transfer of property Act, 1882.

Q8) Draft a reply to application of probate filed by Mr. S, contesting the will registered.

Q9) Draft an application for anticipatory bail for Mr. J, in Session court.

PART - C [3×5=15]

Q10) Write drafts on (Any three)

a) Affidavit

b) General power of attorney

c) Indemnity bond

d) Probate

e) Caveat

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 10]

PC2046

[6363]-94

Fifth Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

LP-0904 : DRAFTING, PLEADING AND CONVEYANCE

(Practical Training Paper - III)

(2017 Pattern) (Semester - IX)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :-
1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
3) भाग-क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.
4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग-अ [3×15=45]

प्र.1) मे आर एस टि द्वारे पुरवलेल्या टेलिव्हिजन संचातील दोषाबद्दल, ग्राहक मंचामध्ये श्री डब्ल्यू यांच्या वतीने तक्रार मसुदा तयार करा.

प्र.2) श्री टी. यांच्या मालकीची शेतजमीन जी ज्यांना श्री के. यांना विकायची आहे. ती विकण्यासाठी कराराचा मसुदा तयार करा.

प्र.3) वडिलोपार्जित मालमत्ता असलेल्या शेतजमिनींच्या अधिकार घोषणा आणि विभाजनासाठी दाव्याचा मसुदा तयार करा.

प्र.4) कौटुंबिक न्यायालयात दाम्पत्य अधिकाराचे प्रत्यास्थापन करण्यासाठी दाखल केलेल्या याचिकेत, श्रीमती एल यांच्या वतीने जबाबाचा मसुदा तयार करा.

प्र.5) जिल्हा न्यायालयात दिवाणी न्यायाधीश कनिष्ठ विभागाद्वारे पारित केलेल्या शेतजमिनीशी संबंधित केलेल्या कराराच्या स्पेसिफिक परफॉर्मन्स बाबत दिलेला निर्णय आणि डिक्री विरूद्ध अपीलचा मसुदा तयार करा.

भाग–ब [2×10=20]

प्र.*6)* व्यवसायासाठी घेतलेल्या कर्जासाठी साध्या गहाणखताचा मुसदा तयार करा.

प्र.*7)* मालमत्तेचे हस्तांतरण कायदा, 1882 च्या 106 अंतर्गत नोटीस तयार करा.

प्र.*8)* श्री. एस यांनी दाखल केलेल्या प्रोबेटच्या अर्जा बाबत, मृत्यूपत्राच्या नोंदणीला विरोध करण्यासाठी उत्तराचा मसुदा तयार करा.

प्र.*9)* सत्र न्यायालयात श्री. जे. साठी अटकपूर्व जामिनासाठी अर्जाचा मसुदा तयार करा.

भाग–क

प्र.*10)*कोणत्याही तीन चे मसुदे लिहा. **[3×5=15]**

अ) प्रतिज्ञापत्र

ब) जनरल पॉवर ऑफ अटर्नी

क) नुकसान भरपाई बाँड

ड) प्रोबेट

इ) कॅव्हेट

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2047

[Total No. of Pages : 4

[6363]-95

Fifth Year B.A.LL.B. (FiveYear Course)

LO - 0905 (A) : LAW ON EDUCATION

(2017 Pattern) (Semester - IX)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part 'A'. Each question in Part A carries 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part 'B'. Each question in Part B carries 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from Part 'C'. Each question in Part C carries 5 marks.***

PART - A **[3×15=45]**

Q1) Discuss the provisions of the Maharashtra Educational Institutions (Prohibition of Capitation Fee) Act, 1987. How does this Act prohibit the demand or collection of capitation fees in educational institutions? Evaluate its effectiveness in curbing commercialization and ensuring access to education for all socio-economic groups.

Q2) What are the challenges have emerged in the implementation of the Right to Education Act? What reforms could be suggested to address the challenges in implementing the Right to Education Act effectively?

Q3) What are the constitutional provisions regarding the Right to Education, and how have they been interpreted by the judiciary in India?

Q4) Analyze the provisions of the National Commission for Minority Educational Institutions Act, 2004. What are its key objectives, and how does it ensure the rights of minorities to establish and administer educational institutions?

Q5) Explain the competency of legislative bodies to make laws on education, Focusing on the concerned entries in the VII Schedule of the Indian Constitution. How do these entries delineate the distribution of powers between the Union and State governments regarding educational matters?

P.T.O.

PART - B **[2×10=20]**

Q6) How the stakeholders contribute to the implementation of Free and compulsory education in India? Discuss.

Q7) Discuss the powers and functions of the University Grants Commission (UGC) as established under the UGC Act, 1956. How does the UGC contribute to the maintenance of academic standards and the promotion of higher education in India?

Q8) Evaluate the role of the Governor as the Chancellor of universities in the state of Maharashtra. How does this gubernatorial control influence the functioning and autonomy of universities?

Q9) Explain the salient features of the Maharashtra Public Universities Act, 2016, with a focus on the types of universities recognized under the Act and the authorities and officers within these universities.

PART - C

Q10) Write Short Notes on any three. **[3×5=15]**

a) Define the term "ragging" as per the Maharashtra Prohibition of Ragging Act, 1999.

b) Outline the objectives of the Maharashtra Prevention of Malpractices at Examination Act, 1982.

c) Describe the procedure outlined in the Maharashtra Public Universities Act, 2016, for investigating and taking disciplinary action against instances of malpractices at examinations.

d) School Norms and Facilities under The Right to Free and Compulsory Education Act, 2009.

c) Educational Institutions and Article 12.

■■■■

Total No. of Questions : 10]

PC2047

[6363]-95

Fifth Year B.A.LL.B. (FiveYear Course)
LO - 0905 (A) : LAW ON EDUCATION
(2017 Pattern) (Semester - IX)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.

2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.

3) भाग-क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

भाग - अ **[3×15=45]**

प्र.1) महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (कॅपिटेशनफीप्रतिबंधक) अधिनियम, 1987 मधील तरतुदींची चर्चा करा. हा कायदा शैक्षणिक संस्थांमधील कॅपिटेशन फीची मागणी किंवा वसुलीवर कसा प्रतिबंध घालतो? व्यावसायीकरण रोखण्यासाठी आणि सर्व सामाजिक - आर्थिक गटांना शिक्षणाची उपलब्धता सुनिश्चित करण्यासाठी त्याच्या परिणामकारकतेचे मूल्यांकन करा.

प्र.2) शिक्षण हक्क कायद्याच्या अंमलबजावणीत कोणती आव्हाने निर्माण झाली आहेत? शिक्षण हक्क कायद्याची प्रभावी अंमलबजावणी करताना येणाऱ्या आव्हानांना तोंड देण्यासाठी कोणत्या सुधारणा सुचविल्या जाऊ शकतात?

प्र.3) शिक्षण हक्कासंदर्भात घटनात्मक तरतुदी काय आहेत आणि भारतातील न्यायव्यवस्थेने त्यांचा अर्थ कसा लावला आहे?

प्र.4) राष्ट्रीय अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था आयोग अधिनियम, 2004 मधील तरतुदींचे विश्लेषण करा. त्याची प्रमुख उद्दिष्टे कोणती आहेत आणि अल्पसंख्याकांना शैक्षणिक संस्था स्थापन करण्याचा आणि त्यांचा कारभार चालविण्याचा अधिकार कसा सुनिश्चित करता येईल?

प्र.5) भारतीय राज्यघटनेच्या सातव्या अनुसूचीतील संबंधित नोंदींवर लक्ष केंद्रित करुन शिक्षणविषयक कायदे करण्याची कायदे मंडळांची क्षमता समजावून सांगा. या नोंदींमध्ये शैक्षणिक बाबींबाबत केंद्र आणि राज्य सरकारांमधील अधिकारांचे वाटप कसे केले जाते ते स्पष्ट करा?

भाग – ब **[2×10=20]**

प्र.6) भारतात मोफत आणि सक्तीच्या शिक्षणाच्या अंमलबजावणीसाठी भागधारक कसे योगदान देतात ते स्पष्ट करा?

प्र.7) यूजीसी कायदा 1956 अन्वये स्थापन झालेल्या विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे (यूजीसी) अधिकार व कार्ये यांची चर्चा करा. भारतातील शैक्षणिक दर्जा राखण्यासाठी आणि उच्चशिक्षणाला चालना देण्यासाठी यूजीसी कसे योगदान देते?

प्र.8) महाराष्ट्र राज्यातील विद्यापीठांचे कुलपती म्हणून राज्यपालांच्या भूमिकेचे मूल्यमापन करा. विद्यापीठांच्या कामकाजावर आणि स्वायत्ततेवर या सरकारी नियंत्रणाचा कसा परिणाम होतो ते स्पष्ट करा?

प्र.9) महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, 2016 या कायद्यांतर्गत मान्यताप्राप्त विद्यापीठांचे प्रकार आणि या विद्यापीठांमधील अधिकारी केंद्रस्थानी ठेऊन कायद्याची ठळक वैशिष्ट्ये समजावून सांगा?

भाग – क **[3×5=15]**

प्र.10) कोणत्याही तीनवर शॉर्ट नोट्स लिहा.

अ) महाराष्ट्र रॅगिंग प्रतिबंधक कायदा 1999 नुसार रॅगिंग या शब्दाची व्याख्या करा.

ब) महाराष्ट्र परीक्षा गैरप्रकार प्रतिबंधक अधिनियम, 1982 च्या उद्दिष्टांची रुपरेषा सांगा.

क) परीक्षांमधील गैरप्रकारांची चौकशी व त्यांच्यावर शिस्तभंगाची कारवाई करण्यासाठी महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, 2016 मध्ये नमूद केलेल्या कार्यपद्धतीचे वर्णन करा.

ड) मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, 2009 अन्वये शालेय निकष व सुविधा.

इ) शैक्षणिक संस्था आणि अनुच्छेद 12.

■■■■

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2048

[Total No. of Pages : 4

[6363]-96

Fifth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO - 0906 : PRINCIPLES OF TAXATION LAW

(2017 Pattern) (Semester - IX)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answers any three questions from part 'A'. Each question in part 'A ' is for 15 Marks.***
2) ***Answers any two questions from part 'B'. Each question in part 'B' is for 10 Marks.***
3) ***Answers question no.10 from part 'C' as directed. Question no. 10 is for 15 marks.***

PART - A **[3×15=45]**

Q1) What is included in income of an individual and how taxable income is computed?

Q2) What is Annual Value? State the deductions which are allowed from Annual Value in computing the taxable income from House Property.

Q3) Explain the concept of Tax Avoidance, Tax Evasion and Tax Planning and discuss the penalties for Tax Evasion and Tax Avoidance under the Income Tax Act, of 1961.

Q4) Explain the constitutional provision relating to Income Tax Act.

Q5) Examine the provisions relating to clubbing of income under the Income Tax Act, 1961.

PART - B **[2×10=20]**

Q6) Discuss the provisions regarding 'Rebates and Reliefs' under the Income Tax Act, of 1961.

Q7) Discuss the types of assessment and explain appellate procedures under Income Tax Act, of 1961.

Q8) Define clearly the terms Business, Profession, Vocation.

Q9) Discuss the provisions relating to the payment of Tax, Interest, Penalty and other amounts under IGST Act.

PART - C

Q10) Write Short notes on any three **[3×5=15]**

a) Capital Goods

b) Short term capital gain

c) Payment of Tax

d) Agricultural Income

e) Self-occupied house

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

PC2048

[6363]-96

Fifth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)
LO - 0906 : PRINCIPLES OF TAXATION LAW
(2017 Pattern) (Semester - IX)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :– *1)* भाग -अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.

2) भाग -ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.

3) भाग -क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.

भाग–अ **[3×15=45]**

प्र.1) एखाद्या व्यक्तिच्या उत्पन्नामध्ये काय समाविष्ट आहे आणि करपात्र उत्पन्नाची गणना कशी केली जाते?

प्र.2) वार्षिक मूल्य म्हणजे काय? घराच्या मालमत्तेतून करपात्र उत्पन्नाची गणना करताना वार्षिक मूल्यातून अनुमती असलेल्या वजावट सांगा.

प्र.3) कर टाळणे, कर चुकवणे, आणि कर नियोजन या संकल्पना स्पष्ट करा आणि 1961 च्या आयकर कायदा अंतर्गत कर चुकवेगिरी आणि कर टाळण्याच्या दंडांवर चर्चा करा.

प्र.4) आयकर कायद्याशी संबंधित घटनात्मक तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.5) आयकर कायदा, 1961 अंतर्गत मिळकती एकत्र करण्यासंबंधीच्या तरतुदींचे परीक्षण करा.

भाग–ब **[2×10=20]**

प्र.6) 1961 च्या प्राप्तिकर कायदा अंतर्गत 'सवलत आणि सवलती' बाबतच्या तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.7) 1961 च्या आयकर कायदा अंतर्गत मूल्यांकनाच्या प्रकारांची चर्चा करा आणि अपील प्रक्रियेचे स्पष्टीकरण करा.

प्र.8) व्यवसाय, व्यवसाय, व्यवसाय या शब्दांची स्पष्ट व्याख्या करा.

प्र.9) IGST कायद्यांतर्गत कर, व्याज, दंड आणि इतर रक्कम भरण्याशी संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

भाग–क

प्र.10) कोणत्याही तीन वर टीप लिहा. **[3×5=15]**

अ) भांडवली वस्तू

ब) अल्पकालीन भांडवली नफा

क) कर भरणे

ड) कृषी उत्पन्न

इ) स्व–व्याप्त घर

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC2049

[Total No. of Pages : 4

[6363]-97

Fifth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO - 0907: LAW OF FORENSIC SCIENCE

(2017 Pattern) (Semester - IX)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from part -A. Each question carries 15 marks***
2) ***Answer any two questions from part -B. Each question carries 10 marks***
3) ***Answer question no. 10 as directed. Question No 10 is for 15 marks***

PART - A **[3×15=45]**

Q1) Discuss the significance and development of forensic science in India.

Q2) Explain the role of handwriting expert and evidentiary value of expert opinion on handwriting.

Q3) Describe the significance of Law Relating to Ballistics in Criminal Investigation.

Q4) Explain Role of Forensic Science in Investigation of Crime.

Q5) What are Questioned Documents? Explain the significance of such documents in forensic Science.

P.T.O.

PART - B **[2×10=20]**

Q6) What is cyber forensics? Explain the role and importance of cyber forensics in criminal investigation.

Q7) What do you mean by Polygraph Test? Explain in detail the procedure for conducting Polygraph Test.

Q8) Discuss the various Modern Techniques for Collection of Evidences and its Role in Forensic Science.

Q9) What is Fingerprint Forensics? Discuss the role of Finger Print Forensic in Criminal Investigation.

PART - C

Q10) Write a note on any three **[3×5=15]**

a) Meaning of Forensic Science

b) Crime scene investigator

c) Summons

d) Lie detection technique

e) Types of Crimes

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

PC2049

[6363]-97

Fifth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO - 0907: LAW OF FORENSIC SCIENCE

(2017 Pattern) (Semester - IX)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :– *1)* भाग -अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.

2) भाग -ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.

3) भाग -क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग -क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.

भाग–अ **[3×15=45]**

प्र.1) भारतातील न्यायवैद्यक शास्त्राचे महत्त्व आणि विकास यावर चर्चा करा.

प्र.2) हस्तलेखन तज्ञाची भूमिका आणि हस्तलेखनावरील तज्ञांच्या मताचे स्पष्ट महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.3) गुन्हेगारी तपासा मधील बॅलिस्टिक्सशी संबंधित कायद्याचे महत्त्व वर्णन करा.

प्र.4) गुन्ह्याच्या तपासात न्यायवैद्यक शास्त्राची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.5) प्रश्नांकित दस्तऐवज म्हणजे काय? आणि न्यायवैद्यक शास्त्रामध्ये अशा दस्तऐवजांचे महत्त्व स्पष्ट करा.

भाग–ब **[2×10=20]**

प्र.6) सायबर फॉरेन्सिक म्हणजे काय? गुन्हेगारी तपासात सायबर फॉरेन्सिकची भूमिका आणि महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.7) पॉलीग्राफ चाचणी म्हणजे काय? पॉलीग्राफ चाचणी राबविण्याची प्रक्रिया सविस्तर सांगा.

प्र.8) पुरावे गोळा करण्यासाठी विविध आधुनिक पद्धती आणि न्यायवैद्यक शास्त्रामध्ये त्यांची भूमिका यावर चर्चा करा.

प्र.9) फिंगरप्रिंट फॉरेन्सिक म्हणजे काय? फौजदारी तपासात फिंगर प्रिंट फॉरेन्सिकच्या भूमिकेची चर्चा करा.

भाग–क

प्र.10) खालील पैकी कोणत्याही तीन टीप लिहा. **[3×5=15]**

अ) न्यायवैद्यक शास्त्राचा अर्थ

ब) गुन्हा घटनास्थळ तपासनीस

क) समन्स

ड) खोटे शोधण्याची पद्धती

इ) गुन्ह्यांचे प्रकार

ⓘⓘⓘⓘ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2050

[Total No. of Pages : 4

[6363]-98

B.A. LL.B.

(Fifth Year of Five Years Law Course)

LO-0908(D) : LAND LAWS - I

(2017 Pattern) (Semester - IX)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.***
3) ***Attempt any three short notes from part C. Each question in Part C is for 5 marks.***

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Q1) Define Standard Rent. When the Court can fix the Standard rent & permitted increase under the Maharashtra Rent Control Act, 1999.

Q2) Elaborate the establishment, incorporation and composition of the Real Estate Regulatory Authority under the Real Estate (Regulation & Development) Act, 2016.

Q3) Define "Apartment". Explain in detail the contents of declaration and contents of deed of Apartment under the Maharashtra Apartment Ownership Act, 1970.

Q4) What are the obligations of the promoter in respect of information contained in advertisement or prospectus issued by him for any real estate project under the Real Estate (Regulation & Development) Act, 2016?

Q5) Enumerate the provisions relating to Development Plan, its contents and implementation under The Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966.

PART - B **[2 × 10 = 20]**

Q6) Explain special provision for recovery of possession by Members of Armed Forces under the Maharashtra Rent Control Act, 1999.

Q7) Discuss the Duties and Responsibilities of a Promoter under The Maharashtra Ownership Flats Act, 1963.

Q8) Explain the procedure for Registration of Real Estate Agents and Consequences of non- Registration under the Real Estate (Regulation & Development) Act, 2016.

Q9) What are the provisions relating to Relief against Forfeiture & Jurisdiction of Courts under the Maharashtra Rent Control Act?

PART - C

Q10) **Answer Any Three of the following : [3 × 5 = 15]**

a) Landlord's duty not to cut off or withhold essential supply or Service.

b) Repair & Re-entry under the MRCA, 1999.

c) Rights and Duties of allottees under RERA, 2016.

d) Registration of Flat Purchase Agreement under MOFA, 1963.

e) Power to adjudicate compensation under RERA Act, 2016.

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 10]

PC-2050

[6363]-98
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Years Law Course)
LO-0908(D) : LAND LAWS - I
(2017 Pattern) (Semester - IX)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :
1) *भाग–अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*
2) *भाग–ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
3) *भाग क मधील कोणत्याही तीन टीपा लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.*

भाग – अ **[3 × 5 = 45]**

प्रश्न 1) मानक भाडे परिभाषित करा. महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण कायदा, 1999 अंतर्गत न्यायालय मानक भाडे आणि भाडे वाढीचे निर्धारण कसे केले जाते ते सविस्तर लिहा.

प्रश्न 2) रिअल इस्टेट (नियमन आणि विकास) कायद्यांतर्गत रिअल इस्टेट नियामक प्राधिकरणाची स्थापना, नोंदणी आणि रचना याविषयीच्या तरतुदी लिहा.

प्रश्न 3) ''अपार्टमेंट'' आणि ''अपार्टमेंट मालक'' परिभाषित करा. महाराष्ट्र अपार्टमेंट मालकी कायदा, 1970 अंतर्गत अपार्टमेंटच्या डिक्लेरेशनमधील मजकूर आणि कराराचा तपशील स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) रिअल इस्टेट (नियमन आणि विकास) अधिनियम, 2016 अंतर्गत कोणत्याही रिअल इस्टेट प्रकल्पासाठी त्याने जारी केलेल्या जाहिराती किंवा माहिती पत्रका संदर्भात प्रवर्तकाचे काय दायित्व आहेत?

प्रश्न 5) महाराष्ट्र प्रादेशिक आणि नगररचना अधिनियम, 1966 अंतर्गत विकास आराखडा, त्यातील समाविष्ट बाबी आणि अंमलबजावणीशी संबंधित तरतुदी लिहा.

भाग – ब [2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण कायदा, 1999 अंतर्गत सशस्त्र दलाच्या सदस्यांकडून ताबा परत मिळवण्यासाठी विशेष तरतूद स्पष्ट करा.

प्रश्न 7) महाराष्ट्र ओनरशिप फ्लॅट्स कायदा, 1963 अंतर्गत प्रवर्तकाची कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्यांची माहिती लिहा.

प्रश्न 8) रिअल इस्टेट (नियमन आणि विकास) कायदा, 2016 अंतर्गत रिअल इस्टेट रिअल इस्टेट एजंटच्या नोंदणीची प्रक्रिया आणि नोंदणी न केल्याचे परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न 9) महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण कायद्यांतर्गत जप्ती विरूद्धच्या सवलती आणि न्यायालयाचे अधिकार क्षेत्र संबंधित काय तरतुदी आहेत?

भाग – क

प्रश्न 10) छोट्या टीप लिहा कोणत्याही तीन : [3 × 5 = 15]

अ) अत्यावश्यक पुरवठा किंवा सेवा खंडित किंवा रोखू नये यासाठी घरमालकाच्या कर्तव्ये

ब) महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण कायद्यांतर्गत दुरूस्ती आणि पुन्हा प्रवेश

क) रिअल इस्टेट कायदा 2016 अंतर्गत मालमत्ता धारकाचे अधिकार आणि कर्तव्ये

ड) महाराष्ट्र मालकी सदनिका अधिनियम, 1963 अंतर्गत फ्लॅट खरेदी कराराची नोंदणी

इ) रिअल इस्टेट कायदा, 2016 अंतर्गत नुकसान भरपाईचा निर्णय घेण्याचा अधिकार

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2051

[Total No. of Pages : 4

[6363]-99

B.A.LL.B.

(Fifth Year of Five Years Law Course)

LO - 0909(E) : INTERNATIONAL LAW ON AIR, SPACE AND SEA

(2017 Pattern) (Semester - IX)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Part A, Part B and Part C are compulsory.***
2) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.***
3) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.***
4) ***Answer any three questions from Part C. Each question in Part C is for 05 marks.***

PART - A

[3 × 15 = 45]

Q1) Define Air Law. Explain in detail the concept of 'Freedom of Air' and 'Air Sovereignty'.

Q2) Explain in detail the salient features of the Chicago Convention on International Civil Aviation, 1944.

Q3) Discuss in detail the dispute settlement mechanism of the International Civil Aviation Organization.

Q4) Explain the role of 'Department of Space' and 'Indian Space Research Organisation' in the administration of space program.

Q5) Trace the historical origin of the Law of Sea and discuss the contribution of the UN conferences on the Law of Sea.

PART - B

[2 × 10 = 20]

Q6) Define Space Law. Explain the nature of Space Law.

Q7) Explain in brief the provisions of the Aircraft Act, 1934.

Q8) Write a brief note on object and significance of the Space treaty, 1967.

Q9) Write a note on the State Sovereignty and Claim of property Rights.

PART - C

10) **Write short notes on any three :** **[3 × 5 = 15]**

a) Sources of Air Law

b) Common interest and fundamental principles of Space law

c) Territorial Sea

d) The Liability Convention,1975

e) Seabed mining

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 10]

PC-2051

[6363]-99
B.A.LL.B.
(Fifth Year of Five Years Law Course)
LO - 0909(E) : INTERNATIONAL LAW ON AIR, SPACE AND SEA
(2017 Pattern) (Semester - IX)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :
1) *भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग – अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.*
2) *भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग – ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.*
3) *भाग क मधील कोणत्याही तीन लघु प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग – क मधील प्रत्येक प्रश्न 05 गुणांसाठी आहे.*

भाग – अ

[3 × 15 = 45]

प्रश्न 1) हवाई कायद्याची व्याख्या करा. 'हवाई स्वतंत्र्य' आणि 'हवाई सार्वभौमत्व' या संकल्पना सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) शिकागो कन्व्हेन्शन ऑन इंटरनॅशनल सिव्हिल एव्हिएशन, 1944 च्या ठळक वैशिष्ट्यांचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्रश्न 3) आंतरराष्ट्रीय नागरी विमान वाहतूक संघटनाच्या विवाद निराकरण यंत्रणेची तपशीलवार चर्चा करा.

प्रश्न 4) अंतराळ कार्यक्रमाच्या प्रशासनात 'अंतराळ विभाग' आणि भारतीय 'अंतराळ संशोधन संस्थेची' भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) समुद्र कायद्याच्या ऐतिहासिक उत्पत्तीचा शोध घ्या आणि समुद्राच्या कायद्यावरील संयुक्त राष्ट्र (UN) परिषदांच्या योगदानावर चर्चा करा.

भाग – ब

[2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) अंतराळ कायद्याची व्याख्या करा. अंतराळ कायद्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्रश्न 7) वायुयान कायदा, 1934 मधील तरतुदी थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्रश्न 8) अंतराळ करार, 1967 चे उद्दिष्ट आणि महत्व यावर थोडक्यात नोंद लिहा.

प्रश्न 9) राज्य सार्वभौमत्व आणि मालमत्तेच्या हक्काच्या प्रश्नावर एक टीप लिहा.

भाग – क

प्रश्न 10) कोणत्याही तीनवर टीप लिहा : **[3 × 5 = 15]**

अ) हवाई कायद्याचे स्त्रोत

ब) सामान्य स्वारस्य आणि अवकाश कायद्याची मूलभूत तत्त्वे

क) प्रादेशिक समुद्र

ड) दायित्व करार, 1975

इ) समुद्रतळ खाण

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2052

[Total No. of Pages : 4

[6363]-101

B.A. LL.B.

(Fifth Year of Five Year Law Course)

LC - 1001 : THE CRIMINAL PROCEDURE CODE

(2017 Pattern) (Semester - X)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any Three questions from Part A. Each question carry 15 marks.***
2) ***Answer any Two questions from Part B. Each question carry 10 marks.***
3) ***Answer question no. 10 from part C as directed. Question No. 10 is for 15 marks.***

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Q1) Explain in detail the organization and role of police, prosecutors and defense counsel under the Code of Criminal Procedure, 1973.

Q2) Elaborate on the procedures related to arrest, search, and seizure under the Code of Criminal Procedure, 1973.

Q3) Explain the provisions relating to the maintenance of wives, children, and parents under the Code of Criminal Procedure, 1973.

Q4) Compare the trial process before a Court of Sessions and trial of warrant cases by Magistrates.

Q5) Describe the role and duties of probation officers under the Probation of Offenders Act, 1958

P.T.O.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) What are the constitutional perspectives related to criminal procedure? Discuss the relevant provisions of the Code of Criminal Procedure, 1973 concerning Article 14, 20, and 2lof the Indian Constitution.

Q7) What are the rules regarding the proclamation and attachment of property?

Q8) Describe the form and content of a charge' under the Code of Criminal Procedure, 1973.

Q9) Explain briefly the relevant provisions dealing with Commencement of proceedings before Magistrates under the criminal law in India.

PART - C

Q10) **Write short notes (any 3) :** **[3 × 5 = 15]**

a) Differentiate between cognizable and non-cognizable offenses

b) Compensation and Costs in judgments.

c) Rationale behind Appeal

d) Compoundable offence

e) Provisions relating to the Enquiry and Trial

Total No. of Questions : 10]

PC-2052

[6363]-101
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Year Law Course)
LC - 1001 : फौजदारी प्रक्रिया संहिता
(2017 Pattern) (Semester - X)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) *प्रश्नपत्रिकेतील सर्व भाग सक्तीचे आहेत.*
2) *भाग–अ मधील कुठलेही तीन प्रश्न सोडवा. भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्नास 15 गुण आहेत.*
3) *भाग–ब मधील कुठलेही दोन प्रश्न सोडवा प्रत्येक प्रश्नास 10 गुण आहेत.*
4) *भाग–क मधील कुठलेही तीन प्रश्न सोडवा प्रत्येक प्रश्नास 5 गुण आहेत.*

भाग – अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न 1) फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत पोलिस, अभियोक्ता आणि बचाव पक्षाचे वकील यांची संघटना आणि भूमिका तपशीलवार स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत अटक, शोध आणि जप्तीशी संबंधित कार्यपद्धती विस्तृत करा.

प्रश्न 3) फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत पत्नी, मुले आणि पालक यांच्या. निर्वाहाकरिताच्या संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) सत्र न्यायालयासमोरील खटल्याच्या प्रक्रियेची आणि वॉरंट प्रकरणांच्या दंडाधिकारी समोरच्या खटल्याची तुलना करा.

प्रश्न 5) प्रोबेशन ऑफ ऑफेंडर्स ॲक्ट, 1958 अंतर्गत प्रोबेशन ऑफिसरची भूमिका आणि कर्तव्ये यांचे वर्णन करा.

भाग – ब [2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) फौजदारी प्रक्रियेशी संबंधित घटनात्मक दृष्टीकोन काय आहेत? भारतीय राज्यघटनेच्या कलम 14, 20 आणि 21 संबंधी फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 मधील संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

प्रश्न 7) मालमत्तेची घोषणा आणि जप्तीबाबत काय नियम आहेत?

प्रश्न 8) फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत 'दोषारोप' च्या स्वरूपाचे आणि मजकुराचे वर्णन करा.

प्रश्न 9) भारतातील फौजदारी कायद्यांतर्गत दंडाधिकाऱ्यांसमोर कार्यवाही सुरू करण्याशी संबंधित तरतुदी थोडक्यात स्पष्ट करा.

भाग – क

प्रश्न 10) टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) : **[3 × 5 = 15]**

अ) दखलपात्र आणि अदखलपात्र गुन्ह्यांमध्ये फरक करा.

ब) नुकसान भरपाई आणि निकालातील खर्च.

क) अपीलामागील तर्क

ड) आपसात मिटविण्यायोग्य अपराध

इ) चौकशी आणि संपरीक्षा संबंधित तरतुदी

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2053

[Total No. of Pages : 4

[6363]-102
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Year Law Course)
LC - 1002 : ADMINISTRATIVE LAW
(2017 Pattern) (Semester - X)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 Marks.***
2) ***Answer any two questions fivm Part-B. Each question in Part-B is for 10 Marks.***
3) ***Answer any three questions from Part-C. Each question in Part-C is for 5 Marks.***
4) ***Figures to the right indicate full marks.***

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Q1) Explain in detail the principles of natural justice with the help of appropriate judicial Decisions.

Q2) What is administrative discretion? Explain thoroughly the grounds of judicial review of administrative discretion.

Q3) Discuss the nature, scope and necessity of Administrative Law in today's modern era.

Q4) What do you mean by Delegated Legislation? Explain the Safeguards on delegated legislation with the help of appropriate examples.

Q5) Give a brief note on the Legislative and Governmental Control over Corporations and public undertakings.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) 'Ombudsman is Parliamentary Commissioner for administration'. Explain this statement in the light of legislative enactment of 2013.

Q7) Elucidate the concept of 'Tortious Liability of the State' with the help of relevant judicial decisions.

Q8) Explain the powers of 'Commission' under the Commission of Inquiry Act, 1952.

Q9) Discuss the nature and scope of the 'Right to Information' provided under the Right to Information Act, 2005.

PART - C

Q10) **Write short note on (Any Three) :** **[3 × 5 = 15]**

a) Theory of Separation of Power

b) Doctrine of Excessive delegation

c) Government's Contractual liability

d) Need of adjudicatory powers of administration

e) Notion of Judicial Review

Total No. of Questions : 10]

PC-2053

[6363]-102
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Year Law Course)
LC - 1002 : प्रशासकीय कायदा
(2017 Pattern) (Semester - X)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) *भाग–अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*
2) *भाग–ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
3) *भाग–क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.*
4) *उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.*

भाग – अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न *1)* योग्य न्यायिक निर्णयाच्या मदतीने नैसर्गिक न्यायाची तत्त्वे तपशीलवाद स्पष्ट करा.

प्रश्न *2)* प्रशासकीय विवेक म्हणजे काय? प्रशासकीय विवेकाच्या न्यायिक पुनरावलोकनाचे कारण पूर्णपणे स्पष्ट करा.

प्रश्न *3)* आजच्या आधुनिक युगात प्रशासकीय कायद्याचे स्वरूप, व्याप्ती आणि आवश्यकता यावर चर्चा करा.

प्रश्न *4)* डेलिगेटेड लेजिस्लेशन म्हणजे काय? सुयोग्य उदाहरणांच्या सहाय्याने नियुक्त केलेल्या कायद्यांवरील सुरक्षा उपाय स्पष्ट करा.

प्रश्न *5)* कॉर्पोरेशन्स आणि सार्वजनिक उपक्रमांवरील विधान आणि सरकारी नियंत्रणाची थोडक्यात नोंद द्या.

भाग – ब **[2 × 10 = 20]**

प्रश्न 6) 'लोकपाल म्हणजे प्रशासनासाठी संसदीय आयुक्त' हे विधान 2013 च्या विधान कायद्याच्या प्रकाशात समजावून सांगा.

प्रश्न 7) संबंधित न्यायिक निर्णयांच्या मदतीने 'राजयाचे कठोर दायित्व' ही संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 8) कमिशन ऑफ इन्क्वायरी ऍक्ट, 1952 अंतर्गत 'कमिशन' चे अधिकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 9) माहितीचा अधिकार कायदा, 2005 अंतर्गत प्रदान केलेल्या 'माहितीची अधिकार' चे स्वरूप आणि व्याप्ती याविषयी चर्चा करा.

भाग – क

प्रश्न 10) (कोणत्याही तीन) वर संक्षिप्त टीप लिहा : **[3 × 5 = 15]**

अ) शक्तीच्या पृथक्करणाचा सिद्धांत

ब) अत्याधिक शिष्टमंडळाची शिकवण

क) सरकारचे कंत्राटी दायित्व

ड) प्रशासनाच्या न्यायिक अधिकारांची आवश्यकता

इ) न्यायिक पुनरावलोकनाची कल्पाना

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2054

[Total No. of Pages : 4

[6363]-103
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Year Law Course)
LC - 1003 : COMPANY LAW
(2017 Pattern) (Semester - X)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 Marks.***
2) ***Answer any three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 Marks.***
3) ***Answer question No. 10 from Part C as directed. The Question No.10 is for 15 Marks.***
4) ***Figure to the right indicate full Marks.***

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Q1) Discuss the difference between company and other forms of business organisations.

Q2) What is Article of Association. Explain doctrine of constructive notice and its exceptions with the help of case laws.

Q3) Critically examine the powers and duties of the directors under Company Law.

Q4) What is prospectus and kinds of it? Explain Liability for misstatements in a prospectus under Company Law.

Q5) Define Share and Share Capital. Discuss the law relating to issue, allotment, forfeiture and transfer and transmission of shares.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) What is merger and amalgamation. Discuss provisions relating amalgamation of companies by Central Government in public interest.

Q7) Explain the meaning of Winding up of Company. Discuss the role of Liquidator in winding up process.

Q8) Discuss provisions relating to National Company Law Tribunal under Company Act 2013.

Q9) Explain the various types of meetings of shareholders and rules regarding conduct of business at Annual General Meeting.

PART - C

Q10) **Write a Short Note on any three.** **[3 × 5 = 15]**

a) Pre-incorporation contracts

b) Types of Meetings

c) Auditor

d) Removal of names of companies from register of companies

e) Mediation and Conciliation Panel

Total No. of Questions : 10]

PC-2054

[6363]-103
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Year Law Course)
LC - 1003 : COMPANY LAW
(2017 Pattern) (Semester - X)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) *भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*
2) *भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
3) *निर्देशानुसार भाग-क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.*
4) *उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.*

भाग - अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न *1)* कपंनी आणि इतर प्रकारच्या व्यावसायिक संस्थांमधील फरकाची चर्चा करा.

प्रश्न *2)* असोसिएशनचा लेख काय आहे. केस कायद्याच्या मदतीने रचनात्मक नोटिसची शिकवण आणि त्याचे अपवाद स्पष्ट करा.

प्रश्न *3)* कंपनी कायद्यांतर्गत संचालकांच्या अधिकारांचे आणि कर्तव्यांचे गंभीरपणे परीक्षण करा.

प्रश्न *4)* प्रॉस्पेक्टस म्हणजे काय आणि त्याचे प्रकार? कंपनी कायद्यांतर्गत प्रॉस्पेक्टसमधील चुकीच्या विधानांसाठी दायित्व स्पष्ट करा.

प्रश्न *5)* शेअर आणि शेअर कॅपिटल परिभाषित करा. शेअर्स जारी करणे, वाटप करणे, जप्त करणे आणि हस्तांतरण आणि ट्रान्समिशन यासंबंधी कायद्याची चर्चा करा.

<u>भाग – ब</u> **[2 × 10 = 20]**

प्रश्न 6) विलीनीकरण आणि एकत्रीकरण म्हणजे काय? सार्वजनिक हितासाठी केंद्र सरकारद्वारे कंपन्यांच्या विलीनीकरणाशी संबंधित तरतुदींवर चर्चा करा.

प्रश्न 7) विंडिंग अप ऑफ कंपनीचा अर्थ स्पष्ट करा. विंडिंग अप प्रक्रियेमध्ये लिक्वडेटरच्या भूमिकेची चर्चा करा.

प्रश्न 8) कंपनी कायदा 2013 अंतर्गत राष्ट्रीय कंपनी कायदा न्यायाधिकरणाशी संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

प्रश्न 9) भागधारकांच्या बैठकांचे विविध प्रकार आणि वार्षिक सर्वसाधारण सभेत व्यवसाय चालवण्याबाबतचे नियम स्पष्ट करा.

<u>भाग – क</u>

प्रश्न 10) कोणत्याही तीनवर एक छोटी टीप लिहा. **[3 × 5 = 15]**

अ) प्री–कॉर्पोरेशन करार

ब) सभांचे प्रकार

क) ऑडिटर

ड) कंपन्यांच्या रजिस्टरमधून कंपन्यांची नावे काढून टाकणे

इ) ध्यान आणि सामंजस्य पॅनेल

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. : ____

PC2055

[Total No. of Pages : 4

[6363]-104

Fifth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)
LO 1005 (A) : ELECTION LAW
(2017 Pattern) (Semester -X)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 Marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 Marks.***
3) ***Answer question No. 10 from Part C as directed. The Question No.10 is for 15 Marks.***
4) ***Figure to the right indicate full Marks.***

<u>PART-A</u> **[3×15=45]**

Q1) Discuss preparatory process for conduct of election under Conduct of Election Rules, 1961.

Q2) Discuss the constitutional provisions of election of president and vice-president.

Q3) What is election petition? Discuss jurisdiction of high court in election petition.

Q4) Discuss Anti-Defection Law in the light of Kihota Hollohon v. Zachilhu, AIR 1993 SC 412.

Q5) What is delimitation in election? Critically evaluate the principle of 'one vote one value' in the light of laws on delimitaton of constituencies for House of People and State Assembly.

P.T.O.

PART-B [2×10=20]

Q6) Discuss the legal provisions of election to the legislative assembly and legislative Council of State.

Q7) Discuss powers and functions of election commission in India.

Q8) What is ordinary resident? Discuss provisions for preparation, revision and correction of electoral roll under Representation of People Act.

Q9) What are the conditions for getting recognised as a state party? Discuss splits and mergers of political parties and allotment of symbols under Election Symbols (Reservation and Allotment) Order, 1968.

PART-C

Q10) Write a Short Note on any three. **[3×5=15]**

a) Qualification for setting aside elections

b) Scope and ambit of Article 329: Mohinder Singh Gill v.Chief Election Commissioner. New Delhi, AIR 1978 SC 851

c) Proportional representation

d) Registration of political parties

e) Opinion polls and exit polls

■■■■

Total No. of Questions : 10]

PC2055

[6363]-104

Fifth Year B.A.LL.B. (Five Year Course)

LO 1005 (A) : ELECTION LAW

(2017 Pattern) (Semester -X)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :- *1)* भाग–अ मधील कोणतेही तीन प्रश्न उत्तर द्या. भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.

2) भाग–ब मधील कोणतेही दोन प्रश्न उत्तर द्या. भाग–ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.

3) निर्देशानुसार भाग–क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.

4) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवते.

भाग - अ **[3×15=45]**

प्र.*1)* निवडणूक आचार नियम, 1961 अंतर्गत निवडणूक आयोजित करण्याच्या तयारी प्रक्रियेची चर्चा करा.

प्र.*2)* अध्यक्ष आणि उपराष्ट्रपतींच्या निवडीच्या घटनात्मक तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.*3)* निवडणूक याचिका काय आहे? निवडणूक याचिकेत उच्च न्यायालयाच्या अधिकारक्षेत्रावर चर्चा करा.

प्र.*4)* किहोटा होलोहोन विरुद्ध झाचिल्हू, AIR 1993 SC 412 च्या प्रकाशात पक्षांतर विरोधी कायद्याची चर्चा करा.

प्र.*5)* निवडणुकीत परिसीमन म्हणजे काय? लोकसभेच्या आणि राज्य विधानसभेसाठी मतदारसंघांच्या सीमांकन कायद्याच्या प्रकाशात 'एक मत एक मूल्य' या तत्त्वाचे गंभीरपणे मूल्यांकन करा.

भाग - ब **[2×10=20]**

प्र.*6)* राज्याच्या विधानसभा आणि विधानपरिषदेच्या निवडणुकीच्या कायदेशीर तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.*7)* भारतातील निवडणूक आयोगाचे अधिकार आणि कार्ये यांची चर्चा करा.

प्र.*8)* सामान्य रहिवासी म्हणजे काय? लोकप्रतिनिधी कायद्यांतर्गत मतदार यादी तयार करणे, पुनरिक्षण करणे आणि दुरुस्त करणे यासाठीच्या तरतुदींवर चर्चा करा.

प्र.*9)* राज्य पक्ष म्हणून मान्यता मिळण्यासाठी कोणत्या अटी आहेत? राजकीय पक्षांचे विभाजन आणि विलीनीकरण आणि निवडणूक चिन्हे (आरक्षण आणि वाटप) आदेश, 1968 अंतर्गत चिन्हांचे वाटप यावर चर्चा करा.

<u>भाग-क</u>

प्र.*10)* कोणत्याही तीनवर एक छोटी टीप लिहा. **[3×5=15]**

अ) निवडणुका बाजूला ठेवण्याची पात्रता

ब) कलम 329 ची व्याप्ती आणि व्याप्ती : मोहिंदर सिंग गिल विरुद्ध मुख्य निवडणूक आयुक्त, नवी दिल्ली, AIR 1978 SC 851

क) आनुपातिक प्रतिनिधित्व

ड) राजकीय पक्षांची नोंदणी

इ) ओपिनियन पोल आणि एक्झिट पोल

■■■■

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2056

[Total No. of Pages : 4

[6363]-105
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Year Law Course)
LO - 1006(b) : BANKRUPTCY AND INSOLVENCY LAW
(2017 Pattern) (Semester - X)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 Marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 Marks.***
3) ***Answer question No. 10 from Part C as directed. The Question No.10 is for 15 Marks.***
4) ***Figure to the right indicate full Marks.***

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Q1) Discuss the World Bank Principles for Effective Insolvency and Creditor Rights with respect to cross border insolvency.

Q2) Define 'corporate debtor' and discuss who can and who cannot initiate corporate insolvency resolution process. Explain the duties of resolution personnel in this regard & provide provisions for the submission and approval of resolution plan under the Code.

Q3) When can an order requiring the corporation debtor to be liquidated be passed? Discuss the corporate liquidation process under the Code.

Q4) Discuss provisions pertaining to adjudicating authority for corporate persons under the Code.

Q5) Discuss the concept of insolvency and bankruptcy. Trace the historical development of insolvency and bankruptcy laws in India.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) Discuss offences and penalties for contravention of the provision by the debtor.

Q7) Discuss the impact of Insolvency and Bankruptcy Code on the Companies Act 2013.

Q8) Explain bankruptcy order for individuals and partnership firms.

Q9) Discuss the objective of Insolvency and Bankruptcy Code with its recent amendments.

PART - C

Q10) **Write a Short Note on any three.** **[3 × 5 = 15]**

a) Adjudicating authority for individuals and partnership firms.

b) Financial Sector regulators.

c) Insolvency and Bankruptcy Code vis-a-vis The Sick Industrial Companies (Special provisions) Repeal Act, 2003

d) Functions of Bankruptcy Trustee appointed during bankruptcy order for individuals and partnership firms.

e) Inspection and investigation of Insolvency Professional Agency.

Total No. of Questions : 10]

PC-2056

[6363]-105
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Year Law Course)
LO - 1006(b) : नादारी आणि दिवाळखोरी कायदा
(2017 Pattern) (Semester - X)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) *भाग–अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*
2) *भाग–ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
3) *निर्देशानुसार भाग–क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.*
4) *उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.*

भाग – अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न 1) सीमापार दिवाळखोरीच्या संदर्भात प्रभावी दिवालखोरी आणि कर्जदार अधिकारांसाठी जागतिक बँकेच्या तत्त्वांची चर्चा करा.

प्रश्न 2) 'कॉर्पोरेट कर्जदार' परिभाषित करा आणि कॉर्पोरेट दिवाळखोरी निराकरण प्रक्रिया कोण सूरू करू शकते आणि कोण करू शकत नाही यावर चर्चा करा. या संदर्भात रिझोल्यूशन कर्मचाऱ्यांची कर्तव्ये समजावून सांगा आणि संहितेच्या अंतर्गत रिझोल्यूशन योजना सादर करणे आणि मंजूर करणे याबाबतच्या तरतूदी देखील लिहा.

प्रश्न 3) कॉर्पोरेट कर्जदारास लिक्विडेट करणे बाबतचा आदेश कधी पास केला जाऊ शकतो? नादारी आणि दिवाळखोरी कोड अंतर्गत कॉर्पोरेट लिक्विडेशन प्रक्रियेची चर्चा करा.

प्रश्न 4) संहितेच्या अंतर्गत कॉर्पोरेट व्यक्तींसाठी ॲडजुडीकेटिंग ॲथॉरिटी यांचे संबंधित तरतुदींवर चर्चा करा.

प्रश्न 5) नादारी आणि दिवाळखोरीच्या संकल्पनांची चर्चा करा. भारतातील नादारी आणि दिवाळखोरी कायद्याच्या ऐतिहासिक विकासाचा मागोवा घ्या.

<u>भाग – ब</u> **[2 × 10 = 20]**

प्रश्न 6) कर्जदाराने तरतुदींचे उल्लंघन केल्याबद्दलचे गुन्हे आणि दंड यावर चर्चा करा.

प्रश्न 7) कंपनी कायदा 2013 वर नादारी आणि दिवाळखोरी संहितेच्या प्रभावाची चर्चा करा.

प्रश्न 8) वैयक्तिक आणि भागीदारी फर्म / संस्थेसाठी दिवाळखोरीचा आदेश स्पष्ट करा.

प्रश्न 9) नादारी आणि दिवाळखोरी संहितेच्या उद्दिष्टांवर त्याच्या अलीकडील सुधारणांसह चर्चा करा.

<u>भाग – क</u> **[3 × 5 = 15]**

प्रश्न 10) कोणत्याही तीन विषयांवर एक छोटी टिप्पणी लिहा.

अ) व्यक्ति आणि भागीदारी फर्मसाठी चे ऍडजुडीकेटिंग ऍथॉरिटी

ब) आर्थिक क्षेत्राचे नियामक

क) नादारी आणि दिवाळखोरी संहिता याची आणि सिक इंडस्ट्रीयल कंपनीज (स्पेशल प्रोव्हीझंस) रीपील कायदा यांचा एकमेकांवरील प्रभावाबाबत टिप्पणी लिहा.

ड) वैयक्तिक आणि भागीदारी फर्म / संस्थेसाठी दिवाळखोरीचा आदेश पास केलेला असताना दिवाळखोरी विश्वस्त (बँकरप्सी ट्रस्टी) यांच्या जबाबदाऱ्या याबाबत टिप्पणी करा.

इ) छाननी (ईन्स्पेक्शन) आणि तपासणी (ईन्वेस्टीगेशन)

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2057

[Total No. of Pages : 4

[6363]-106

B.A. LL.B.

(Fifth Year of Five Years Law Cours)

LO-1007(C) : COMPARATIVE CRIMINAL JUSTICE SYSTEM

(2017 Pattern) (Semester - X)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.***

PART - A [45]

Q1) Provide an overview of the impact of International Criminal Justice on the Comparative Criminal Justice System.

Q2) "Death Penalty is awarded in rarest of rare cases"Elucidate with help of various case laws in India.

Q3) Explain Transnational and Global policing with special reference to INTERPOL, EUROPOL, UNPOL, UNODC.

Q4) Write a critical note on plea Bargaining system in America and India.

Q5) Discuss Nature, meaning, and significance of the Comparative Criminal justice system.

P.T.O.

PART - B **[20]**

Q6) Describe various rights of Victims with reference to the Due process Model.

Q7) Elaborate and compare various features of adversarial trials in England and India.

Q8) Write a critical note on pre Trial Justics & Role of a magistrate in India.

Q9) Write a detailed note on Crime Control Model.

PART - C

Q10) **Write short notes** **[15]**

a) Community policing

b) Trial system prevails in France.

c) Americon Jory system.

d) Rights of accused person

e) Impact of Comparative Criminal Justice on Indian Criminal Law.

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 10]

PC-2057

[6363]-106
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Years Law Cours)
LO-1007(C) : COMPARATIVE CRIMINAL JUSTICE SYSTEM
(2017 Pattern) (Semester - X)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :
1) *भाग–अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*
2) *भाग–ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
3) *भाग–क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.*

भाग – अ **[45]**

प्रश्न 1) तुलनात्मक गुन्हेगारी न्याय प्रणालीवर आंतरराष्ट्रीय गुन्हेगारी न्यायाच्या प्रभावाचे विहंगावलोकन प्रदान करा.

प्रश्न 2) ''दुर्मिळातील दुर्मिळ प्रकरणांमध्ये फाशीची शिक्षा दिली जाते'' भारतातील विविध केस कायद्यांच्या मदतीने स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) इंटरनॅशनल आणि ग्लोबल पोलिसिंग INTERPOL, EUROPOL, UNPOL, UNODC च्या विशेष संदर्भात स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) अमेरिका आणि भारतातील प्ली बार्गेनिंग सिस्टीमवर एक गंभीर टीप लिहा.

प्रश्न 5) तुलनात्मक फौजदारी न्याय व्यवस्थेचे स्वरूप, अर्थ आणि महत्त्व यावर चर्चा करा.

भाग – ब **[20]**

प्रश्न 6) योग्य प्रक्रिया मॉडेलच्या संदर्भात पीडितांच्या विविध अधिकारांचे वर्णन करा.

प्रश्न 7) इंग्लंड आणि भारतातील प्रतिकूल चाचण्यांच्या विविध वैशिष्ट्यांची विस्तृत आणि तुलना करा

प्रश्न 8) चाचणीपूर्व न्याय आणि भारतातील न्यायदंडाधिकाऱ्यांची भूमिका यावर गंभीर टिपण लिहा.

प्रश्न 9) क्राईम कंट्रोल मॉडेलवर तपशीलवार नोंद लिहा.

भाग – क

प्रश्न 10) छोट्या टीप लिहा कोणत्याही तीन : **[15]**

अ) समुदाय पोलिसिंग

ब) फ्रान्समध्ये चाचणी प्रणाली प्रचलित आहे

क) अमेरिकन ज्युरी प्रणाली

ड) आरोपी व्यक्तीचे अधिकार

इ) भारतीय फौजदारी कायद्यावर तुलनात्मक फौजदारी न्यायाचा प्रभाव

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-2058

[Total No. of Pages : 4

[6363]-107
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Years Law Course)
(LO - 1008) : LAND LAWS - II
(2017 Pattern) (Semester - X) (Paper - D)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part 'A'. Each question in Part 'A' is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part 'B'. Each question in Part 'B' is for 10 marks.***
3) ***Answer questions no.10 from Part 'C' as directed. Question no.10 is for 15 marks.***

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Q1) What are Records of Rights? What does it mean by Mutation Entry? What particulars are required to be included in the Record of Rights? How far are entries in the Record of Rights presumed to be correct?

Q2) Explain and discuss the provisions relating to Boundary and boundary marks under the Maharashtra Land Revenue Code 1966.

Q3) State and explain the provisions relating to grant of alluvial land vesting in government.

Q4) Discuss in detail the various rights, liabilities, duties and disabilities of landlord under The Maharashtra Tenancy and Agricultural Lands Act, 1948.

Q5) Explain the jurisdiction, power and procedure of Maharashtra Revenue Tribunal under the Maharashtra Land Revenue Code, 1966.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) Discuss in detail the historical background, object and application of The Maharashtra Prevention of Fragmentation and Consolidation of Holdings Act, 1947.

Q7) Explain the provisions relating to restrictions on transfers and acquisitions of land and consequences of contraventions under The Maharashtra Agricultural Lands (Ceiling on Holdings) Act, 1961.

Q8) What are the various conditions for termination of tenancy for personal cultivation and non-agricultural use under The Maharashtra Tenancy and Agricultural Lands Act, 1948? Discuss in detail.

Q9) Elaborate the powers of Mamalatdar's Court under The Mamlatdar's Court Act, 1906.

PART - C [3 × 5 = 15]

Q10) **Write short notes on Any Three :**

a) Recovery of value of natural products and trees etc under Maharashtra Land Revenue Code 1966.

b) Land revenue to be paramount charge on land

c) Ceiling area under Maharashtra Tenancy and Agricultural Lands Act 1948.

d) Attendance of witnesses under The Mamlatdar's Court Act, 1906.

e) Surplus land under the Maharashtra Agricultural Lands (Ceiling on Holdings) Act, 1961.

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 10]

PC-2058

[6363]-107
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Years Law Course)
(LO - 1008) : LAND LAWS - II
(2017 Pattern) (Semester - X) (Paper - D)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) *भाग–'अ' मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–'अ' मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.*
2) *भाग–'ब' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–'ब' मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.*
3) *निर्देशानुसार भाग–'क' मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्र. 10 हे 15 गुणांसाठी आहे.*

भाग – अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न 1) हक्क नोंदणी पत्रक काय आहे? नामतरण नोंद म्हणजे काय? हक्क नोंदीमध्ये कोणते तपशील समाविष्ट करणे आवश्यक आहे? हक्क नोंदणी मधील नोंदी कितपत योग्य असल्याचे गृहित धरले जाते?

प्रश्न 2) महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम 1966 अंतर्गत सीमा आणि सीमा चिन्हांशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा आणि चर्चा करा.

प्रश्न 3) सरकारकडे निहित असलेली मळईची जमिनी बाबतच्या तरतुदी सांगा आणि स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) महाराष्ट्र कुळवाहिवाट आणि शेतजमीन अधिनियम, 1948 अंतर्गत जमीनमालकाचे विविध हक्क, दायित्वे, कर्तव्ये आणि असक्षमता याबद्दल तपशीलवार चर्चा करा.

प्रश्न 5) महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम, 1966 अंतर्गत महाराष्ट्र महसूल न्यायाधिकरणाचे कार्यक्षेत्र, अधिकार आणि कार्यपद्धती स्पष्ट करा.

भाग – ब **[2 × 10 = 20]**

प्रश्न 6) महाराष्ट्र धारण जमिनींचे तुकडे पाडण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत व त्यांचे एकत्रीकरण करण्याबाबत अधिनियम, 1947 ची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी, वस्तू आणि अनुप्रयोग याबद्दल तपशीलवार चर्चा करा.

प्रश्न 7) महाराष्ट्र शेतजमीन (जमीनधारणेची कमाल मर्यादा) अधिनियम, 1961 अंतर्गत जमिनीच्या हस्तांतरण आणि संपादनावरील निर्बंध आणि उल्लंघनाच्या परिणामांशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

प्रश्न 8) महाराष्ट्र कुळवाहिवाट आणि शेतजमीन अधिनियम 1948 अंतर्गत वैयक्तिक शेती आणि अकृषिक वापरासाठी कुळवहिवाट संपुष्टात आणण्याच्या विविध अटी कोणत्या आहेत? सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 9) मामलतदार न्यायालय अधिनियम 1906 अंतर्गत मामलतदारांच्या न्यायालयाचे अधिकार विस्तृत करा.

भाग – क **[3 × 5 = 15]**

प्रश्न 10) कोणत्याही तीनवर थोडक्यात टिपा लिहा.

अ) महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम 1966 अंतर्गत विवक्षित जमिनींतून अनधिकृतपणे काढून नेलेल्या नैसर्गिक उत्पन्नाची किमत वसूल करणे.

ब) जमीन महसूल हा जमिनीवरील सर्वश्रेष्ठ भार असेल.

क) महाराष्ट्र कुळवाहिवाट आणि शेतजमीन अधिनियम 1948 अंतर्गत कमाल मर्यादा क्षेत्र.

ड) मामलतदार न्यायालय अधिनियम, 1906 अंतर्गत साक्षीदारांची हजेरी.

इ) महाराष्ट्र शेतजमीन (जमीनधारणेची कमाल मर्यादा) अधिनियम, 1961 अंतर्गत अतिरिक्त जमीन.

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. : [ ]

PC-2059

[Total No. of Pages : 4

[6363]-108

B.A.LL.B.

(Fifth Year of Five Years Law Course)

LO1009 : Humanitarian and Refugee Law

(2017 Pattern) (Semester - X) (Theory)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each questions in Part A is for 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each questions in Part B is for 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from Part C. Each questions in Part C is for 5 marks.***
4) ***Figures to the right indicate full marks.***

PART - A **[45]**

Q1) What is International Humanitarian Law? Give detailed note on History and Development of International Humanitarian Law.

Q2) Discuss in detail the provisions of first Geneva Convention which protects wounded and sick soldiers on land during war 1949.

Q3) What are the basic rules of International Humanitarian Law? Does international law provide specific protection for women and children?

Q4) What are the Constitutional Provisions concerning the rights of Refugees in India? Discuss in detail the Role of National Human Rights Commission in protecting the rights Refugees.

Q5) Discuss the detail the legal and Constitutional Provisions relating to Refugees in India. What are the reasons for India is not signatory to Refugee Convention?

PART - B [20]

Q6) Write a detailed note on Working and functions of War Crimes Tribunals.

Q7) What are Basic issues involved in Implementation of International Humanitarian Law at National Level.

Q8) Discuss the Role of Indian Judiciary in Protecting Refugees rights with the help of Supreme Court judgments.

Q9) Discuss the Role of NHRC in Protecting Refugees rights with the help of relevant Case laws:

PART - C [15]

Ql0) Answer any three of the following Short notes

a) Naturalization.

b) Martens Clause.

c) Enemy Character.

d) War Crimes Tribunals.

e) Contraband.

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 10]

PC-2059

[6363]-108
B.A.LL.B.
(Fifth Year of Five Years Law Course)
LO1009 : Humanitarian and Refugee Law
(2017 Pattern) (Semester - X) (Theory)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :
1) *भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*
2) *भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
3) *भाग क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.*
4) *अधिकारांचे आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.*

भाग – अ **[45]**

प्रश्न 1) आंतरराष्ट्रीय मानवतावादी कायदा काय आहे? आंतरराष्ट्रीय मानवतावादी कायद्याचा इतिहास आणि विकास यावर तपशीलवार नोंद द्या.

प्रश्न 2) युद्ध 1949 दरम्यान जमिनीवर जखमी आणि आजारी सैनिकांना संरक्षण देणाऱ्या पहिल्या जिनिव्हा कराराच्या तरतुदींची पतशीलवार चर्चा करा.

प्रश्न 3) आंतरराष्ट्रीय मानवतावादी कायद्याचे मूलभूत नियम काय आहेत? आंतरराष्ट्रीय कायदा महिला आणि मुलांसाठी विशिष्ट संरक्षण प्रदान करतो का?

प्रश्न 4) भारतातील निर्वासितांच्या हक्कांबाबत घटनात्मक तरतुदी काय आहेत? निर्वासितांच्या हक्कांचे संरक्षण करण्यासाठी राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाच्या भूमिकेची तपशीलवार चर्चा करा.

प्रश्न 5) भारतातील निर्वासितांशी संबंधित कायदेशीर आणि घटनात्मक तरतुदींची तपशीलवार चर्चा करा भारत निर्वासित करारावर स्वाक्षरी न करण्याची कोणती कारणे आहेत?

भाग – ब **[20]**

प्रश्न 6) युद्ध गुन्हे न्यायाधिकरणांचे कार्य आणि कार्ये यावर तपशीलवार नोंद लिहा.

प्रश्न 7) राष्ट्रीय स्तरावर आंतरराष्ट्रीय मानवतावादी कायद्याच्या अंमलबजावणीमध्ये कोणत्या मूलभूत समस्यांचा समावेश आहे.

प्रश्न 8) सर्वोच्च न्यायालयाच्या निकालांच्या मदतीने निर्वासितांच्या हक्कांचे संरक्षण करण्यात भारतीय न्यायपालिकेच्या भूमिकेची चर्चा करा.

प्रश्न 9) संबंधित केस कायद्यांच्या मदतीने निर्वासितांच्या हक्कांचे संरक्षण करण्यासाठी NHRC च्या भूमिकेची चर्चा करा.

भाग – क **[15]**

प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणत्याही तीन लघु नोट्सची उत्तरे द्या.

अ) नैसर्गिकीकरण.

ब) मार्टन्स क्लॉज.

क) शत्रूचे पात्र.

ड) युद्ध गुन्हे न्यायाधिकरण.

इ) निषिद्ध.

♦ ♦ ♦